



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Investim în mediu. Credem în viitor.



Instrumente Structurale
2007-2013

Programul Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013

RAPORTUL ANUAL DE IMPLEMENTARE 2013

www.posmediu.ro

 www.facebook.com/PosMediu



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

**PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL „MEDIU”
2007-2013**

RAPORTUL ANUAL DE IMPLEMENTARE 2013



ABREVIERI / LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR	5
0. REZUMATUL RAPORTULUI.....	7
1. IDENTIFICARE	21
2. SINTEZĂ ASUPRA STADIULUI IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL	22
2.1 Realizări și analiza progreselor	23
2.1.1. Informații asupra progresului fizic al Programului Operațional	24
2.1.2. Implementarea financiară a programului	29
2.1.3. Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii	35
2.1.4. Finanțarea pe grupuri țintă	37
2.1.5. Finanțare recuperată sau refolosită	38
2.1.6. Analiza calitativă.....	39
2.2. Informații despre concordanța cu legislația comunitară	51
2.3. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	56
2.3.2. Probleme identificate în implementarea acțiunilor și activităților conform art.10 din Regulamentul (CE) nr. 1081/2006	66
2.4. Schimbări în contextul implementării programului operațional.....	66
2.4.1. Analiza cadrului de reglementare cu impact asupra derulării programului operațional	66
2.4.2. Analiza contextului economico-social general din România	77
2.4.3. Măsuri întreprinse pentru contracararea efectelor crizei economico-financiare	77
2.5. Modificări substanțiale privind articolul 57 al Regulamentului (CE) Nr. 1083/2006	79
2.6. Complementaritatea cu alte instrumente	79
2.7. Monitorizare și evaluare.....	82
2.7.1. Sistemul de monitorizare al PO	82
2.7.2. Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS)	83
2.7.3. Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional	84
2.7.4. Evaluarea Programului Operațional	85
2.8. Rezerva națională de performanță.....	90
3. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL PE AXE PRIORITARE	91
3.1. Axa prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată	91
3.1.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate	92
3.1.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	103
3.2.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate	106
3.2.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	114
3.3. Axa prioritară 3 - Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare	116
3.3.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	117
3.3.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	121
3.4.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate	123
3.4.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	126
3.5. Axa prioritară 5 - Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale in zonele cele mai expuse la risc.....	127
3.5.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate	128

3.5.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	133
3.6. Axa prioritară 6 - Asistență Tehnică.....	134
3.6.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate	135
3.6.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor	137
4. PROGRAME FSE: CONFORMITATE SI CONCENTRARE	138
5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE	138
5.1. Evoluția realizărilor sau a estimării realizărilor.....	138
5.2. Evoluția finanțării.....	138
5.3. Lista proiectelor majore finalizate.....	138
5.4. Probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor majore și măsurile de remediere	139
5.5. Modificări ale listei orientative a proiectelor majore din POS Mediu	140
5.6. Proiecte nefuncționale	140
5a. PROGRAME FEDR/PROIECTE DE COEZIUNE: PROIECTE DE MEDIU CU INVESTIȚIE TOTALĂ EGALĂ SAU MAI MARE DE 25 DE MILIOANE EURO ȘI EGALĂ SAU MAI MICĂ DE 50 DE MILIOANE EURO	140
6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ	142
7. INFORMARE SI PUBLICITATE.....	143

ANEXE:

- Anexa 1 Lista proiectelor finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial Mediu
- Anexa 2 Defalcarea utilizării fondurilor pe categorii
- Anexa 3 Lista creanțelor bugetare
- Anexa 4 Fișele de monitorizare ale proiectelor majore

ABREVIERI / LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR

AA	Autoritatea de Audit
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
AM	Autoritate de Management
AP	Axă Prioritară
AT	Asistență Tehnică
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BEI	Banca Europeană pentru Investiții
BM	Banca Mondială
CC AT	Comitetul de Coordonare a Asistenței Tehnice
CE	Comisia Europeană
CM	Comitet de Monitorizare al Programului Operațional
CNC	Comitetul Național de Coordonare
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DCI	Document Cadru de Implementare
DMI	Domeniu Major de Intervenție
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSC	Fonduri Structurale și de Coeziune
FSE	Fondul Social European
GLM	Grupul de Lucru pentru Monitorizarea Programelor Operaționale
HG	Hotărâre de Guvern
IIF	Instrumente de Inginerie Financiară
IS	Instrumente Structurale
IT&C	Tehnologia Informației și a Comunicării
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
OI	Organism Intermediar
ONG	Organizație Neguvernamentală
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PAP	Plan de Acțiuni Prioritare

PMP	Plan de Măsuri Prioritare
PO	Program Operațional
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
PO DCA	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative POIM Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	Programul Operațional Regional
POS	Program Operațional Sectorial
POS DRU	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS M	Programul Operațional Sectorial Mediu
POS T	Programul Operațional Sectorial Transport
PC	Plan de Comunicare
RAI	Raport Anual de Implementare
ROF	Regulament de Organizare și Funcționare
SEA	Evaluarea Strategică de Mediu
SMIS-CSNR	Sistemul Unic de Management al Informației pentru Instrumente Structurale
UE	Uniunea Europeană

0. REZUMATUL RAPORTULUI

Programul Operațional Sectorial “Mediu” stabilește strategia de alocare a fondurilor europene pentru sectorul de mediu, în România, în perioada 2007-2013 prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și prin Fondul de Coeziune (FC) fiind unul din cele 7 programe operaționale elaborate în cadrul Obiectivului “Convergență” pentru perioada de programare 2007-2013, în acord cu cea de-a treia prioritate a PND 2007-2013 - “Protecția și îmbunătățirea calității mediului” și Prioritatea 1 a CNSR - “Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene”.

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea Acquis-ului comunitar de mediu și urmărește reducerea diferenței dintre infrastructura de mediu care există între România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului se va concretiza în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei, canalizare și încălzire, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului “poluatorul plătește”.

Bugetul total al POS Mediu este de aproximativ 5,19¹ miliarde euro, din care 4,412 miliarde euro reprezintă finanțare nerambursabilă a Uniunii Europene și peste 0,73 miliarde euro reprezintă contribuția națională.

Stadiul implementării POS Mediu în anul 2013

De la demararea programului și până la data de 31.12.2013, au fost depuse, cumulativ, un număr de 691 proiecte, cu o valoare totală de 9.779.270.804 euro, din care contribuție UE 6.221.285.577 euro, ceea ce reprezintă 140.99% din alocarea UE pentru perioada 2007-2013. Din total, în cursul anului 2013 au fost depuse un număr de 57 proiecte cu valoare totală de 419.129.043 euro, din care 348.771.675 euro reprezintă contribuția UE.

¹ Ca urmare a Hotărârii CM nr. 2/ 2013, prin Decizia CE (2013) 9272 de modificare a Deciziei C(2007)3467 de adoptare a programului operațional “Mediu”, POS Mediu a fost modificat prin introducerea unei noi Axe Prioritare 1A) *Asistență tehnică pentru finanțarea elaborării protofoliului de proiecte din sectorul de apă/apă uzată aferent următoarei perioade de programare* și realocarea către aceasta a sumei de 100 milioane euro de la nivelul Axei Prioritare 2, precum și realocarea către Programul Operațional Regional a unei sume de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul Axei Prioritare 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”.

Până la data de 31.12.2013, au fost semnate contracte de finanțare cu beneficiarii, pentru un număr de 448 proiecte, cu o valoare eligibilă de 6.395,80 milioane euro, ceea ce reprezintă 123,2% din alocarea pentru întreaga perioadă de programare. Numai în cursul anului 2013 au fost semnate contracte de finanțare pentru un număr de 102 proiecte, cu valoare eligibilă de 1.045,67 milioane euro. Ponderea cea mai mare a contractelor de finanțare semnate, raportate la alocarea financiară, provine din axa prioritară 1 - *“Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”*.

În ansamblu procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri semnificative ca urmare a reducerii continue a perioadei de evaluare și a creșterii numărului de proiecte aprobate (aprobarea portofoliului de proiecte aferent sectorului de apă/apă uzată, angajarea în totalitate a fondurilor aferente sectorului de apă, protecția împotriva inundațiilor și eroziunii costiere).

Până la sfârșitul anului 2013, au fost efectuate plăți către beneficiari (prefinanțări+rambursări) în valoare de 1.647,50 milioane euro, ceea ce reprezintă 31,74% din alocarea financiară POS Mediu pentru perioada 2007-2013. Dintre acestea, în cursul anului 2013, au fost efectuate plăți către beneficiari (prefinanțări+rambursări) în valoare de 736,50 milioane euro, ceea ce reprezintă 14,19% din alocarea financiară POS Mediu pentru perioada 2007-2013. Se constată o creștere cu 116,98%, comparativ cu anul 2012, când a fost plătită către beneficiari (prefinanțări+rambursări) suma de 339,44 milioane euro.

Astfel, la 31.12.2013, suma certificată și solicitată la rambursare către CE a fost de 1.175,90 milioane euro (totalul cheltuielilor publice eligibile), respectiv 26,65% din fondurile destinate POS Mediu, în timp ce totalul fondurilor efectiv rambursate de CE a fost de 1.052,14 milioane euro.

Tabelul 1 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru POS Mediu (fonduri UE) - cumulată²

Axa prioritară	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a
Axa prioritară 1	2.776.532.160	3.736.341.016	134,57	3.387.961.914	122	1.025.329.821	36,93	840.660.437	30,28
Axa prioritară 1A	100.000.000								
Axa prioritară 2	734.223.079	755.841.170	102,9	686.955.002	93,56	215.601.160	29,36	177.191.285	24,13
Axa prioritară 3	229.268.644	193.901.324	84,57	181.083.026	78,98	63.147.923	27,54	62.064.931	27,07
Axa prioritară 4	171.988.693	172.489.141	101,29	169.574.138	98,59	52.895.271	30,76	48.806.579	28,38
Axa prioritară 5	270.017.139	325.129.706	120,41	284.971.178	105,5	42.335.593	15,68	37.928.795	14,05
Axa prioritară 6	130.440.423	101.350.085	77,6	101.350.085	77,6	9.541.721	7,32	9.243.511	7,09
TOTAL	4.412.470.138	5.285.052.442	119,77	4.811.895.343	109,1	1.408.851.489	31,93	1.175.895.538	26,64

*În conformitate cu legislația în vigoare (modificarea OUG 64/2009), au fost deduse economiile rezultate ca diferență între valorile estimate și valorile contractate în cadrul proiectelor finanțate din POS Mediu.

Axa Prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată

Obiectivul principal al axei prioritare 1 este îmbunătățirea calității și accesului la infrastructura de apă, apă uzată, prin asigurarea serviciilor de apă/canalizare în majoritatea zonelor urbane până în 2015.

În cadrul axei prioritare 1, pe parcursul anului 2013, au fost depuse 2 proiecte, cu o valoare totală de 55.781.569 euro, din care contribuția FC este de 36.118.962 euro.

La nivelul axei au fost în evaluare la AM și CE 1 proiect major - București și 2 proiecte nemajore - Valu lui Traian, județul Constanța și Constanța-Ilfov, cu o valoare totală 262.956.327 euro, din care contribuție UE în valoare de 166.610.358 euro.

În anul 2013, au fost semnate patru contracte de finanțare din care 3 proiecte majore (*Reabilitarea sistemului de alimentare cu apă, a sistemului de canalizare și a stațiilor de*

² Toate valorile din tabel sunt cumulative și anume, de la începutul perioadei de programare până la 31.12.2013. Datele din tabel sunt raportate ca valori totale pentru fondurile publice. Coloanele "b" și "c" au fost calculate cu utilizarea cursului inforeuro decembrie 2013, 1 euro = 4.4361 lei. Pentru valorile din coloana "d" a fost folosit cursul de schimb inforeuro aferent lunii în care ACP-ul a transmis Aplicațiile de plată la CE. Coloana "Fonduri UE certificate trimise la CE" constă din sumele financiare, fără restituiri.

epurare în aglomerările Vaslui, Bârlad, Huși, Negrești, din județul Vaslui, Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Hunedoara, Finalizarea stației de epurare Glina, reabilitarea principalelor colectoare de canalizare și a canalului colector Dâmbovița (Caseta) în Municipiul București) și unul pentru proiectul nemajor “Canalizare menajeră în comuna Valu lui Traian, județul Constanța, etapa a-III-a”.

La data de 31.12.2013, erau 45 proiecte în curs de implementare (43 proiecte majore și două nemajore), cu o valoare totală de 4.439 milioane euro, din care contribuția UE este de 3.388 milioane euro (122% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 1). Dintre acestea, pentru 4 proiecte (cu valoare totală de 448,31 milioane euro, din care contribuția UE este de 304,49 milioane euro) contractele de finanțare au fost semnate în cursul anului 2013.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 1 până la 31.12.2013 se ridică la 27,44% din fondurile contractate (respectiv 36,93% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 883,83 milioane euro, respectiv 28,06% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 1, din care fondurile UE reprezintă 840,66 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 30,28%.

Tabelul 2 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru axa prioritară 1

Axa prioritară	Alocare financiară UE 2007-2013		Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	Euro		Euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
	a		b	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a
Axa prioritară 1	2.776.532.160		3.736.341.016	134,57	3.387.961914	122	1.025.329.821	36,93	840.660.437	30,28

Axa Prioritară 1A - „Sprijin pentru dezvoltarea proiectelor de infrastructură din sectorul apă/ apă uzată aferente următoarei perioade de programare financiară”, introdusă prin Decizia CE (2013) 9272 de modificare a POS Mediu, își propune utilizarea a 100 de milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul axei prioritare 2, pentru finanțarea de proiecte de pregătire a portofoliului pentru sectorul de apă 2014-2020.

Având în vedere necesitatea pregătirii următoarei perioade de programare 2014-2020, dezvoltarea portofoliului de proiecte pentru sectorul de apă/ apă uzată aferent perioadei de programare anterior menționată, a fost demarată încă de la jumătatea anului 2011. Această activitate presupune finanțarea unor proiecte de asistență tehnică prin care se va

asigura pregătirea aplicațiilor de finanțare pentru investițiile prioritare care vor fi finanțate în perioada 2014-2020.

Beneficiarii noii asistențe tehnice vor fi Operatorii Regionali, aceștia urmând a avea și calitatea de autorități contractante. Ca și în perioada de programare curentă, în perioada 2014-2020 se vor finanța cu prioritate investiții necesare pentru conformarea cu directivele UE relevante. Proiectele vor cuprinde în mod echilibrat, atât investiții necesare pentru modernizarea sistemelor de apă/apă uzată din aglomerările aflate în aria de operare actuală a Operatorului Regional, cât și alte investiții necesare pentru extinderea ariei de operare a acestuia, astfel încât beneficiile câștigate prin procesul de regionalizare să nu fie irosite și investițiile pentru sprijinirea procesului de conformare cu acquis-ul comunitar să fie continuate.

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate

Axa prioritară 2 este alcătuită din 2 domenii majore de intervenție, DMI 2.1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor și DMI 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate istoric. Obiectivul principal al axei prioritare 2 este dezvoltarea sistemelor durabile de management al deșeurilor și reducerea numărului de situri contaminate istoric în cel puțin 30 de județe până în 2015.

În cadrul axei prioritare 2, au fost depuse, în cursul anului 2013, 4 proiecte (reabilitarea siturilor contaminate - PETROM și CNADNR 2, neutralizarea deșeurilor periculoase - Ministerul Sănătății și un proiect de management integrat al deșeurilor în județul Galați) cu o valoare totală de 212.813.103 euro, din care contribuția FEDR este de 177.128.013 euro (30,4% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 2).

În cadrul domeniului major de intervenție 1, au fost în evaluare, la nivelul AM și CE, 16 proiecte de management integrat al deșeurilor (*Maramureș, Buzău, Dolj, Iași, Constanța, Tulcea, Bihor, Gorj, Mehedinți, Hunedoara, Brașov, Ilfov, Vâlcea, Galați, Harghita, Prahova*) și un proiect de neutralizare a deșeurilor medicale periculoase, cu o valoare totală aproximativă de 885.211.940 euro fără TVA, din care 635.920.040 euro reprezintă contribuția UE. La finalul anului, au fost aprobate 10 proiecte (*Maramureș, Iași, Constanța, Tulcea, Brăila, Mehedinți, Hunedoara, Vâlcea, Harghita, Prahova*), în valoare totală de 431.321.390 euro fără TVA, din care 302.402.825 euro reprezintă contribuția UE.

În cadrul domeniului major de intervenție 2, au fost în evaluare, la nivelul AM, 2 proiecte (*PETROM, CNADNR*) cu o valoare totală aproximativă de 215.271.005 euro, fără TVA, din care 179.380.289 euro reprezintă contribuția UE.

Astfel, în cursul anului 2013 au fost semnate 7 contracte de finanțare pentru proiectele aprobate (*Prahova, Iași, Harghita, Tulcea, Vâlcea, Brăila, Mehedinți*) a căror valoare totală, fără TVA este de 235.053.473 euro, din care contribuția UE reprezintă 173.719.423 euro.

La data de 31.12.2013, 32 proiecte sunt în curs de implementare - 13 proiecte majore și 19 proiecte nemajore, cu o valoare totală fără TVA de 951 milioane euro, din care contribuția UE este de 687 milioane euro (94% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 2).

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 2 până la 31.12.2013 se ridică la 31,39% din fondurile contractate (respectiv 29,15% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 192,69 milioane euro, respectiv 21,95% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 2, din care fondurile UE reprezintă 177,19 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 24,14%.

Tabelul 3 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru axa prioritară 2

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a
DMI 2.1	614.772.079	689.536.633	112,16	622.280.367	101,22	183.161.635	29,79	177.191.285	-
DMI 2.2	119.451.000	66.304.537	55,50	64.674.635	54,14	32.439.525	27,16		-
Total	734.223.079	755.841.170	102,9	686.955.002	93,56	215.601.160	29,36	177.191.285	24,14

Axa Prioritară 3 - "Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare"

Obiectivul principal al axei prioritare 3 este reducerea impactului negativ asupra mediului și diminuarea efectelor schimbărilor climatice cauzate de sistemele de încălzire urbană în cele mai poluate localități până în 2015.

În cursul anului 2013, nu au fost depuse proiecte; în decembrie 2013, a fost semnat un contract de asistență tehnică în valoare de 529.671,56 euro, care vizează continuarea lucrărilor pentru reabilitarea/modernizarea sistemelor de încălzire centralizată din municipiile: Bacău, Botoșani, Focșani, Iași, Oradea, Râmnicu Vâlcea, Timișoara. Astfel, contractul prevede elaborarea a 7 aplicații de finanțare și a studiilor/documentelor suport,

În completarea investițiilor aprobate pentru finanțare prin axa 3, pregătirea documentațiilor de atribuire a contractelor de achiziții publice corespunzătoare celor 7 proiecte, precum și organizarea de sesiuni de instruire.

Toate Contractele de Finanțare aferente axei prioritare 3 au fost semnate până la sfârșitul anului 2011.

În cadrul acestei axe, 7 proiecte sunt în curs de implementare, cu valoare totală de 482,41 milioane euro și o contribuție FC de 181,083 milioane euro, respectiv 78,98% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 3.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 3 până la 31.12.2013 se ridică la 32,57% din fondurile contractate (respectiv 29,56% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 95,07 milioane euro, respectiv 24,46% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 3, din care fondurile UE reprezintă 62,06 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 27,07%.

Tabelul 4 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru axa prioritară 3

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a
Axa prioritară 3	229.268.644	193.901.324	84,57	181.083.026	78,98	63.147.923	27,54	62.064.931	27,07

Axa Prioritară 4 - "Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii"

Obiectivul principal al axei prioritare 4 este protecția și îmbunătățirea biodiversității și a patrimoniului natural prin sprijinirea managementului ariilor protejate, inclusiv prin implementarea rețelei Natura 2000.

În cadrul axei prioritare 4 - sesiunea V de solicitare propuneri proiecte (lansată în luna mai 2012), au fost depuse 129 proiecte, cu o valoare totală de 187,39 milioane euro, din care contribuția FEDR este de 161,52 milioane euro (93,92% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 4). În cursul anului 2013 au fost semnate ordine de finanțare pentru 66 proiecte cu valoare totală de 79,87 milioane euro.

La data de 31.12.2013, 32 proiecte au fost finalizate, cu o valoare totală de 26,5 milioane euro, din care contribuția UE este de 17,5 milioane euro. 176 proiecte sunt în curs de

implementare cu o valoare totală de 205 milioane euro, din care contribuția UE este de 152 milioane euro (88,33% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 4).

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 4 până la 31.12.2013 se ridică la 45,64% din fondurile contractate (respectiv 33,51% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 50,08 milioane euro, respectiv 26,21% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 4, din care fondurile UE reprezintă 48,81 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 28,38%.

Tabelul 5 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru axa prioritară 4

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a
Axa prioritară 4	171.988.693	172.489.141	101,29	169.574.138	98,59	52.895.271	30,76	48.806.579	28,38

Axa Prioritară 5 - “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”

Axa prioritară 5 este alcătuită din 2 domenii majore de intervenție, DMI 5.1 - Protecția împotriva inundațiilor și DMI 5.2 - Reducerea eroziunii costiere. Obiectivul principal al axei prioritare 5 este reducerea riscului de producere a dezastrelor naturale care afectează populația, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone până în 2015.

În cadrul axei prioritare 5, DMI 5.1, pe parcursul anului 2013, au fost depuse 7 proiecte, cu o valoare totală de 61.373.678 euro, din care contribuția FC este de 55.280.076 euro (20,47% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 5).

La nivelul DMI 5.1, în cursul anului 2013, au fost în evaluare la AM și CE 14 proiecte majore și nemajore, cu o valoare totală de aproximativ 157.788.672 euro, din care 123.345.067 euro reprezintă contribuție UE. Dintre acestea, în cursul anului 2013, au fost aprobate 2 proiecte (*Pogăniș și Watman*), cu o valoare totală de 103.275.691 euro, din care 85.012.088 euro reprezintă contribuție UE. În cursul anului 2013 au fost semnate contracte de finanțare pentru 7 proiecte (*Raznic, Rovinari-Văleni, Lacul Morii-Tanganu, Babadag, Pogăniș, Protecția și reabilitarea părții sudice a litoralului românesc al Mării Negre în zona municipiului Constanța și zona Eforie Nord și Watman*) cu valoare totală de 244,211 milioane euro, din care contribuția UE este de 210,51 milioane euro.

La nivelul DMI 2, în cursul anului 2013 a fost evaluat proiectul “Asistență tehnică pentru pregătirea de proiecte axa prioritară 5 - Reducerea eroziunii costiere faza II (2014-2020)”, cu o valoare totală de 6.213.511 euro, contribuția UE fiind de 4.970.809 euro.

La data de 31.12.2013, erau în curs de implementare 22 proiecte cu o valoare totală de 336,04 milioane euro, din care contribuția UE este de 284,97 milioane euro (105.54% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 5). Menționăm că, dintre acestea, 3 proiecte sunt finalizate, cu o valoare de 9,13 milioane euro, din care contribuția UE este de 7,58 milioane euro.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 5 până la 31.12.2013 se ridică la 14,9% din fondurile contractate (respectiv 16,52% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 40,27 milioane euro, respectiv 12,75% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 5, din care fondurile UE reprezintă 37,93 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 14,05%.

Tabelul 6 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru axa prioritară 5

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013	Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE cf. Contractului de Finanțare la data de 31.12.2013*		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare + rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro	euro	%	euro	%	euro	%	euro	%
	a	b	b/a	c	c/a	d	d/a	e	e/a
DMI 5.1	156.110.751	174.717.095	111,91	158.150.219	101,31	39.087.020	25,04	37.928.795	0,00
DMI 5.2	113.906.388	150.412.611	132,04	126.820.959	111,33	3.248.573	2,85		0,00
Total axa prioritară 5	270.017.139	325.129.706	120,41	284.971.178	105,54	42.335.593	15,68	37.928.795	14,05

Axa Prioritară 6 - “Asistență Tehnică”

Axa prioritară 6 este alcătuită din 2 domenii majore de intervenție, DMI 6.1 - Sprijin pentru management și evaluarea POS și DMI 6.2 - Sprijin pentru informare și publicitate.

Activitățile finanțate din asistență tehnică au ca scop creșterea capacității de absorbție a fondurilor Uniunii Europene, prin finanțarea activităților de monitorizare, evaluare și control a proiectelor, respectiv acțiuni de publicitate și informare pentru POS Mediu.

În cursul anului 2013, au fost depuse 44 proiecte, cu o valoare totală de 89,16 milioane euro, din care contribuția FEDR este de 80,24 milioane euro (55,56% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 6).

La data de 31.12.2013, erau în implementare 22 proiecte cu o valoare totală de 16,41 milioane euro, din care contribuția UE este de 12,02 milioane euro (9.23% din alocarea financiară UE pentru axa prioritară 6), alte 13 proiecte fiind finalizate.

Plățile efectuate către beneficiarii axei prioritare 6 până la 31.12.2013 se ridică la 20,9% din fondurile contractate (respectiv 8,76% din alocarea financiară UE+BS pentru perioada 2007-2013). Sumele certificate se ridică la 9,55 milioane euro, respectiv 6,59% din totalul alocării financiare la nivelul axei prioritare 6, din care fondurile UE reprezintă 9,24 milioane euro, ceea ce conduce la un grad de absorbție, la nivelul axei prioritare, de 7,09%.

Tabelul 6 - Progresul financiar la 31.12.2013 pentru axa prioritară

Axa prioritară/ Domeniul major de intervenție	Alocare financiară UE 2007-2013		Fonduri UE contractate prin Decizia de Finanțare		Fonduri UE plătite către beneficiari (prefinanțare +rambursare)		Fonduri UE certificate trimise la CE	
	euro		euro	%	euro	%	euro	%
	a		b	b/a	c	c/a	d	d/a
DMI 6.1	107.940.423		75.832.288	70,25	7.173.557	6,65	9.243.511	-
DMI 6.2	22.500.000		25.517.797	113,41	2.368.164	10,53		-
Total axa prioritară 6	130.440.423		101.350.085	77,6	9.541.721	7,32	9.243.511	7,09

Probleme întâmpinate în implementarea POS Mediu

- **Durata crescută a procesului de evaluare a proiectelor**, datorată constituirii cu întârziere a cadrului instituțional și indisponibilității terenurilor necesare investițiilor, dar și existenței unui proces decizional greoi la nivelul autorităților publice locale. O altă cauză care a condus la întârzieri în acest proces a fost schimbarea soluției tehnice în cazul unor proiecte care erau într-o fază avansată de pregătire, modificare care necesită revizuirea tuturor documentelor suport și uneori reluarea procesului de avizare/autorizare/aprobare.
- **Dificultățile în contractarea componentelor proiectului**, care reprezintă principala piedică în calea implementării la timp a proiectelor, create ca urmare a duratei mari a procedurilor de atribuire, puncte de vedere divergente ale autorităților cu atribuții în domeniul achiziției (ANRMAP, UCVAP, CNSC), a lipsei documentațiilor de atribuire pentru contractele din proiect la data semnării contractului de finanțare, a dificultăților în adaptarea la documentațiile standardizate, necunoașterea legislației achizițiilor publice/lipsa de acțiune a Beneficiarilor; **situații excepționale apărute în perioada de realizare a lucrărilor**, respectiv a modificării amplasamentelor aferente obiectivelor de investiții din cadrul proiectelor (ca urmare a nerespectării de către autoritățile locale a regimului juridic al terenurilor), necorelări

cu lucrările finanțate prin diferite programe de investiții, obținerea cu întârziere a autorizațiilor de construcție, dificultăți în obținerea garanțiilor și asigurărilor solicitate, și/sau ritmul lent de derulare a lucrărilor. Soluții tehnice diferite de cele licitate prin procedurile de atribuire, date prin diverse avize ale autorităților competente (Ministerul Transporturilor, ANAR, CFR), ce duc la suplimentarea valorilor contractelor déjà adjudecate.

- **Managementul financiar defectuos al proiectelor**, din punct de vedere al nerespectării, de către beneficiari, a planificării și a prognozelor financiare, dar și al deficitului de cash-flow ca urmare a identificării unor nereguli în implementare, în principal legate de aplicarea legislației privind achizițiile publice, ceea ce induce o serie de corecții financiare ce trebuie suportate de beneficiari;
- Calitatea slabă a proiectelor tehnice elaborate de antreprenorii lucrărilor din cadrul contractelor de tip FIDIC Galben, ceea ce conduce la revizii repetate ale acestora și implicit, întârzieri în implementarea proiectelor.
- **Nerespectarea de către antreprenori a graficelor de execuție aferente contractelor de lucrări, prin grad redus de mobilizare a forței de muncă pe șantier, din diverse motive.**
- **Incapacitatea antreprenorilor intrați în insolvență financiară de a finaliza lucrările aferente contractelor; lipsa cadrului legislativ necesar transferării răspunderii privind finalizarea contractului de către susținătorul declarat în momentul ofertării contractului.**
- **Identificarea de deficiențe legate de capacitatea instituțională a Beneficiarilor**, respectiv de modul în care aceștia îndeplinesc condiționalitățile din contractul de finanțare și implicarea insuficientă a managementului organizației în implementarea proiectelor (lipsa unui personal calificat în management de proiect, manageri de proiect/membri UIP fără experiență în implementarea unor proiecte și contracte de infrastructură sau în număr insuficient, lipsa unor experți tehnici în UIP, asigurarea stabilității personalului UIP a Beneficiarilor pe întreaga perioadă de derulare a proiectelor).
- Implicarea redusă/slaba asumare a responsabilității a personalului de conducere a Beneficiarilor pentru soluționarea blocajelor apărute în implementarea proiectelor.
- **Neconformități** legate de numărul, conținutul și forma documentelor **aferente cererilor de rambursare întocmite de beneficiari**, precum și necorelări între documentele incluse în dosarul cererii de rambursare.

- Probleme în asigurarea unui flux financiar suficient pentru proiectele în implementare, cu impact asupra dezangajării la nivel de PO
 - ✓ dificultăți în asigurarea surselor de cofinanțare la beneficiar
 - ✓ impactul corecțiilor financiare, în special a celor preventive, asupra proiectelor.

Măsuri întreprinse pentru soluționarea problemelor

- sprijinirea beneficiarilor în procesul de promovare la nivelul Guvernului României a actelor normative necesare pentru asigurarea disponibilității terenurilor,
- organizarea de întâlniri de lucru pe teme specifice (mediu, tehnic, financiar, instituțional) pentru clarificarea observațiilor cuprinse în fiecare Correction Protocol și rezolvarea problemelor apărute în pregătirea proiectelor, cu participarea beneficiarilor, a consultantilor și a echipei de asistență tehnică JASPERS,
- continuarea misiunilor de evaluare informală, organizate cu sprijinul Comisiei Europene având ca scop analiza stadiului de pregătire a proiectelor, discutarea principalelor aspecte critice întâmpinate pe parcursul pregătirii proiectelor și a măsurilor necesare în vederea accelerării finalizării acestora și transmiterii oficiale spre aprobare. Astfel, în cursul anului 2013 au fost organizate misiuni în cadrul cărora au fost evaluate 17 proiecte.
- organizarea, împreună cu asistența tehnică JASPERS, a unor vizite de lucru pe teren pentru clarificarea anumitor aspecte tehnice, financiare și instituționale privind viitoarele obiective de investiții.
- colaborarea cu Ministerul Fondurilor Europene și contractarea unei asistențe tehnice cu Banca Europeană de Investiții pentru analiza proiectelor și sprijinirea Beneficiarilor aflați în dificultate;
- organizarea de întâlniri cu persoane din conducerea Consiliilor Județene în care au fost dezbătute aspecte privind stabilitatea și experiența membrilor echipei de implementare, precum și aspecte legate de colaborarea cu instituțiile publice la nivel local, care sunt factori în implementarea proiectului;
- demersuri pentru modificarea legislației în domeniile sensibile: sprijinirea și colaborarea activă cu Ministerul Fondurilor Europene în promovarea de modificări/clarificări prin emiterea de Instrucțiuni pentru creșterea gradului de absorbție și reducerea riscului de dezangajare a fondurilor europene în domeniul achizițiilor publice, corecțiilor financiare, mecanismelor financiare (accelerarea plăților prin introducerea Cererilor de Plată, micșorarea valorii minime a Certificatelor

de Plată din contractele de lucrări, activarea clauzei ce prevede plata utilajelor la livrarea pe șantier, reducerea timpului minim de verificare a certificatelor de plata intermediare, etc);

- participarea la întâlnirile lunare de progres realizate de Beneficiari, precum și efectuarea de vizite la fața locului ori de câte ori a fost necesar;
- intensificarea asistenței de tip „help-desk” oferite de AM și OI (e-mail, telefon, întâlniri) pentru Beneficiari și asigurarea, în mod operativ, a informațiilor de tip „lessons learned”, în scopul evitării problemelor privind calitatea scăzută a documentațiilor aferente cererilor de rambursare;
- simplificarea procedurilor AM/OI astfel încât verificarea contractelor și a actelor adiționale să fie realizată în cel mai scurt timp de la primirea acestora, iar rambursarea cheltuielilor solicitate de către Beneficiari prin cereri de rambursare sau de plată să fie efectuată într-un timp redus (max. 15 zile);
- întocmirea documentației de atribuire pentru asistență tehnică în vederea verificării cu celeritate a planurilor de management.

În perioada următoare, pentru a îndeplini țintele stabilite, AM POS MEDIU va avea în vedere:

- ✓ **Asigurarea fluxului financiar** necesar plăților către beneficiari, prin emiterea hotărârilor de guvern cu alocările financiare necesare.
- ✓ **Aprobarea contractelor eligibile POS Mediu** - analizate și declarate ca și componente eligibile ale proiectelor, dar fără asigurarea inițială a finanțării prin POS, din cauza limitărilor financiare la data aprobării proiectelor (aprox. 80 milioane euro).
- ✓ **Analiza proiectelor alternative** aflate în implementare și finanțate din surse naționale (Convenții, OUG 40, HG 577), puse la dispoziție de MDRAP/Administrația Fondului de Mediu în vederea unei eventuale preluări pe POS Mediu.
 - Avantajul acestor proiecte este ca sunt deja începute, au contracte de achiziție publică semnate și **sumele plătite din surse naționale pot fi solicitate spre rambursare către CE** asigurându-se continuarea finanțării până la finalizarea proiectelor; se vor prelua doar acele proiecte care respectă principiile directivelor europene privind achizițiile publice;
 - **Preluarea pe POS-ul de Mediu presupune** modificarea sau clarificarea legislativă pentru **creșterea plafonului de contractare** la nivelul POS Mediu prin transferul creditelor de angajament și a creditelor bugetare de la instituțiile inițial finanțatoare către Ministerul Mediului;

- Localitățile aferente investițiilor ce vor fi preluate **trebuie să fie membri ADI, să accepte politica de solidaritate**, respectiv uniformizarea tarifelor și operarea să fie delegată către un Operator Regional;
- ✓ **Mobilizarea beneficiarilor și a antreprenorilor** prin implicarea activă a factorilor decisivi din ADI;
 - **Previziunile financiare** asumate de antreprenori/beneficiari **nu sunt respectate**, respectiv se constată un ritm de progres lent al implementării lucrărilor;
 - Până la 31 decembrie 2015, sumele pe care Autoritatea de Management trebuie să le solicite spre rambursare la CE depășesc 3 miliarde euro, impunând un **ritm alert de rambursări lunare**;
 - Monitorizarea angajamentelor privind respectarea legislației comunitare pe sectorul de apă/apă uzată cu **încadrarea în termenele de conformare asumate** (2015 pentru aglomerări peste 10.000 locuitori echivalenți, respectiv 2018 pentru aglomerări peste 2.000 locuitori echivalenți);
- ✓ **Continuarea monitorizării active a beneficiarilor** prin acordarea din partea AM și Ol a unui sprijin pro-activ în ceea ce privește implementarea proiectelor în acești doi ani rămași de implementare și concentrarea pe creșterea capacității acestora de implementare în perspectiva noii perioade de implementare;
- ✓ **Pregătirea aplicațiilor de finanțare** pentru perioada 2014-2020.

Publicitate și promovare. În cursul anului 2013, au avut loc activități de promovare și publicitate a POS Mediu, care au venit în întâmpinarea necesităților de informare și îndrumare a potențialilor beneficiari, reprezentanți ai mass-media și publicului larg. În perioada de raportare, s-a asigurat vizibilitatea POS Mediu, prin diseminarea materialelor de promovare în cadrul activităților de publicitate: seminarii, conferințe, consultări etc., organizate pentru beneficiari și potențialii solicitanți pe tema alocării fondurilor UE. Website-ul POS Mediu www.posmediu.ro, dezvoltat pentru a informa publicul și beneficiarii (actuali și potențiali) privind POS Mediu, a avut pe perioada de raportare 168.470 de accesări. De asemenea, pagina de facebook a POS Mediu a fost folosită ca sursă de informare și interacțiune cu grupul țintă stabilit prin Planul de Comunicare pentru program.

1. IDENTIFICARE

PROGRAM OPERAȚIONAL	Obiectiv vizat: Convergență
	Aria eligibilă vizată: România - 8 regiuni de dezvoltare
	Perioada de programare: 2007-2013
	Referința/numărul programului (numărul codului CCI): 2007RO161PO004
	Titlul programului: Programul Operațional Sectorial “Mediu”
RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE	Anul raportării: 2013
	Data aprobării raportului anual de implementare de către Comitetul de Monitorizare: 17 iunie 2014

2. SINTEZĂ ASUPRA STADIULUI IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL

Programul Operațional Sectorial “Mediu” stabilește strategia de alocare a fondurilor europene pentru sectorul de mediu, în România, în perioada 2007-2013 prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și prin Fondul de Coeziune (FC) fiind unul din cele 7 programe operaționale elaborate în cadrul Obiectivului “Convergență” pentru perioada de programare 2007-2013, în acord cu cea de-a treia prioritate a PND 2007-2013 - “Protecția și îmbunătățirea calității mediului” și Prioritatea 1 a CNSR - “Dezvoltarea infrastructurii de bază la standarde europene”.

POS Mediu este cel mai important program de asistență financiară pentru infrastructura de mediu, fiind un catalizator pentru o economie mai competitivă, un mediu mai curat și o dezvoltare regională mai echilibrată. POS Mediu continuă programele naționale existente de dezvoltare a infrastructurii de mediu și ia în considerare facilitățile și proiectele de dezvoltare finanțate de programele de asistență pentru preaderare (PHARE, ISPA, SAPARD).

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea Acquis-ului comunitar de mediu și urmărește reducerea diferenței dintre infrastructura de mediu care există între România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului se va concretiza în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei, canalizare și încălzire, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului “poluatorul plătește”.

POS Mediu se bazează în totalitate pe obiectivele și prioritățile politicilor Uniunii Europene pentru mediu și infrastructură și este în acord cu obligațiile internaționale ale României și interesele sale naționale specifice.

Bugetul total al POS Mediu este de aproximativ 5,19 miliarde euro, din care 4,4 miliarde euro reprezintă finanțare nerambursabilă a Uniunii Europene din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională și 0,77 miliarde euro reprezintă contribuția națională.

POS Mediu a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene nr. 3467/11.07.2007, modificată ulterior prin Decizia Comisiei Europene nr. 2155/30.03.2012 și prin Deciziile Comisiei Europene nr. 6493/03.10.2013 și nr. 9272/16.12.2013.

2.1 Realizări și analiza progreselor

Pentru anul 2013, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial „Mediu” (POS Mediu) a continuat acțiunile în vederea îndeplinirii obiectivului general de intensificare a procesului de implementare a proiectelor, concomitent cu accelerarea plăților către beneficiari și creșterea ratei de absorbție.

Astfel, pe fondul creșterii valorii contractelor de finanțare (UE și BS) încheiate până la finalul anului 2013, în valoare eligibilă de 6.395,8 milioane euro, ceea ce reprezintă 123,2% din totalul alocării financiare pentru POS Mediu, în perioada 2007-2013, se poate remarca o creștere a valorii plăților realizate de AM POS Mediu, care ating la sfârșitul anului valoarea de 1.647,50 milioane euro și o creștere a sumelor primite de la Comisia Europeană (inclusiv avansuri), până la valoarea de 1.573 milioane euro.

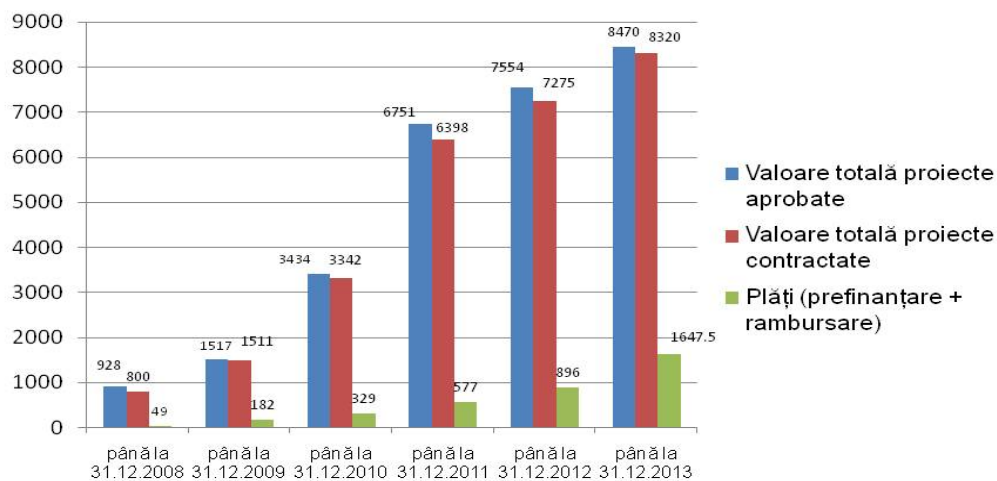
Ca urmare a eforturilor depuse, stadiul implementării POS Mediu la 31 decembrie 2013 se prezintă astfel:

- **691 proiecte depuse** în valoare totală de 9.779,27 milioane euro, din care contribuția UE reprezintă 6.221,28 milioane euro;
- **488 proiecte aprobate** în valoare totală de 8.470,03 milioane euro, din care contribuția UE reprezintă 5.376,87 milioane euro;
- **448 contracte de finanțare semnate** în valoare totală de 6.395,80 milioane euro, din care contribuția UE reprezintă 5.285,05 milioane euro;
- **Plăți realizate și prefinanțări acordate** în valoare totală de 1.647,50 milioane euro, din care rambursări din contribuția UE reprezintă 837,69 milioane euro;
- **Sume primite de la Comisia Europeană**, inclusiv avansuri, în valoare de 1.573 milioane euro;
- **18 proiecte finanțate din axa prioritară 4, finalizate financiar**, cu o valoare eligibilă totală de 15,71 milioane euro;
- **38 contracte finanțate din axa prioritară 6, finalizate financiar**, în valoare eligibilă totală de 10,39 milioane euro.

Analizând situația comparativă a stadiului implementării POS Mediu, pe ani, putem remarca faptul că, pe măsură ce ritmul de aprobare și contractare a proiectelor scade, ca urmare a atingerii țintelor asumate, valoarea plăților și a rambursărilor crește.

Figura 2.1 - 1 Evoluția anuală în implementarea Programului Operațional

Situație comparativă a stadiului implementării POS Mediu -milioane euro-



2.1.1. Informații asupra progresului fizic al Programului Operațional

Indicatorii POS Mediu propuși la nivelul fiecărei axe, atât indicatorii de rezultat imediat (output) cât și cei la nivel de rezultat sunt formulați în așa fel încât progresul lor nu poate fi înregistrat decât la finalizarea unuia sau mai multor proiecte și nu pe măsură ce gradul de implementare al acestora crește. De aceea la sfârșitul anului 2011, AM POS Mediu a analizat posibilitatea de a introduce în DCI indicatori suplimentari la nivelul fiecărei axe, care să permită urmărirea realizărilor fizice din cadrul proiectelor, pe durata implementării acestora chiar și înainte de finalizarea lor. Astfel, acolo unde s-au înregistrat realizări la unii dintre acești indicatori propuși (de exemplu: număr stații de tratare/epurare noi sau reabilitate, km de rețele de alimentare cu apă/canalizare noi sau reabilitate, număr depozite neconforme închise, etc), aceste realizări sunt raportate la nivelul axelor prioritare și în cuprinsul acestui raport, fără ca impactul acestora să poată fi cuantificat la nivelul indicatorilor POS Mediu.

Sintetic, situația se prezintă astfel:

Tabelul 2.1.1 - 1 Progresul fizic al Programului Operațional

Indicatori cheie		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Localități care beneficiază de facilități de apă noi/ reabilitate în sistem regional	Realizare	60	60	60	60	60	105	171			171
	Ținta				200		250			300	300
	Valoarea de bază	60									60
Stații de epurare noi/ reabilitate	Realizare	30	30	30	30	30	45	55			55
	Ținta				75		150			200	200
	Valoarea de bază	30									30
Populația conectată la serviciile de apă în sistem regional (%)	Realizare	52	52	52	52	52	52	60			60
	Ținta				62		64			70	70
	Valoarea de bază	52									52
Apă uzată epurată corespunzător din totalul volumului de apă uzată (%)	Realizare	35	35	35	35	35	35	35			35
	Ținta				45		54			60	60
	Valoarea de bază	35									35
Companii regionale de apă create	Realizare	10	14	30	41	43	43	43			43
	Ținta		10	25	35					35	35
	Valoarea de bază	10									10
Sisteme integrate de management al deșeurilor nou create la nivel județean/ regional	Realizat	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta				15		25			37	37
	Valoarea de bază	0									0
Depozite de deșeurii municipale vechi închise în zonele urbane	Realizat	0	0	0	0	3	9	17			17
	Ținta				60		110			150	150
	Valoarea de bază	0									0
Populație care beneficiază de sisteme îmbunătățite de management al deșeurilor (milioane loc.)	Realizat	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta				4		6			8	8
	Valoarea de bază	0									0
Număr de proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric	Realizare	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta				2		3	5		12	12
	Valoarea de bază	0									0
Sisteme de încălzire centrală reabilitate	Realizare	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta				3		8			8	8
	Valoarea de bază	0									0

Indicatori cheie		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Studii de opțiuni elaborate	Realizare	0									
	Ținta				8		15			15	15
	Valoarea de bază	0									0
Localități în care calitatea aerului este îmbunătățită ca urmare a sistemelor de încălzire reabilitate	Realizare										
	Ținta				3		8			8	8
	Valoarea de bază	0									0
Reducerea emisiilor de SO ₂ provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare										-
	Ținta				55.000		15.000			15.000	15.000
	Valoarea de bază	80.000									80.000
Reducerea emisiilor de NO _x provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare										-
	Ținta				5.900		4.000			4.000	4.000
	Valoarea de bază	7.000									7.000
Arii protejate și situri Natura 2000, cu planuri de management în vigoare/aprob. (nr.)	Realizat	3	3	3	3	3	5	7			7
	Ținta				80	160		240	240		240
	Valoarea de bază	3									3
Suprafața ariilor protejate și a siturilor Natura 2000, care beneficiază de măsuri de conservare a naturii (% din suprafața totală a ariilor protejate)	Realizat	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta				20	40		60	60		60
	Valoarea de bază	0									0
Proiecte aprobate pentru protecția împotriva inundațiilor	Realizare	0	0	0	5	12	12	14			14
	Ținta			2	5	10				10	10
	Valoarea de bază	0									0
Populația ce beneficiază de proiecte pentru	Realizare	0	0	0	0	0	0	33.849			33.849
	Ținta				750.000	1.500.000				1.500.000	1.500.000
	Valoarea de bază	0									0

Indicatori cheie		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
protecția împotriva inundațiilor (număr de locuitori)	de bază										
Reducerea incidenței riscului de inundație (%)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta				65	30				30	30
	Valoarea de bază	100									100
Plan pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor	Realizare						0	0			0
	Ținta						10				
	Valoarea de bază										
Lungimea litoralului reabilitat (km)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta						5	10		10	10
	Valoarea de bază	0									0
Extinderea suprafeței de plajă (%)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0			0
	Ținta						15	30		30	30
	Valoarea de bază	0									0

Analiza stadiului de realizare al indicatorilor cheie conduce la următoarele concluzii:

- Deși pe parcursul anului 2013 au fost finalizate mai multe contracte de servicii, lucrări și furnizare în cadrul tuturor axelor prioritare POS Mediu, marea majoritate a proiectelor nu au fost finalizate, ceea ce face ca, ținând cont de specificul proiectelor, impactul asupra indicatorilor să fie unul limitat;
- Pe baza progresului fizic înregistrat la 31 decembrie 2013, la nivelul POS Mediu și a componentelor acestora, se poate estima că există premise solide pentru atingerea tuturor țăintelor asumate;
- În ceea ce privește indicatorii specifici axei prioritare 1 - Apă și apă uzată (cu excepția indicatorului „Companii regionale de apă create”), domeniului major de intervenție 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate și axa prioritară 4 - Protecția naturii, deși se remarcă o întârziere în ritmul de implementare a proiectelor, care se reflectă în gradul de atingere al indicatorilor, putem concluziona, ținând cont de numărul proiectelor aflate în implementare, că odată finalizate, vor conduce la atingerea acestora;
- În cazul indicatorilor aferenți domeniului major de intervenție 2.1 (deșeuri), axei prioritare 3 - Termoficare și axei prioritare 5 - Protecție împotriva inundațiilor progresul înregistrat ne indică că este nevoie de un ritm susținut în ceea ce privește

implementarea propriu-zisă a proiectelor aprobate, în vederea recuperării întârzierilor înregistrate.

În ceea ce privește indicatorii de mediu, pentru a asigura monitorizarea efectelor proiectelor implementate prin POS Mediu asupra mediului, în cadrul evaluării strategice de mediu efectuate în anul 2006, au fost stabiliți următorii indicatori de mediu (în coordonare cu indicatorii naționali de monitorizare a mediului):

- emisii de oxizi de azot (NO_x, SO₂, compuși organici volatili COV și PM10);
- creșterea volumului de ape uzate tratate;
- suprafața de teren curățată de deșeuri;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- procentul suprafeței totale a ariilor protejate din România care beneficiază de măsurile de conservare a naturii;
- suprafața ariilor protejate și a potențialelor arii Natura 2000 afectate (ha);
- morbiditatea și mortalitatea generale și specifice pentru populația expusă;
- nivelul zgomotului exterior/interior;
- număr de proiecte care contribuie la protecția împotriva dezastrelor naturale și industriale;
- reducerea consumului de apă/persoană (din populația deservită) în sensul limitării utilizării resurselor naturale epuizabile;
- deșeuri reciclate, deșeuri separate și deșeuri recuperate pentru folosire ulterioară (în tone);
- rata de conectare a populației la serviciile sanitare (urbane și rurale, %);
- suprafața vechilor zone contaminate istoric, curățată, revitalizată sau recuperată pentru a fi refolosită (ha);
- lungimea zonei costiere reabilitate (km);
- sporirea eficienței energetice în sistemele termice și electrice sprijinite prin proiecte (%);
- numărul de proiecte care facilitează conversia la surse energetice regenerabile;

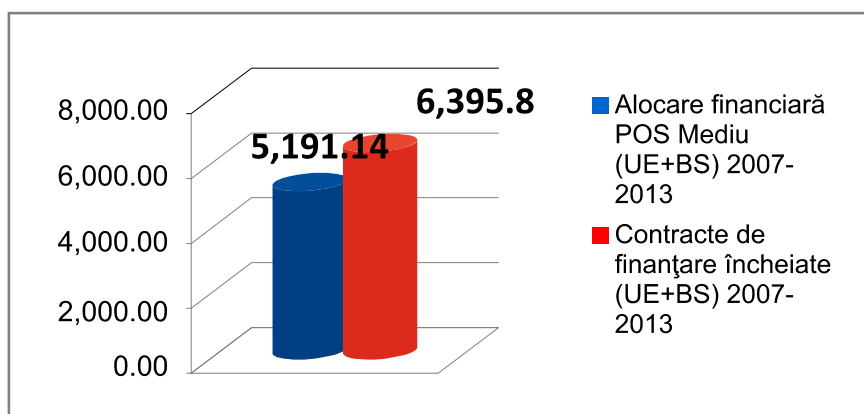
- numărul de proiecte care implică stimularea comportamentului responsabil în privința protecției mediului (ex. campanii de conștientizare);
- numărul de proiecte care vizează promovarea turismului durabil (ex. în siturile Natura 2000).

Dat fiind faptul că majoritatea investițiilor finanțate POS Mediu sunt complexe și durata de execuție a acestor lucrări este de peste 2-3 ani, rezultatele sau efectele acestor proiecte nu au putut fi cuantificate pentru indicatorii de mediu.

2.1.2. Implementarea financiară a programului

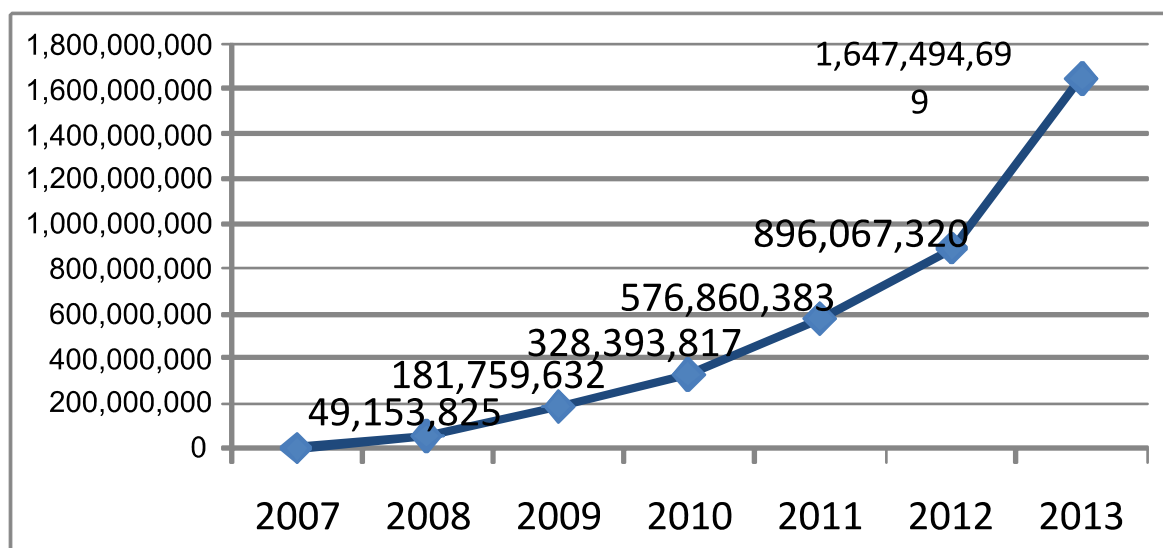
În ceea ce privește implementarea din punct de vedere financiar a POS Mediu, putem constata, în cursul anului 2013, o îmbunătățire a gradului de angajare a sumelor disponibile, valoarea contractelor de finanțare încheiate până la finalul anului 2013 reprezentând 123,2% din totalul alocării financiare pentru POS Mediu în perioada 2007-2013, respectiv 6.395,8 milioane euro (fonduri UE și BS).

Figura nr 2.1.2-1 - Situația contractelor de finanțare încheiate (milioane euro)



În ceea ce privește plățile efectuate, acestea au atins valoarea de 1.647.494.699 euro. În cursul anului 2013, plățile și-au menținut trendul ascendent din anii anteriori și s-au ridicat la 736.499.994 euro, din care 176.420.671 euro prefinanțare acordată beneficiarilor (152.160.697 euro din Fondul de Coeziune și 24.259.974 euro din Fondul European de Dezvoltare Regională) și 560.079.323 euro rambursări UE+BS (către beneficiari), din care 341.864.326 euro din FC și 85.612.355 euro din FEDR.

Figura 2.1.2-2 Evoluția plăților către beneficiari

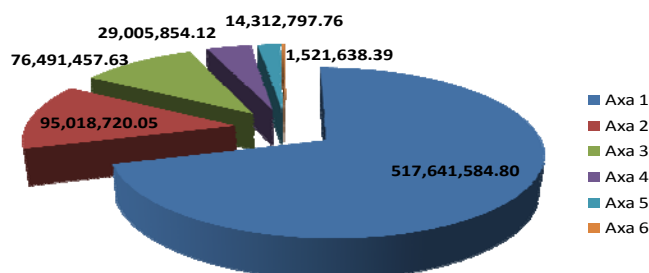


Luând în considerare Cererile de Rambursare, se poate remarca faptul că în anul 2013 au fost depuse 1.662 de cereri, de 1,77 ori mai multe decât în anul 2012, când au fost depuse 937 cereri. Valoarea totală a cheltuielilor eligibile autorizate de AM POS Mediu în cursul anului 2013 este de 733.992.052,75 euro. Diferențiat, pe axe prioritare, valoarea cheltuielilor se prezintă astfel:

- Axa 1 - 517.641.584,80 euro;
- Axa 2 - 95.018.720,05 euro;
- Axa 3 - 76.491.457,63 euro;
- Axa 4 - 29.005.854,12 euro;
- Axa 5 - 14.312.797,76 euro;
- Axa 6 - 1.521.638,39 euro.

Figura nr. 2.1.2-3 - Situația cererilor de rambursare autorizate pe axe prioritare

Situația cererilor de rambursare în 2013 -Euro-



Referitor la valoarea totală a cheltuielilor certificate de ACP și solicitate la CE, aceasta este de 663.990.923,37 euro.

Tabelul 2.1.2 - 1 Cheltuielile eligibile totale (euro)/Axe prioritare

Axa Prioritară	Alocarea totală a PO (UE și contribuția națională)	Baza de calcul a contribuției UE (cost public sau total)	Suma totală a cheltuielilor eligibile certificate, efectuate de către beneficiari	Contribuția publică corespunzătoare	Rata de implementare (în procente)
	a	b	c	d	e
Axa Prioritară 1 - <i>Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată</i> Fondul relevant - FC	3.149.423.956	public	883.828.019,80	883.828.019,80	28,06%
Axa Prioritară 2 - <i>Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate</i> Fondul relevant - FEDR	878.476.962	public	192.692.418,84	192.692.418,84	17,22%
Axa Prioritară 3 - <i>Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare</i> Fondul relevant - FC	388.640.131	public	95.072.484,50	95.072.484,50	24,46%
Axa Prioritară 4 - <i>Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii</i> Fondul relevant - FEDR	191.098.548	public	50.084.672,14	50.084.672,14	26,21%
Axa Prioritară 5 - <i>Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc</i> Fondul relevant - FC	315.839.375	public	40.277.408,82	40.277.408,82	12,75%
Axa Prioritară 6 - <i>Asistența Tehnică</i> Fondul relevant - FEDR	144.933.804	public	9.554.145,43	9.554.145,43	6,59%
TOTAL GENERAL	5.191.141.331		1.271.509.149,5	1.271.509.149,5	24,5%

Suma rambursată de către CE la sfârșitul anului 2013 este de 587.543.387,32 euro. Din această sumă, 25.812.993,59 euro reprezintă valoarea rambursată de CE prin mecanismul TOP-UP, mecanism de suplimentare a plăților din bugetul național (Plăți Naționale Directe Complementare CNDP). Mecanismul s-a aplicat pentru POS Mediu începând cu luna martie 2012 și permite ca plățile intermediare din partea CE să fie sporite cu 10% peste rata normală de cofinanțare aplicabilă fiecărei priorități a programelor operaționale.

Monitorizarea regulii n+3/n+2

Pentru a evita dezangajarea automată, până la data de 31.12.2013 suma necesară de solicitat la rambursare de la CE, era reprezentată de angajamentele bugetare aferente anului 2008, 2009 și 2010 în sumă totală de 1.835.346.908 euro, din care FEDR 460.989.527 euro și FC 1.374.357.381 euro.

Până la 31.12.2013, Comisia Europeană a plătit/acceptat aplicații de plată pentru POS Mediu în suma de 1.696.671.478 euro, respectiv:

- 520.775.940 euro sub formă de plăți în avans, din care:
 - 409.477.243 euro din FC
 - 111.298.698 euro din FEDR
- 1.175.895.538 euro sub formă de rambursări, din care:
 - 940.654.163 euro din FC
 - 235.241.375 euro din FEDR

La data de 31.12.2013, valoarea plăților efectuate (prefinanțare și plăți intermediare) a fost mai mică decât valoarea angajamentelor bugetare aferente anilor 2008, 2009 și 2010, rezultând un risc de dezangajare automată, în valoare totală de 138.675.431 euro, din care: 114.449.454 euro reprezentând FEDR, respectiv 24.225.976 euro reprezentând FC. Cu toate acestea, în conformitate cu excepția prevăzută de art. 94 alin.(1) din Regulamentul CE nr.1083/2006, cu modificările și completările ulterioare, dezangajarea automată la nivelul POS Mediu a fost evitată.

Tabelar, situația se prezintă astfel:

Tabelul 2.1.2 - 2 Stadiul îndeplinirii regulii N+3/N+2 la 31.12.2012 (milioane euro)

Fond UE	Alocare UE						Avans CE 2007-2013	Rambursări CE 2007-2013 ³	Excepții (art.94 al Reg. 1083/2006)	Total avans + rambursări + excepții	Risc n+3/n+2		
	2008	2009	2010	2011	2012	2013					2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
FEDR	126,42	157,45	177,12	214,76	260,87	200,03	111,30	235,24	114,45	460,99	0,00	214,76	460,9
FC	356,28	466,45	551,62	591,78	633,34	676,34	409,47	940,65	24,23	1374,35	0,00	591,78	1309,68
Total	482,70	623,90	728,74	806,54	894,21	876,37	520,77	1.175,89	138,68	1835,34	0,00	806,54	1770,58

³ Sume cumulate la 31 decembrie 2013

10 = 7+8+9

11 = (2+3)-10 (dacă valoarea e negativă, 11=0, iar diferența în minus se reportează pentru 2013)

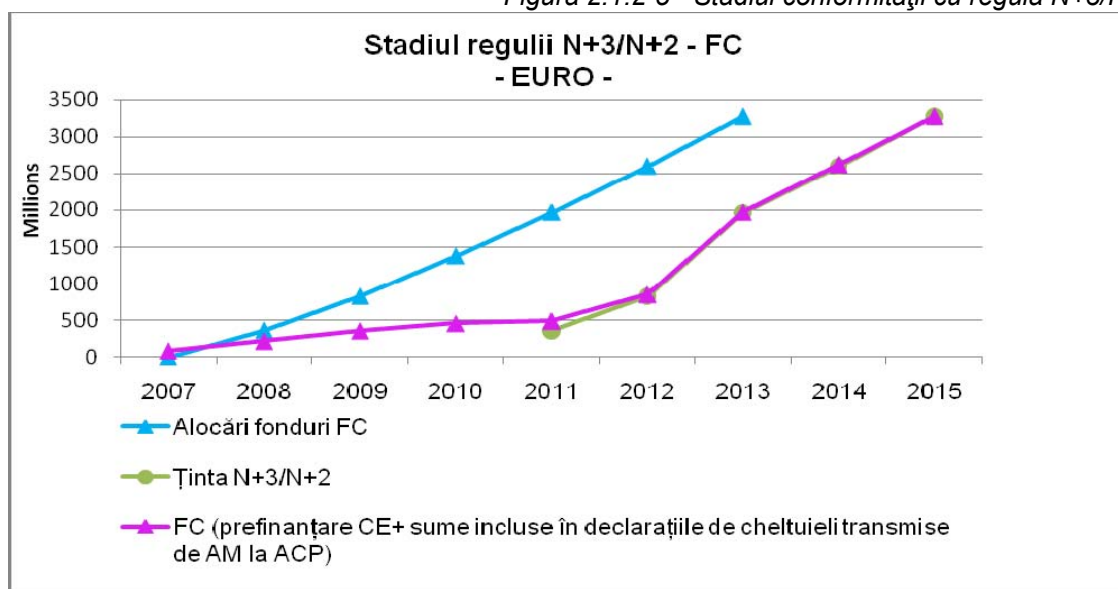
12 = (4+5+9) - (suma reportată de la 11, dacă valoarea este negativă)

13 = 6

Pentru FC, stadiul regulii N+3/N+2 se prezintă astfel:

Cumulat până la	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Alocări fonduri FC	0	356,28	822,74	1.374,36	1.966,14	2.599,48	3.275,82		
Ținta N+3/N+2					356,28	822,74	1.374,36	1.966,14	3.275,82
FC (avans CE+sume incluse în declarațiile de cheltuieli transmise de AM la ACP)	81,89	212,93	353,00	453,29	484,58	847,13	1.350,13	2.612,14	3.275,82

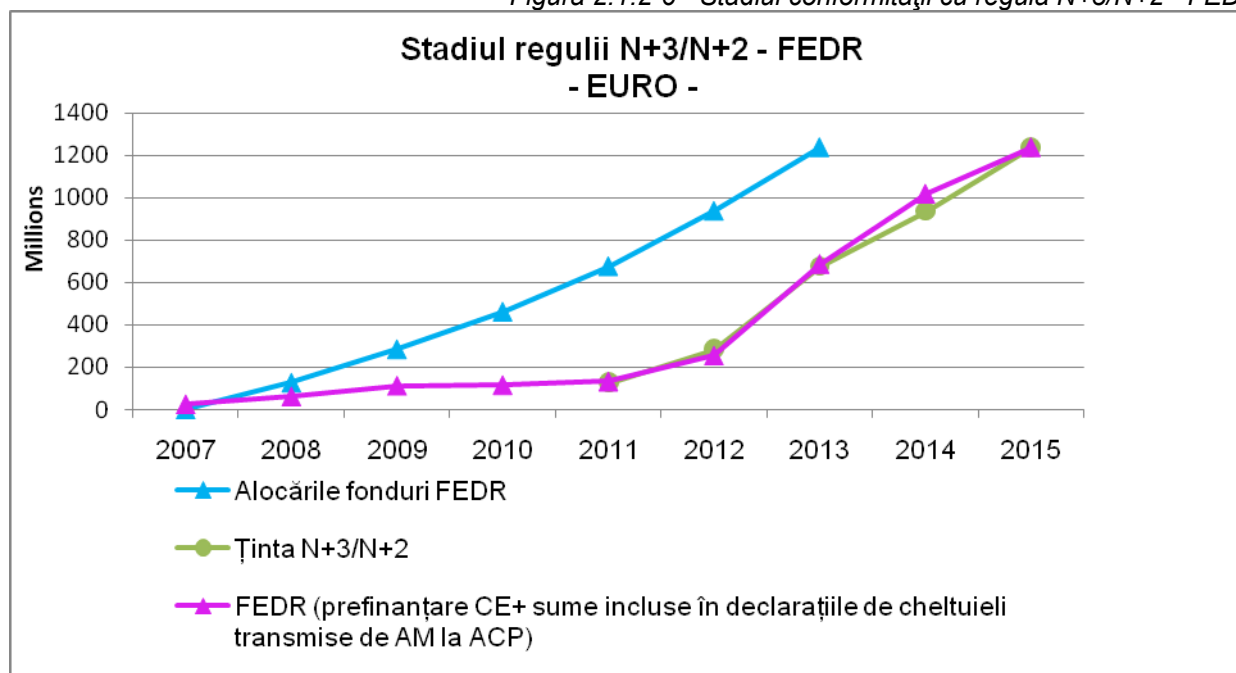
Figura 2.1.2-5 - Stadiul conformității cu regula N+3/N+2 - FC



Pentru FEDR, stadiul regulii N+3/N+2 se prezintă astfel:

Cumulat până la	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Alocările fonduri FEDR	0	126,42	283,86	460,99	675,75	936,62	1.136,65		
Ținta N+3/N+2					126,42	283,86	460,99	936,62	1.136,65
FEDR (prefinanțare CE+ sume incluse în declarațiile de cheltuieli transmise de AM la ACP)	24,73	61,83	112,54	115,15	132,00	254,78	346,54	1.017,20	1.136,65

Figura 2.1.2-6 - Stadiul conformității cu regula N+3/N+2 - FEDR



În analiza cifrelor incluse în aceste tabele, se poate sesiza faptul că sumele, obligatoriu de rambursat de către CE în anul 2013, pentru a se evita riscul dezangajării, sunt semnificativ importante, comparativ cu perioadele anterioare. Considerăm însă că, dat fiind nivelul actual al contractelor de finanțare semnate, precum și cel al contractelor de achiziții publice încheiate, în cursul anului 2014 se va reuși transmiterea unor declarații de cheltuieli a căror valoare să acopere sumele calculate ca risc de dezangajare automată.

2.1.3. Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii

Defalcarea fondurilor pe combinații ale codurilor celor cinci dimensiuni sunt prezentate în Anexa 2.

A) Temă prioritară

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro****
43	Eficiența energetică, co-generare, gestionarea energiei	21,379,420	30,102,549	51,481,969	0	51,481,969	0	51,481,969
44	Managementul deșeurilor menajere și industriale	204,350,168.45	241,458,941	445,809,109.45	63,538,159.55	509,347,269	173,719,422	683,066,691
45	Managementul și distribuția apei (apă potabilă)	499,410,014.95	374,245,829	873,656,843.95	157,103,400	1,030,760,243.95	70,522.290	1,101,282,533.95
46	Tratarea apei (apă uzată)	1,210,377,278.05	977,439,579	2,187,816,857.05	213,272,957	2,401,089,814.05	233,968,668	2,635,058,482.05
47	Calitatea aerului	67,969,303	74,450,051	142,419,354	0	142,419,354	0	142,419,354
50	Reabilitare situri poluate istoric	-	30,548,960	30,548,960	42,225,519	72,774,479	0	72,774,479
51	Promovarea biodiversității și protecția naturii (inclusiv NATURA 2000)	37,910,944.39	29,840,575	67,751,519.39	48,151,353.61	115,902,873	56,586,268	172,489,141
53	Prevenirea riscurilor (inclusiv elaborarea și punerea în aplicare a planurilor și măsurilor pentru prevenirea și gestionarea riscurilor naturale și tehnologice)	12,762,702	70,444,674	83,207,376	7,586,177	90,793,553	234,336,153	325,129,706
85	Pregătire, monitorizare, implementare și control	6,800,803.32	22,753,833.68	29,554,636.93	5,432,716.07	34,987,353	40,844,934.74	75,832,287,74
86	Evaluare și studii; informare și comunicare	2,655,583.61	2,015,432.39	4,671,016	20,600,678	25,271,694	246,103.1	25,517,797,1
	TOTAL	2,063,617,217.77	1,853,300,424.07	3,916,917,641.77	557,910,960.23	4,474,828,602	810,223,840	5,285,052,442

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

*** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

B) Forma de finanțare

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro****
01	Asistență nerambursabilă	1.971.533,27	761.146,03	2.732.679,3	848.813,72	4.474.828.602	810.223.840	5.285.052.442

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

*** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

C) Tipul teritoriului

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro****
00	Nu este cazul	22.059.409,04	95,213,940	117.273.349,04	74,184,747.62	191,458,096.66	95,147,715	286,605,811.66
01	Urban	1.905.673.636,75	1.338.035.691	3.243.709.327,75	321,792,545.7	3,565,501,873.45	504,875,797	4,070,377,670.45
02	Munți	4.180.725,97	2.830.687	7,011,412.97	-	7,011,412.97	12.545.726	19.557.138,97
04	Zone slab și foarte slab populate	10.528.215,10	1.985.711	12.513.926,1	-	12.513.926,1	-	12.513.926,1
05	Rural	121.175.230,91	415.234.395	536.409.625,91	161,933,666.91	698,343,292.82	197,654,601	895,997,893.82
	TOTAL	2.063.617.217,77	1.853.300.424,00	3.916.917.641,77	557,910,960.23	4,474,828,602	810,223,840	5,285,052,442

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

*** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

În ceea ce privește dimensiunea 3 - Tipul teritoriului, rezultă faptul că 77% din finanțare este concentrată pe zona urbană. De asemenea, se remarcă faptul că, dacă mediul urban este caracterizat de prezența tuturor tipurilor de proiecte finanțate prin POS Mediu, în mediul rural sunt caracteristice proiectele în domeniul gestionării deșeurilor, protecției naturii și inundațiilor.

D) Activitatea economică

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro**	2012 euro	Cumulat 2012 euro***	2013 euro	Cumulat 2013 euro****
00	Nu se aplică	9.456.386,93	24.769.266	34,225,652.93	26,033,394.07	60,259,047	41.091.038	101.350.085
08	Electricitate, gaz, rețele de apă caldă	89.348.723	104.552.600	193,901,323	0	193,901,323	0	193.901.323
09	Activități de colectare, epurare și distribuția apei	499.411.014,95	648.794.004	1,148.205.018,95	183,432,191.05	1,331,637,210	103.104.588	1.434.741.798
21	Activități privind mediul	1.465.401.092,89	1.075.184.554	2.540.585.646,89	348,445,375.11	2,889,031,022	529.443.446	3.418.474.468
	TOTAL	2.063.617.217,77	1.853.300.424	3.916.917.641,77	557,910,960.23	4,474,828,602	810,223,840	5,285,052,442

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

***sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

În cazul dimensiunii 4 - Activitatea economică se remarcă faptul că, datorită specificului POS Mediu, marea majoritate a fondurilor (92%) este concentrată pe două coduri: 21 - Activități privind mediul și 09 - Activități de colectare, epurare și distribuția apei.

E) Locația

Cod	Descriere cod	Cumulat 2010 euro*	2011 euro	Cumulat 2011 euro **	2012 euro	Cumulat 2012 euro ***	2013 euro	Cumulat 2013 euro ****
RO	România	19.871.626,43	35.563.256	55.434.882,43	34.041.837.45	89.476.719.88	95.147.714.83	184.624.434.71
RO2	Macro regiunea 2	1.192.616	0	1.192.616	0	1.192.616	0	1.192.616
RO3	Macro regiunea 3	-	-	-	-	-	4,022,853	4,022,853
RO11	Nord Vest	323.320.577,02	252.583.936	575.904.513,02	127.002.570	702.907.083.02	4,911,520.73	707,818,603.75
RO12	Centru	363.066.849,71	234.400.961	597.467.810,71	115,811,584.03	713,279,394.74	29,292,275.08	742,571,669.82
RO21	Nord Est	193.109.232,51	575.311.894	768.421.126,51	2,413,330.2	770,834,456.71	130,634,838.31	901,469,295.02
RO22	Sud Est	403.712.021,33	228.454.967	632.166.988,33	10,358,721	642,525,709.33	195,796,141.84	838,321,851.17
RO31	Sud-Muntenia	406.117.812,28	146.296.787	552.414.599,28	82,607,467.18	635,022,066.46	53,504,786.77	688,526,853.23
RO32	București-Ilfov	56.130.085,86	0	56.130.085,86	53,921.95	56,184,007.81	132,265,927.57	188,449,935.38
RO41	Sud Vest Oltenia	137.375.878,12	230.097.192	367.473.070,12	60,371,783.28	427,844,853.4	54,097,123.21	481,941,976.61
RO42	Vest	159.720.518,51	150.591.431	310.311.949,51	125,249,745.14	435,561,694.65	110,550,658.12	546,112,352.77
	TOTAL	2.063.617.217,77	1.853.300.424	3.916.917.641,77	557,910,960.23	4,474,828,602	810,223,840	5,285,052,442

* sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2010.

** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2011.

*** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2012.

**** sumele reprezintă valoarea FC și FEDR din contractele de finanțare semnate până la 31.12.2013.

Pentru dimensiunea 5 - Locația - la nivel regional, situația fondurilor contractate se prezintă astfel:

- Nord Vest - 13,39%
- Centru - 14,05%
- Nord Est - 17,06%
- Sud Est - 15,86%
- Sud - 13,03%
- București-Ilfov - 3,56%
- Sud Vest - 9,12%
- Vest - 10,33%
- România - 3,5%.

2.1.4. Finanțarea pe grupuri țintă

În vederea atingerii obiectivelor stabilite prin POS Mediu, s-au identificat următoarele axe prioritare, cu grupurile țintă/zonile țintă aferente:

- **Axa prioritară 1** “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”. Zona țintă pentru această Axa Prioritară conform DCI este zona acoperită de proiect, la nivel de județ/regiune.
- **Axa prioritară 2** “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”. Conform DCI, zona țintă pentru Domeniul Major de Intervenție 2.1 - Sisteme de management integrat al deșeurilor este zona acoperită de proiect, în cazul DMI 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate aceasta nefiind aplicabilă.
- **Axa prioritară 3** “Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare”, pentru care împărțirea pe grupuri țintă/zona țintă nu este aplicabilă.
- **Axa prioritară 4** “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”, pentru care, conform DCI, zonele țintă aria naturală protejată.
- **Axa prioritară 5** “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc”, pentru care împărțirea pe grupuri țintă/zona țintă nu este aplicabilă.
- **Axa prioritară 6** “Asistență Tehnică”, unde grupul țintă este reprezentat de AM și Organismele Intermediare POS Mediu și, pentru activitatea de instruire, de beneficiari.

Ținând cont de cele prezentate anterior, situația finanțării pe zone țintă este reprezentată de finanțarea atribuită pe fiecare axa prioritară POS Mediu, conform datelor prezentate la capitolul 3.

2.1.5. Finanțare recuperată sau refolosită

Conform OUG 66/2011, activitatea de constatare a neregulilor și stabilire a crențelor bugetare/corecțiilor financiare se efectuează de către structura de control din cadrul Compartimentului Juridic și Investigare Nereguli. Conform Organigramei DG AM POS Mediu, la nivelul acestui compartiment este alocat un număr de 12 posturi.

În vederea asigurării desfășurării activității de înregistrare, monitorizare și raportare a neregulilor, în cadrul Compartimentului Juridic și Investigare Nereguli există un Ofițer de nereguli.

Activitatea privind gestionarea Registrului debitorilor este îndeplinită de către Ofițerul de nereguli din cadrul Compartimentului Juridic și Investigare Nereguli.

Totalul debitelor create până la 31.12.2013 este de 23.728.815,41 euro (din care numai în anul 2013 a fost de 9.553.962,30 euro).

Dintre acestea, totalul debitelor încasate până la 31.12.2013 a fost de 18.958.416,26 euro (din care, încasările din anul 2013 însumează 7.684.560,26 euro).

Lista privind creanțele bugetare rezultate ca urmare a constatării unor nereguli sau ca urmare a unor erori apărute în procesul de verificare și autorizare a cererilor de rambursare la nivelul OI/AM, recuperate în cursul anului 2013, în contul RO28TREZ70054010507XXXXX, este prezentată în **Anexa 3**.

2.1.6. Analiza calitativă

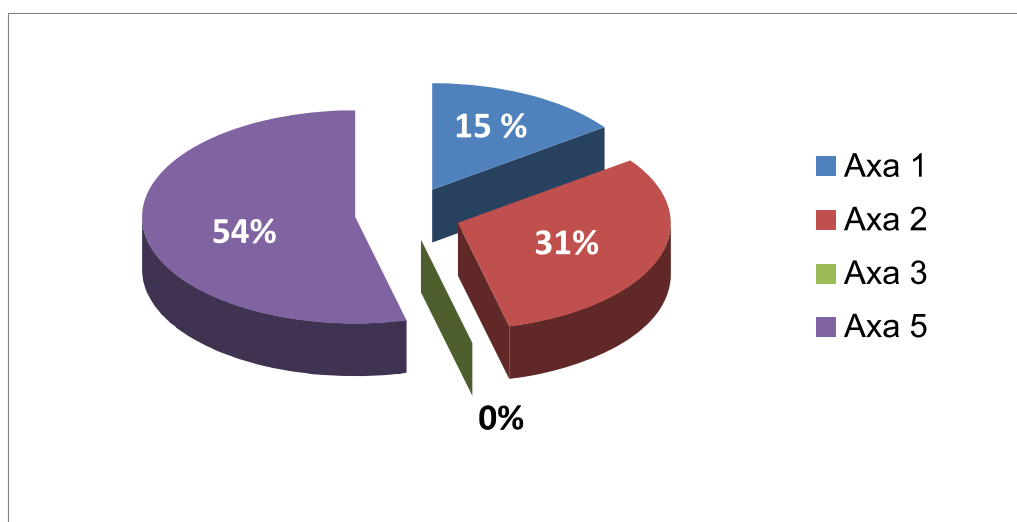
Procesul de evaluarea și selecție a proiectelor

A. Proiecte majore și nemajore de infrastructură sectoarele de apă, deșeuri, termoficare și inundații - axele 1, 2, 3 și 5

În cursul anului 2013 au fost depuse la AM și OI-uri, în vederea evaluării, un număr de 13 proiecte pe axele 1, 2, 3, și 5.

Față de anul 2012, când s-au depus 16 de proiecte, se constată un trend descrescător, situație explicabilă, însă, dacă se ține cont că actuala perioadă de programare se finalizează și mare parte din proiectele aflate în portofoliu au fost deja contractate.

Figura 2.6.1 - 1 Situația detaliată a proiectelor depuse pe fiecare axă prioritară 2013



Graficul de mai sus arată o scădere a numărului de proiecte depuse în cadrul axei prioritare 1 raportat la numărul total de proiecte depuse în anul 2013 și completată de

creșterea ponderii proiectelor depuse pentru axele prioritare 2 și 5. Situația reflectă, de asemenea, o importanță crescută pe care AM POS Mediu a acordat-o angajării de fonduri alocate celor 2 axe aferente sectorului deșeurii și inundații/eroziune costieră.

Procesul de evaluare/finalizare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a întâmpinat unele dificultăți, după cum urmează:

- probleme legate de calitatea aplicațiilor de finanțare pentru proiectele majore/nemajore:
 - calitatea scăzută a documentațiilor întocmite de consultanții care au asigurat asistența tehnică pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare;
 - lipsa de reacție în timp util a elaboratorilor de proiecte la toate recomandările și observațiile experților evaluatori, existând situații în care proiectele s-au retransmis fără a se lua în considerare o parte dintre modificările și completările solicitate;
 - transmiterea unor documentații incomplete (lipsa anumitor studii tehnice sau de mediu, rapoarte, avize și acorduri etc.);
- întârzieri în depunerea versiunilor revizuite ale aplicațiilor de finanțare de către consultanți/beneficiari;
- întârzieri în finalizarea de către beneficiarii proiectelor a cadrului instituțional necesar accesării finanțării POS Mediu;
- probleme legate de asigurarea disponibilității terenurilor pentru realizarea investițiilor, în particular pentru proiectele din sectorul deșeurii, în cazul cărora locațiile propuse pentru obiectivele de investiții au fost schimbate de mai multe ori;

Pentru creșterea ratei de aprobare a proiectelor aflate în portofoliu, AM POS Mediu a întreprins o serie de măsuri concrete în vederea eficientizării procesului de evaluare.

Cele mai importante măsuri se referă la:

- utilizarea cât mai eficientă a expertizei JASPERS;
- continuarea misiunilor de evaluare informală, organizate cu sprijinul Comisiei Europene. Astfel, în cursul anului 2013 au fost organizate misiuni în cadrul cărora au fost evaluate 17 proiecte;

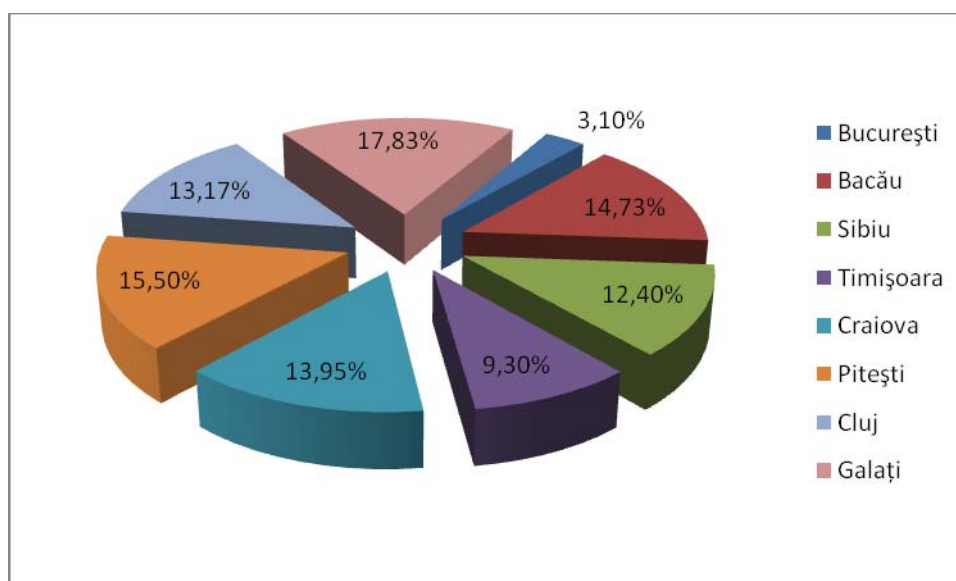
- intensificarea colaborării cu beneficiarii proiectelor și cu echipele de consultanță, prin organizarea de întâlniri de lucru imediat după transmiterea observațiilor (prin intermediul Protocolului de Corecții, conform procedurilor interne AM și OI); întâlnirile au fost organizate pe teme specifice (mediu, tehnic, financiar, instituțional, terenuri) în vederea rezolvării problemelor care puteau afecta pregătirea proiectelor și clarificării observațiilor transmise de către evaluatorii proiectelor. Ca urmare s-a putut constata o reducere semnificativă a timpului de revizuire a documentațiilor și implicit, a timpului de evaluare.

B. Proiecte din sectorul protecției naturii - Axa Prioritară 4

În vederea asigurării unei abordări unitare precum și a uniformizării sistemului de notare, la nivelul AM POS Mediu s-a constituit, din reprezentanți ai Organismelor Intermediare, Grupul Unic de Evaluare (GUE) a proiectelor având ca sarcină principală finalizarea procesului de evaluare din cadrul Axei Prioritare 4 sesiunea V și sprijinirea Comitetului de Selecție a Proiectelor (CSP), în vederea luării unei decizii fără a se afecta condițiile de competitivitate.

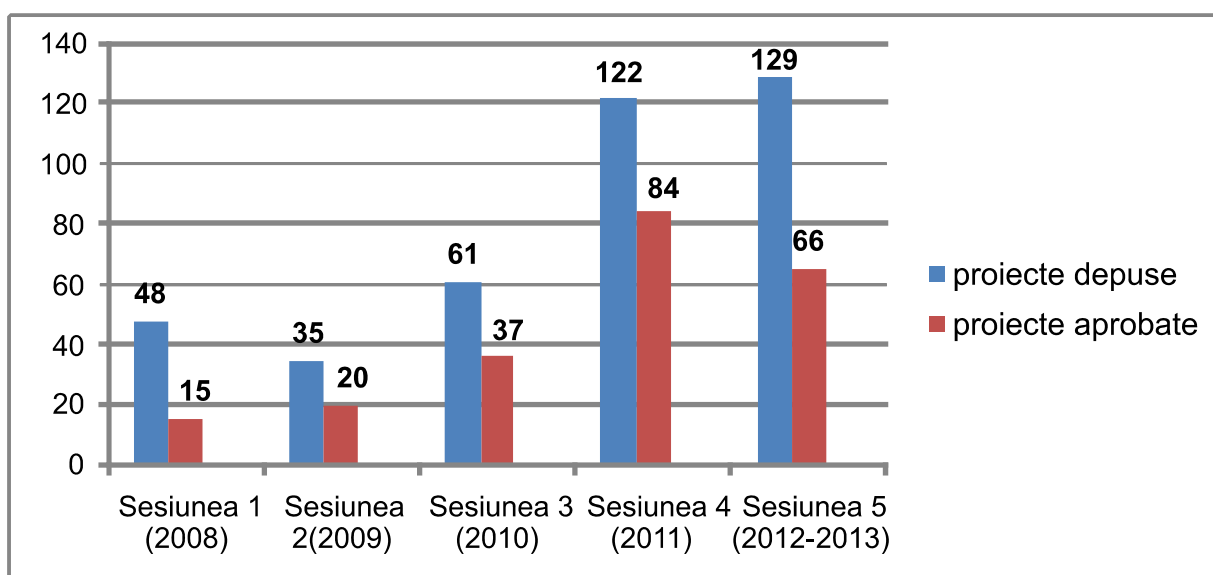
Din totalul de **129** de proiecte depuse până la 31.12.2013, au fost aprobate **66** de proiecte (1 proiect aprobat în cursul anului 2012, restul de 65 fiind aprobate în luna mai 2013).

Figura 2.6.1 - 2 Situația detaliată a proiectelor depuse pe fiecare regiune de dezvoltare



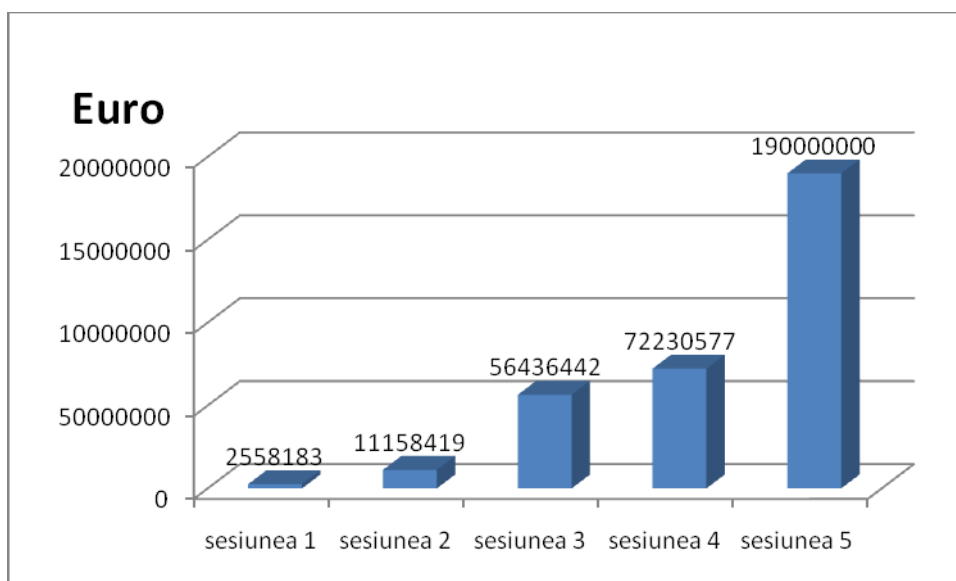
În graficul de mai jos, este prezentată o situație comparativă a proiectelor depuse și aprobate în cadrul celor V sesiuni de proiecte derulate până în prezent, care reflectă potențialul de atingere al obiectivelor propuse pentru aceasta axă.

Figura 2.6.1 - 3 Situația proiectelor depuse și aprobate - sesiunile I-V



Potențialul de atingere a obiectivelor pe această axă este demonstrat de situația sumelor angajate în cadrul sesiunilor I-V, axa prioritară 4, care se prezintă astfel:

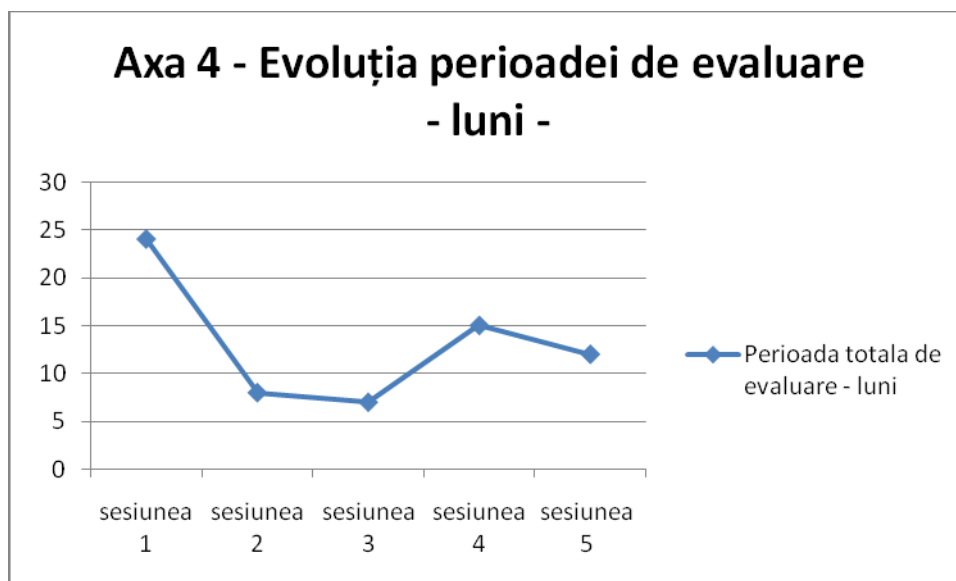
Figura 2.6.1 - 4 Sumele angajate (cumulativ), sesiunile de proiecte I-V



Axa prioritară 4 demonstrează un potențial real de cheltuire a fondurilor alocate, prin această axă fiind finanțate proiecte de mici dimensiuni care pot fi implementate de regulă în perioade cuprinse între 1-3 ani.

Evaluarea proiectelor depuse în cadrul sesiunii V s-a desfășurat pe parcursul anilor 2012 și 2013. Menționăm faptul că durata de evaluare a proiectelor depuse în sesiunea V, a scăzut față de perioada anterioară, înregistrându-se o medie de 12 luni.

Figura 2.6.1 - 5 Evoluția perioadei de evaluare



Trebuie remarcat în mod pozitiv că acțiunile de conștientizare realizate de către AM POS Mediu și Organismele Intermediare, precum și activitatea intensă de help-desk realizată pe tot parcursul perioadei de depunere a proiectelor din sesiunea V s-a reflectat în creșterea gradului de popularitate a axei prioritare 4, respectiv în creșterea numărului de proiecte depuse în cadrul sesiunii V față de sesiunile anterioare.

De asemenea, trebuie subliniat faptul că **rata de angajare** a fondurilor disponibile pentru axa prioritară 4 din POS Mediu **este de 101,3%**.

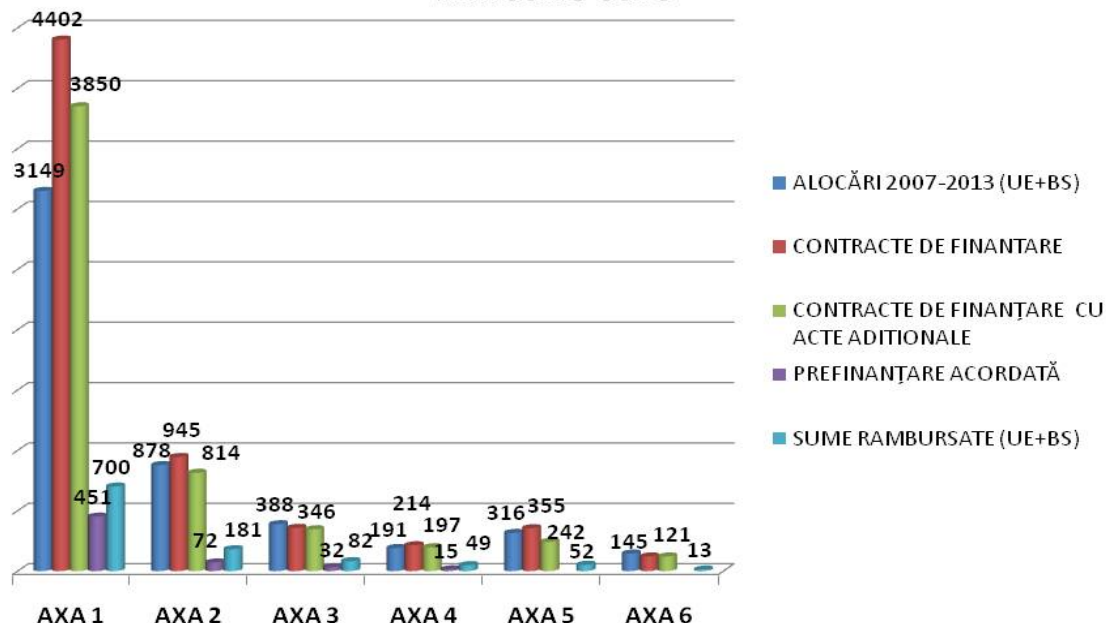
Implementarea proiectelor

Stadiul general al implementării Programului Operațional Sectorial „Mediu”, cumulat, la 31 decembrie 2013, se prezintă astfel:

- Număr proiecte aprobate: 488, cu o valoare totală 8.470,03 milioane euro, din care contribuție UE 5.376,87 milioane euro.
- Număr proiecte majore aprobate de CE: 65, cu o valoare totală de investiții de 6.252,8 milioane euro (fără TVA), din care contribuție UE 4.549,49 milioane euro.
- Valoarea totală eligibilă a proiectelor aprobate: 6.139,28 milioane euro, reprezentând 118,26% din contribuția POS Mediu pentru perioada 2007-2013.
- Număr contracte de finanțare semnate pentru proiecte: 448, cu o valoare de 6.395,80 milioane euro, din care contribuție UE 5.285,05 milioane euro.
- Număr contracte de finanțare semnate pentru proiecte majore: 65, cu o valoare de 5.496,89 milioane euro, din care contribuție UE 4.556,89 milioane euro.

Figura nr. 2.1.6 - 6 - Stadiul implementării POS Mediu

Stadiul implementării POS Mediu la 31.12.2013 pe axe prioritare -milioane euro-



Analizând implementarea POS Mediu din perspectiva axelor prioritare, constatăm că există în continuare discrepanțe între axele prioritare, în special în ceea ce privește gradul de angajare a sumelor disponibile prin contracte de finanțare și gradul diferit de dificultate a implementării proiectelor.

Rezultă așadar că anul 2013 a fost caracterizat de accelerarea procesului de semnare a contractelor din cadrul proiectelor, precum și a plăților efectuate de AM către beneficiari.

Până la sfârșitul anului 2013, din totalul de 3.334 contracte de achiziție publică aferente contractelor de finanțare semnate pe POS Mediu, s-au finalizat 2.680 proceduri de achiziție publică și au fost semnate contracte în valoare de 3.400.956.784 euro, fără TVA. Astfel, rata de contractare la nivelul axelor prioritare, la sfârșitul anului 2013, a fost de:

- 80% pentru axa prioritară 1;
- 46,6% pentru axa prioritară 2;
- 52,2% pentru axa prioritară 3;
- 44% pentru axa prioritară 4;

- 51,7% pentru axa prioritară 5;
- 19,82% pentru axa prioritară 6.

În ceea ce privește plățile efectuate în cadrul contractelor de finanțare, în cursul anului 2013, au fost procesate un număr de 214 cereri de prefinanțare, cu o valoare de aproximativ 176 milioane euro și un număr de 1.662 cereri de rambursare, cu o valoare de aproximativ 685 milioane euro.

Astfel, valoarea cererilor de plată transmise către CE în anul 2013, a fost de 594.755.071,41 euro, ajungând la valoarea totală de 1.175.895.537,62 euro în perioada 2007-2013, iar valoarea rambursărilor primite de la CE în anul 2013 a fost de 470.999.210,48 euro, ajungând la valoarea totală de 1.052.139.676,69 euro în perioada 2007-2013.

La finalul anului, rata de absorbție la nivelul POS Mediu a fost de 26,65%, dacă ne raportăm la declarațiile de cheltuieli transmise la CE până la sfârșitul anului și de 23,84%, dacă ne raportăm la plățile intermediare primite de la CE.

Comparativ cu finalul anului 2012, se remarcă o creștere substanțială a numărului cererilor de rambursare și a sumelor plătite către beneficiari, atât din cereri de rambursare, cât și din cereri de plată. Cu toate acestea, ritmul de implementare a proiectelor continuă să fie unul scăzut, ca urmare a unui complex de factori care au condus la întâzieri în implementarea proiectelor aprobate, cu efect asupra neatingerii țintelor de plăți și rambursări, respectiv:

- Întârzieri înregistrate în procesul de contractare a componentelor proiectelor;
- Valori relativ mici a cererilor de rambursare, urmare a faptului că există multe contracte de lucrări încă neatribuite sau în faze incipiente de execuție;
- Necesitatea modificării, în anumite situații, a soluțiilor tehnice inițiale, ca urmare a apariției unor evenimente neprevăzute;
- Întârzieri în realizarea de către beneficiari a contractelor de lucrări, datorită dificultăților legate de încheierea actelor adiționale așa cum prevede legislația națională (OUG nr. 34/2006);
- Posibilitățile scăzute de remunerare și lipsa motivării pentru personalul implicat în implementare, având în vedere statutul de funcționari publici și restricțiile

bugetare impuse de Guvernul României care au limitat și posibilitatea angajării de personal suplimentar;

- Numărul încă relativ scăzut de proiecte aprobate pe unele domenii finanțate (axele prioritare 2 și 5 POS Mediu).

Teme orizontale

Temele orizontale promovate prin implementarea proiectelor finanțate din POS Mediu sunt *dezvoltarea durabilă și egalitatea de șanse*.

Proiectele finanțate din POS Mediu asigură *dezvoltarea durabilă*, contribuind la asigurarea unui management durabil al resurselor de apă, asigurarea unui management durabil și eficient al deșeurilor și la îmbunătățirea calității mediului în urma reabilitării siturilor contaminate, îmbunătățirea calității aerului și a sănătății locuitorilor din zona urbană, asigurarea condițiilor de conservare a biodiversității într-un cadru de management adecvat al ariilor protejate și la asigurarea unui management durabil al protecției împotriva inundațiilor în zonele cele mai vulnerabile.

De asemenea, în cadrul axei prioritare 6 sunt promovate activități care să asigure respectarea principiilor dezvoltării durabile, atât în etapa de contractare (achiziții verzi) cât și cea de implementare a proiectelor/contractelor.

În acest stadiu de implementare al programului operațional, majoritatea investițiilor nu au fost încă finalizate, astfel că impactul acestora este unul redus. Cu toate acestea, până la finalul anului 2013, au fost finalizate, în cadrul axei prioritare 4, un număr de 33 de proiecte, în cadrul cărora au fost implementate activități referitoare la elaborarea/revizia planurilor de management al ariilor protejate, creșterea gradului de informare și conștientizare a publicului, creșterea capacității instituționale pentru asigurarea biodiversității, monitorizarea speciilor de interes comunitar.

Respectarea principiului *egalității de șanse* se asigură în cadrul procesului de evaluare și selecție a proiectelor finanțate în cadrul axelor prioritare 1-5 prin asigurarea accesibilității nediscriminatorii a beneficiarilor. Pentru axa prioritară 6, promovarea acestui principiu se asigură atât în etapa de contractare cât și în etapa de implementare a proiectelor/contractelor.

Agenda Lisabona

AM POS Mediu a urmărit și în anul 2013 implementarea obiectivelor și a politicilor Lisabona, atât în etapa de pregătire a proiectelor cât și în etapa de implementare a

acestora. Trebuie reamintit faptul că nivelul cheltuielilor de tip Lisabona în cadrul POS Mediu este estimat la cca. 5% din totalul alocării de fonduri UE pentru acest program, conform categoriilor listate în Anexa IV la Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006. Această contribuție este dată de cheltuielile care se vor realiza în cadrul axei prioritare 3 „Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare” prin intervențiile legate de promovarea eficienței energetice prin îmbunătățirea sistemelor de termoficare și al axei prioritare 6 „Asistență tehnică”, prin intervențiile de îmbunătățire a capacității administrative prin cheltuielile de tip asistență tehnică.

În acest sens, s-au avut și se vor avea în vedere în continuarea procesului de pregătire a proiectelor aspecte prin care aceste proiecte pot contribui la realizarea obiectivelor stabilite prin Agenda Lisabona, aspecte cum ar fi:

- Stimularea potențialului de creștere economică și dezvoltare a regiunilor prin investiții în zonele urbane și rurale promovând o abordare integrată la nivel regional. Se previzionează, astfel, dezvoltarea mediului de afaceri în zone considerate poli de creștere, prin asigurarea infrastructurii pentru serviciile de apă, canalizare, deșeuri și termoficare, precum și prin conservarea patrimoniului natural;
- Susținerea implementării unor strategii coerente pe termen mediu și lung în domeniul mediului, prin aplicarea unui program major de investiții pe șapte ani, ca bază pentru o dezvoltare durabilă pe termen lung;
- Mobilizarea unor resurse adiționale. Activitățile susținute de POS Mediu completează resursele naționale publice și private, venind în întâmpinarea strategiilor de dezvoltare naționale și regionale;
- Buna guvernare și sisteme inovative de management. Prioritățile POS Mediu sunt concepute pentru a sprijini creșterea capacității de management în domeniul protecției mediului, pentru a încuraja o practică a evaluării proiectelor și programelor, pentru a crește transparența în procesul decizional și cooperarea la nivel regional (cooperare formalizată prin legislația privind regionalizarea), pentru a încuraja cooperarea în evaluarea impactului asupra mediului a POS Mediu și în schimbul de bune practici în folosirea indicatorilor de performanță pentru prioritizarea măsurilor la nivel regional;

- Reducerea efectelor schimbărilor climatice. Proiectele finanțate în cadrul axei prioritare 3, care vizează poluarea cauzată de sistemele de termoficare urbană în localitățile cele mai afectate de poluare, vor avea o contribuție semnificativă în vederea atingerii țintelor fixate deja de UE în sfera energiei și schimbărilor climatice, regăsite în cadrul Strategiei "2020", respectiv cu termen de realizare până în anul 2020:
 - reducerea cu 20% a emisiilor de bioxid de carbon față de anul 1990;
 - reducerea consumului de energie cu 20%;
 - minimum 20% din energie să se producă din surse regenerabile.
- Crearea unei economii competitive, conectate și mai ecologice. Utilizarea mai eficientă a resurselor, inclusiv a energiei, precum și aplicarea unor tehnologii noi, de tip ecologic, vor stimula creșterea economică, vor crea noi locuri de muncă și servicii și vor sprijini UE atât în menținerea unei baze de producție puternice și a unui sector al serviciilor solid, cât și în atingerea obiectivelor în materie de mediu și schimbări climatice. Modernizarea infrastructurii (apă, deșeuri, termoficare) reprezintă un element care va contribui, de asemenea, la îndeplinirea acestor obiective;
- Promovarea investițiilor care au ca scop îmbunătățirea eficienței energetice. Acest aspect este relevant cu precădere pentru axa prioritară 3 (termoficare), dar și pentru axele prioritare 1 (infrastructură de apă) și 2 (managementul deșeurilor), proiectele de infrastructură urmărind îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea pierderilor, reducerea consumurilor etc. Îmbunătățirea eficienței energetice va fi, de asemenea, vitală deoarece este cel mai ieftin mod de reducere a emisiilor, și în același timp, de creștere a gradului de independență energetică a Europei.

Având în vedere că investițiile în infrastructură vor atrage peste 80% din fondurile disponibile prin POS Mediu, se așteaptă ca acestea să aibă un impact economic și social real la sfârșitul perioadei de programare și implementare.

Principiul parteneriatului

AM POS Mediu a inițiat sau organizat evenimente, seminarii, dezabateri la nivel național, central și local la care au participat antreprenori implicați în proiectele finanțate prin POS Mediu, precum și beneficiari ai POS Mediu.

În anul 2013, Patronatul Serviciilor Publice a continuat organizarea de evenimente cu tematică în managementul serviciilor publice, la care AM POS Mediu a participat cu prezentări asupra portofoliului de proiecte al POS Mediu și la cadrul instituțional aferent proiectelor din sectoarele apa/apă uzată, managementul deșeurilor, termoficare, biodiversitate și a stadiului de implementare în aceste sectoare. Cu această ocazie a fost subliniat rolul extrem de important pe care îl are POS Mediu în realizarea proiectelor de investiții pentru infrastructura publică de bază. Totodată, au fost prezentate perspectivele de finanțare aferente perioadei de programare 2014-2020 și implicațiile pentru autoritățile publice locale.

De asemenea, în anul 2013, în procesul de pregătire a proiectelor, AM POS Mediu a avut întâlniri și consultări frecvente cu factorii implicați în elaborarea și implementarea proiectelor (firme de consultanță, potențiali beneficiari, ministere de resort etc.), în scopul asigurării unui proces de implementare corespunzător.

Având în vedere stadiul pregătirilor viitoarei perioade de programare la nivel european, precum și nevoia asigurării timpului necesar pentru consultările parteneriale asupra documentelor de programare, autoritățile române au continuat pe parcursul anului 2013 procesul național de programare a politicii de coeziune 2014-2020.

În acest context, pe parcursul anului 2013 a fost continuată activitatea MMSC în cadrul partenerial pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente, durabile și incluzive 2014-2020, respectiv la nivelul **Comitetului Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat (CIAP)** care asigură coordonarea cadrului partenerial la nivel național și a **Comitetului Consultativ Tematic Mediu și Schimbări Climatice (CCTMSC)**.

CCTMSC este o secțiune a CIAP și este coordonat de Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice în parteneriat cu Ministerul Fondurilor Europene. În cadrul CCTMSC s-au organizat Grupuri de Lucru pentru managementul apei, gestionarea deșeurilor (inclusiv situri contaminate), biodiversitate, schimbări climatice și adaptare (inclusiv inundații și emisii).

AM POS Mediu a participat la organizarea a 4 reuniuni ale grupului de lucru pentru managementul apei și 3 reuniuni ale celorlalte trei grupuri de lucru (discuții asupra analizei socio-economice sectoriale, precum și asupra solicitărilor Comisiei Europene pe parcursul negocierilor pentru Acordul de Parteneriat și programele operaționale)

gestionarea deșeurilor (inclusiv situri contaminate), biodiversitate, schimbări climatice și adaptare (inclusiv inundații și emisii)

De asemenea, AM POS Mediu a organizat 1 reuniune a CCTMSC în data de 12.07.2013, ocazie cu care a fost validată analiza socio-economică pentru sectorul de mediu și schimbări climatice.

În perioada ianuarie-aprilie 2013, reprezentanții AM POS Mediu au participat la 3 reuniuni în cadrul dialogului informal dintre autoritățile române și Comisia Europeană, în vederea pregătirii Acordului de Parteneriat și a Programelor Operaționale pentru perioada de programare 2014-2020.

A fost creat, la nivelul MMSC, *Grupul de Lucru Tehnic pentru pregătirea următoarei perioade de programare a fondurilor structurale și de investiții 2014-2020* (cu implicarea directă a AM POS Mediu), principalul interlocutor al MFE și responsabil cu furnizarea tuturor informațiilor necesare derulării întregului proces de programare, inclusiv în ceea ce privește stadiul îndeplinirii condiționalităților ex-ante și a documentelor strategice asumate.

La finalul lunii mai 2013, MMSC a definitivat necesarul de investiții și prioritățile de finanțare aferente domeniului mediu și schimbări climatice:

Obiectiv tematic 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Prioritatea de finanțare: Dezvoltarea infrastructurii de prevenire a riscurilor (inundații, secetă, eroziune costieră).

Obiectiv tematic 6 - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

Priorități de finanțare:

1. Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată.
2. Dezvoltarea sistemelor de management al deșeurilor.
3. Reabilitarea siturilor contaminate istoric.
4. Îmbunătățirea calității aerului.
5. Protejarea și refacerea biodiversității.

Domeniul mediu și schimbări climatice va fi finanțat în cadrul Programului Operațional Infrastructura Mare (POIM), alături de transport, autostrăzi și energie.

În perioada iunie - decembrie 2013, MMSC (prin AM POS Mediu și direcțiile de specialitate) a desfășurat o serie de activități/ corespondență intensă cu MFE pentru pregătirea Acordului de Parteneriat 2014-2020 și a Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020. Activitățile au constat în: contribuții la elaborarea

secțiunilor relevante pentru MMSC din cuprinsul Acordului de Parteneriat și a POIM 2014-2020, transmiterea de puncte de vedere cu privire la observațiile formale/informale ale Comisiei Europene, participarea la reuniunile comitetelor consultative tematice și a Comitetului Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat, ședințe de lucru privind elaborarea POIM 2014-2020.

Rezultatele obținute până în prezent se referă la:

- Definitivarea viziunii, necesarului de investiții și prioritățile de finanțare la nivelul Acordului de Parteneriat 2014-2020 pentru sectorul de mediu și schimbări climatice.
- Contribuție și sprijin acordat permanent la elaborarea Acordului de Parteneriat 2014-2020 pentru sectorul mediu și schimbări climatice.
- Contribuție la elaborarea Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 (obiectivele tematice 5 și 6).

De asemenea, AM POS Mediu a monitorizat constant stadiul de îndeplinire a condiționalităților ex-ante aferente domeniului mediu și schimbări climatice (apă/apă uzată, deșeuri, schimbări climatice - riscuri, EIA/SEA) pentru perioada de programare 2014-2020. În acest sens, a oferit constant sprijin direcțiilor tehnice din cadrul MMSC, responsabile cu îndeplinirea condiționalităților ex-ante, în procesul de analizare și evaluare a gradului de îndeplinire a condiționalităților ex-ante, respectiv fiecare criteriu și subcriteriu propuse de Comisia Europeană prin intermediul grilei de evaluare a condiționalităților ex-ante argumentând specific îndeplinirea/îndeplinirea parțială (la nivel de prevedere legală) sau neîndeplinirea cerințelor. Trebuie menționat că nerealizarea unui criteriu sau subcriteriu înseamnă neîndeplinirea condiționalității respective.

De asemenea, trebuie precizat faptul că, tot în spiritul principiului parteneriatului, la nivelul Regiunilor de Dezvoltare ale României, Organismele Intermediare au încheiat protocoale de colaborare sau colaborează într-un cadru neformalizat cu Instituțiile Prefectului, ADR-uri, universități, alte autorități locale, organisme intermediare sau organizații interesate de problematica de mediu în promovarea POS Mediu.

2.2. Informații despre concordanța cu legislația comunitară

Autoritatea de Management POS Mediu își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 și art. 17 din H.G. 457/2008 privind cadrul instituțional de coordonare și de gestionare a instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, în întreaga sa activitate, AM

manifestă o preocupare permanentă pentru a asigura deplina conformitate cu toate aspectele dreptului comunitar în implementarea POS Mediu

Informații privind Sistemul de Management și Control al POS Mediu

La nivelul DG AM POS Mediu este implementat un sistemul intern de management și control care răspunde prevederilor comunitare în vigoare, fapt confirmat de evaluările succesive desfășurate de către instituțiile responsabile de auditarea sistemelor de management și control implementate la nivelul autorităților de management.

Sistemul este continuu îmbunătățit în vederea asigurării legalității și conformității cheltuielilor solicitate la rambursare de către beneficiarii POS Mediu.

În cursul anului 2013, au fost desfășurate misiuni de audit și control din partea Comisiei Europene, Autorității de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României, Autorității de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și Compartimentului de Audit intern din cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice la nivelul Autorității de Management, Organismelor Intermediare și a beneficiarilor proiectelor finanțate din POS Mediu. Aceste misiuni au vizat atât sistemul de management și control, cât și operațiunile derulate în cadrul programului, după cum urmează:

Misiuni ale Comisiei Europene

- Misiunea privind auditul operațiunilor nr. 2013/RO/REGIO/C2/1204 - verificarea funcționării sistemelor de management conform prevederilor articolului nr. 60(b) al Regulamentului (CE) 1083/2006 și ale articolelor nr. 13(2) - 13(4) ale Regulamentului (CE) 1828/2006, efectuată în perioada 18-22 noiembrie 2013.

Scopul misiunii:

- obținerea unei asigurări rezonabile privind buna funcționare a sistemelor de management și control în derularea operațiunilor finanțate prin Programul Operațional Mediu (CCI no. 2007 RO161 PO 004).

Misiuni ale Curții Europene de Audit

- Misiunea de audit privind performanța proiectelor ex-ISPA din sectorul de mediu referitoare la îmbunătățirea calității apelor în bazinul dunărean, efectuată în perioada septembrie-octombrie 2013.

Misiuni ale Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi a României

- Follow-up al misiunilor de audit de operațiuni POS Mediu pentru cheltuielile declarate CE în perioada 2009-2011 finalizate cu rapoartele de audit nr. 51299/AP/23.08.2012, nr.

52209/AP/21.12.2012, nr. 50535/AP/04.05.2011, nr. 40817/AP/01.07.2010 și raportul de follow-up nr. 41619/22.12.2010, efectuat în perioada 15.04-21.06.2013 și finalizat cu raportul nr. 51442/AP/22.07.2013;

- Misiunea privind auditul operațiunilor din cadrul POS Mediu pentru cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2012, efectuată în perioada 15.04 -21.06.2013 și finalizată cu raportul nr. 51570/AP/19.08.2013;

Obiectivul general al auditului de operațiuni a fost obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2012 pentru POS Mediu sunt corecte, iar tranzacțiile care stau baza acestora sunt legale, reale, respectă regulile de eligibilitate și sunt înregistrate în contabilitate.

- Misiunea de audit privind evaluarea rezultatelor acțiunilor întreprinse de către AM POS Mediu ca urmare a solicitărilor formulate în scrisoarea CE Ares (2013)1161781/16.05, efectuată în perioada 20.08-27.09.2013 și finalizată cu raportul nr. 50955/AP/08.10.2013;

Concluzie: Verificările efectuate asupra acțiunilor întreprinse de AM POS Mediu ca urmare a solicitării CE nu au condus la constatarea unor deficiențe privind regularitatea cheltuielilor declarate CE în cadrul axei prioritare 6 a POS Mediu.

- Follow-up al misiunilor de audit de operațiuni POS Mediu pentru cheltuielile declarate CE în perioada 2009-2012 finalizate cu Rapoartele de audit nr. 41619/22.12.2010, nr. 40817/01.07.2010, nr. 50535/04.05.2011, nr. 52209/21.12.2012, nr. 51299/23.08.2012 și nr. 51570/19.08.2013, efectuat în perioada 23.09 - 12.11.2013 și finalizat cu raportul nr. 52329/AP/19.12.2013;

Scopul misiunii de audit (follow-up) a fost verificarea modului în care entitățile auditate au tratat deficiențele semnalate, respectiv acțiunile sau măsurile corective întreprinse de către acestea, ca urmare a recomandărilor Autorității de Audit.

- Misiunea privind auditul sistemului de management și control stabilit pentru POS Mediu, efectuată în perioada 23.09-12.11.2013 și finalizată cu raportul nr. 52330/AP/19.12.2013.

Scopul auditului a fost obținerea de probe de audit suficiente, relevante și de încredere, care să susțină eficacitatea sistemului de management și control instituit în conformitate cu cerințele cheie ale regulamentelor relevante ale Uniunii Europene.

Concluzie: S-a obținut asigurarea rezonabilă că sistemul de management și control stabilit pentru Programul Operațional Sectorial „Mediu” funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri.

Misiuni ale Compartimentului Audit intern din cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice

➤ Misiunea de audit ad-hoc privind evaluarea modului de respectare a cadrului legal și procedural privind contractul de servicii nr. 1781/05.04.2011 «Asistență tehnico-economică pentru direcțiile și birourile de implementare din cadrul AM și OI POS Mediu a proiectelor finanțate din asistența financiară nerambursabilă», efectuată în perioada 10-24.04.2013 și finalizată cu raportul nr. 65077/CAP/24.04.2013.

Scopul auditului de regularitate a fost de a da o asigurare rezonabilă ministrului mediului și schimbărilor climatice privind conformitatea achiziției și derulării contractului de servicii nr. 1781/05.04.2011 cu prevederile cadrului legal și procedural aplicabil.

Misiuni ale Autorității de Certificare și Plată

➤ 15 misiuni, desfășurate în anul 2013, de certificare a cheltuielilor incluse în Declarațiile de Cheltuieli.

Scopul misiunilor: verificarea și certificarea cheltuielilor incluse în Declarațiile de Cheltuieli nr.46-60.

Concluzii: în urma desfășurării acestor misiuni au fost elaborate rapoarte ale căror concluzii au stat la baza stabilirii sumelor ce au fost incluse în aplicațiile de plată transmise de către ACP la CE în anul 2013.

Informații privind concurența și ajutorul de stat

Conform regulilor impuse prin POS Mediu și a regulamentelor europene în domeniu, operațiunile POS Mediu nu fac obiectul legislației ajutorului de stat. Cu toate acestea, având în vedere jurisprudența recentă în domeniu, CE consideră că, în principiu, proiectele de infrastructură care sunt ulterior exploatate comercial cad sub incidența ajutorului de stat și ca atare, trebuie să fie pre-notificate către DG COMP(*Leipzig/Halle ruling*). În acest sens, serviciile CE au elaborat grile analitice specifice, relevante pentru toate tipurile de infrastructură, care să sprijine autoritățile naționale în identificarea acelor proiecte care trebuie să fie notificate CE pentru clarificări privind ajutorul de stat.

Menționăm că aceste grile analitice sunt structurate de așa manieră încât se precizează mai întâi motivele pentru care nu este implicat ajutorul de stat, astfel încât, dacă nu se

cade sub incidența acestuia, nu este necesară notificarea CE. Aceste grile sunt astfel, utilizate și pentru proiectele pentru care SM consideră că nu implică ajutor de stat, pentru a explicita CE constatările lor în acest sens.

În acest sens, AM POS Mediu a transmis către CE, în cursul anului 2013, grile analitice specifice cu informații suplimentare, pentru proiectele de infrastructură, justificând faptul că aceste proiecte nu intră sub incidența ajutorului de stat.

Controlul **ajutorului de stat** acordat în domeniul protecției mediului este necesar pentru a garanta că măsurile luate se concretizează într-o mai bună protecție a mediului care nu s-ar putea realiza în absența acestor ajutoare, că efectele pozitive ale acordării ajutorului le compensează pe cele negative în ceea ce privește denaturarea concurenței și că țin cont de principiul „poluatorul plătește” prevăzut de articolul 191 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Informații privind achiziții publice

Cadrul legislativ cu privire la achizițiile publice finanțate din POS Mediu este armonizat cu cerințele legislației UE. Pentru asigurarea coerenței dintre legislația națională și politicile de achiziții europene, autoritățile române au transpus Directivele nr. 17/2004/EC și nr. 18/2004/EC, prin adoptarea Legii nr. 337/2006 privind aprobarea O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.

Față de anul 2012, legislația privind achizițiile publice a suferit modificări importante pe parcursul anului 2013, prin adoptarea următoarelor acte normative:

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 31/2013 privind modificarea O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare,
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 35/2013 privind modificarea și completarea OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare,
- Legea nr. 193/2013 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului

nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.

- Instrucțiunea Autorității Naționale de Reglementare și Monitorizare a Achizițiilor Publice nr. 1/2013 emise în aplicarea prevederilor art. 188 alin. (2) lit. d) și art. 188 alin. (3) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.

În ceea ce privește achizițiile publice desfășurate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri structurale de către beneficiarii privați, Ministerul Fondurilor Europene a adoptat Ordinul nr. 1120/2013 privind aprobarea procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, obiectivul „Convergență”, precum și în cadrul proiectelor finanțate prin Mecanismele Financiare SEE și Norwegian pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări.

2.3. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

În cadrul reuniunii anuale din ianuarie 2013, Comisia Europeană a solicitat evaluarea riscurilor în implementarea programelor operaționale și adoptarea de măsuri alternative pentru a evita dezangajarea automată a fondurilor structurale atât la finalul anului 2013, cât și la finalul perioadei actuale de programare.

Având în vedere nevoia de a crește opțiunile de utilizare a tuturor fondurilor disponibile prin Programul Operațional Sectorial (POS) „Mediu”, precum și pregătirea următoarei perioade de programare 2014-2020, la nivelul AM POS Mediu s-a analizat posibilitatea modificării POS Mediu pentru a răspunde acestor nevoi.

Analiza a reliefat faptul că gradul actual de angajare și contractare a fondurilor alocate prin Fondul European de Dezvoltare Regională nu este suficient pentru a garanta evitarea dezangajării automate. În acest context, s-a impus ca necesară realocarea unor fonduri fie în cadrul Programului Operațional către alte obiective finanțabile și cu perspective ridicate de realizare în termen, fie către alte obiective din afara programului operațional. Scenariile luate în considerare au fost analizate, de către AM POS Mediu, cu consultarea Ministerului Fondurilor Europene, din punct de vedere al fezabilității și al nevoilor existente la nivelul POS Mediu, precum și la nivelul celorlalte programe operaționale.

Astfel, la nivelul Guvernului României s-a aprobat realocarea de la Programul Operațional Sectorial Transport și Programul Operațional Sectorial Mediu către

Programul Operațional Regional a sumei de 350 milioane de euro din Fondul European de Dezvoltare Regională (de la POS Mediu, suma de 100 milioane euro).

În acest context, a fost identificat un necesar de finanțare de aproximativ 100 milioane euro pentru pregătirea acestui portofoliu de proiecte la nivel național. Conform analizei realizate la nivelul AM POS Mediu a reieșit faptul că acest necesar de finanțare nu poate fi asigurat din bugetul alocat axei prioritare 1 - „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată”, respectiv Fondul de Coeziune. În același timp, ținând cont de stadiul actual de dezvoltare și implementare a proiectelor finanțate prin intermediul Fondului European de Dezvoltare Regională există un disponibil de finanțare la nivelul axei prioritare 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”.

Având în vedere necesitatea finanțării unor investiții ce pot fi rapid implementate și rambursate, precum și aspectele menționate anterior, prin Deciziile C(2013)6493/3.10.2013 și nr. C(2013) 9272/16.12.2013, a fost modificat POS Mediu și ulterior DCI, în sensul:

Decizia C(2013)6493/3.10.2013

- extinderii listei de beneficiari eligibili, pentru a cuprinde în portofoliul de proiecte al POS Mediu și proiectele nemajore care au fost finanțate inițial din alte surse publice pentru axa prioritară 1 - „Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată” și axa prioritară 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”, cu actualizarea listei de proiecte majore;

Decizia C(2013) 9272/16.12.2013

- constituirii unei axe prioritare dedicate finanțării elaborării portofoliului de proiecte din sectorul de apă/apă uzată aferent perioadei de programare 2014-2020, cu finanțare asigurată prin Fondul European de Dezvoltare Regională;
- realocării către noua axă prioritară creată a unei sume de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul Axei Prioritare 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”. Astfel, din alocarea pentru anul 2013 a *DMI 2.1 Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor* a fost realocată suma de 78.068.793 euro, iar din alocarea pentru anul 2013 a *D.M.I. 2.2 Reabilitarea siturilor contaminate istoric* a

fost realocată suma de 21.931.207 euro. Alocarea financiară orientativă pentru DMI 2.1 Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor și DMI 2.2 Reabilitarea siturilor contaminate istoric au fost modificate în consecință.

Aceste modificări au vizat măsuri alternative de utilizare a fondurilor disponibile prin FEDR, respectiv utilizarea a 100 de milioane de euro pentru finanțarea de proiecte de pregătire a portofoliului pentru sectorul de apă 2014-2020, altfel obținându-se doar reducerea riscului de dezangajare, fără creșterea opțiunilor de utilizare a tuturor fondurilor disponibile.

Această activitate presupune finanțarea unor proiecte de asistență tehnică prin care se va asigura pregătirea aplicațiilor de finanțare pentru investițiile prioritare care vor fi finanțate în perioada de programare 2014-2020.

Impactul modificărilor prezentate mai sus, conform analizei POS Mediu, arată că se asigură o utilizare mai eficientă a fondurilor, concomitent cu reducerea riscului de dezangajare, dar și cu reducerea finanțării disponibile pentru proiectele de deșeuri, fără a afecta posibilitatea finanțării proiectelor cu șanse de aprobare aflate în pregătire.

În consecință, la nivelul DG AM POS Mediu a fost demarat procesul de identificare și analiză a unor proiecte alternative care să poată fi incluse pentru finanțare în cadrul POS Mediu.

Analiza a fost demarată pe baza unei liste de 102 proiecte finanțate de MDRAP (aprobat prin Ordonanța Guvernului nr. 40/2006) și a unui număr de 9 proiecte identificate de către A.M. POS Mediu.

Aceste proiecte au făcut obiectul unei prioritizări preliminare în funcție de următoarele criterii:

- valoarea proiectului mai mare de 1 milion de euro;
- sume decontate în procent de peste 30%;
- îndeplinirea criteriilor instituționale (apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară și delegarea serviciilor de apă și apă uzată către Operatorul Regional, constituite la nivelul județului etc.);
- proiectele trebuie să poată fi finalizate până la data de 31.12.2015.

În baza acestei prioritizări preliminare au rezultat 42 de proiecte finanțabile, cu condiția îndeplinirii criteriilor instituționale mai sus amintite. Pentru acestea s-a solicitat și a fost asigurat sprijin din partea MFE (pentru accelerarea ratei de absorbție, au fost selectați experți plătiți din fonduri europene contractate prin intermediul unui proiect POAT, în vederea unei evaluări rapide a proiectelor și scrierii unor aplicații de finanțare), procesul fiind în desfășurare la finalul anului 2013.

Analiza se va extinde pentru proiectele aprobate pentru finanțare în cadrul Administrației Fondul pentru Mediu și pentru identificarea proiectelor care pot fi propuse în vederea utilizării economiilor rezultate ca urmare a atribuirii contractelor din cadrul proiectelor aflate în diferite stadii de implementare.

De asemenea, menționăm că, urmare a unei evaluări interne a AM POS Mediu demarate încă din anul 2011, a activităților desfășurate pentru verificarea cererilor de rambursare, au fost reliefate următoarele aspecte:

- existența unor suprapuneri între verificările efectuate de diferitele departamente din OI și AM POS Mediu; identificarea unor aspecte suplimentare cerințelor de verificare impuse de regulamentele/ghidurile europene (618 elemente de verificat prin listele de verificare);
- presiune instituțională exercitată asupra Beneficiarilor proiectelor (documente solicitate suplimentar, vizite la fața locului).

În acest sens, AM POS Mediu a fost reorganizată, modificările organizaționale fiind transpuse în Regulamentul de Organizare și Funcționare al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, aprobat prin Ordinul nr. 1579/19.06.2013. Subliniem că obiectivele acestei reorganizări au fost:

- eliminarea suprapunerilor de activități și funcții și crearea unei structuri organizaționale funcționale;
- implementarea unor proceduri operaționale de lucru simplificate, cu accent pe eficiența utilizării resurselor disponibile;
- implementarea unui mecanism de monitorizare eficientă pentru proiectele finanțate din POS Mediu, concomitent cu accentuarea funcției de prevenție.

Astfel, reorganizarea AM și OI POS Mediu a avut ca rezultate reducerea perioadei de procesare și plată a Cererilor de Rambursare la 15 zile de la depunerea acestora la OI, creșterea capacității de procesare a cererilor de rambursare, îmbunătățirea

randamentului resursei umane la nivelul AM și OI, dezvoltarea abordării pro-active în monitorizarea proiectelor.

2.3.1. Probleme întâmpinate în implementarea programului operațional

Din analiza calitativă a rezultat că principalele probleme în implementarea POS Mediu în anul de raportare au fost legate de:

- ✓ **Durata crescută a procesului de evaluare a proiectelor**, datorată constituirii cu întârziere a cadrului instituțional și indisponibilității terenurilor necesare investițiilor propuse în cadrul proiectelor, dar și existenței unui proces decizional greoi la nivelul autorităților publice locale, în special în ceea ce privește aspecte legate de aprobarea listelor de investiții prioritare și a documentelor de eligibilitate sau de identificarea terenurilor necesare investițiilor și punerea acestora la dispoziția proiectelor. O altă cauză care a condus la întârzieri în acest proces a fost schimbarea soluției tehnice în cazul unor proiecte care erau într-o fază avansată de pregătire, modificare care necesită revizuirea tuturor documentelor suport și uneori reluarea procesului de avizare/autorizare/aprobare.

În vederea înlăturării acestor probleme, AM a luat o serie de măsuri, printre care se regăsesc:

- sprijinirea beneficiarilor în procesul de promovare la nivelul Guvernului României a actelor normative necesare pentru asigurarea disponibilității terenurilor,
- demersuri pe lângă autoritățile locale în vederea emiterii documentelor de eligibilitate și a instituirii unui dialog constructiv între toți actorii implicați, în baza unei analize aprofundate de la caz la caz, pentru identificarea unor soluții fezabile și viabile pentru sistemele de management integrat al deșeurilor, cu luarea în considerare și a condiționalităților specifice fiecărei categorii de contracte/proiecte,
- organizarea de întâlniri de lucru pe teme specifice (mediu, tehnic, financiar, instituțional) pentru clarificarea observațiilor cuprinse în fiecare Correction Protocol și rezolvarea problemelor apărute în pregătirea proiectelor, cu participarea beneficiarilor, a consultanților și a echipei de asistență tehnică JASPERS,
- continuarea misiunilor de evaluare informală, organizate cu sprijinul Comisiei Europene având ca scop analiza stadiului de pregătire a proiectelor, discutarea principalelor aspecte critice întâmpinate pe parcursul pregătirii proiectelor și a măsurilor necesare în vederea accelerării finalizării acestora și transmiterii

oficiale spre aprobare. Astfel, în cursul anului 2013 au fost organizate misiuni în cadrul cărora au fost evaluate 17 proiecte,

- organizarea, împreună cu asistența tehnică JASPERS, a unor vizite de lucru pe teren pentru clarificarea anumitor aspecte tehnice, financiare și instituționale privind viitoarele obiective de investiții.
- ✓ **Dificultățile în contractarea componentelor proiectului**, care reprezintă principala piedică în calea implementării la timp a proiectelor, create ca urmare a duratei mari a procedurilor de atribuire, puncte de vedere divergente ale autorităților cu atribuții în domeniul achiziției (ANRMAP, UCVAP, CNSC), a lipsei documentațiilor de atribuire pentru contractele din proiect la data semnării contractului de finanțare, a dificultăților în adaptarea la documentațiile standardizate. Pentru a se evita întârzierea implementării proiectelor, beneficiarii au lansat procedurile de atribuire, imediat după aprobarea proiectelor, fără a se mai aștepta semnarea contractului de finanțare. Situații excepționale apărute în perioada de realizare a lucrărilor, respectiv modificarea amplasamentelor aferente obiectivelor de investiții din cadrul proiectelor (ca urmare a nerespectării de către autoritățile locale a regimului juridic al terenurilor), necorelări cu lucrările finanțate prin diferite programe de investiții, obținerea cu întârziere a autorizațiilor de construcție și/sau ritmul lent de derulare a lucrărilor, obținerea dificilă a garanțiilor și asigurărilor solicitate prin condițiile contractuale. Având în vedere caracterul excepțional al acestor situații, AM a acordat sprijin punctual, în măsura competențelor, pentru rezolvarea acestora.
- ✓ Soluții tehnice diferite de cele licitate prin procedurile de atribuire, date prin diverse avize ale autorităților competente (Ministerul Transporturilor, ANAR, CFR) ce duc la suplimentarea valorilor contractelor déjà adjudecate.
- ✓ **Managementul financiar defectuos al proiectelor, din punct de vedere al nerespectării, de către beneficiari, a planificării și a prognozelor financiare**, dar și al deficitului de cash-flow ca urmare a identificării unor nereguli în implementare, în principal legate de aplicarea legislației privind achizițiile publice, ceea ce induce o serie de corecții financiare ce trebuie suportate de beneficiari.
 - ✓ calitatea slabă a proiectelor tehnice elaborate de antreprenorii lucrărilor din cadrul contractelor de tip FIDIC Galben, ceea ce conduce la revizii repetate ale acestora și implicit, întârzieri în implementarea proiectelor;

- ✓ nerespectarea de către antreprenori a graficelor de execuție aferente contractelor de lucrări, prin grad redus de mobilizare a forței de muncă pe șantiere, din diverse motive.
- Incapacitatea antreprenorilor intrați în insolvență financiară de a finaliza lucrările aferente contractelor; lipsa cadrului legislativ necesar transferării răspunderii privind finalizarea contractului de către susținătorul declarat în momentul ofertării contractului.
- **Identificarea de deficiențe legate de capacitatea instituțională a beneficiarilor**, respectiv de modul în care aceștia îndeplinesc condiționalitățile din contractul de finanțare și implicarea insuficientă a managementului organizației în implementarea proiectelor, fapt pentru care AM a organizat întâlniri cu beneficiarii pentru a clarifica aspecte legate de îndeplinirea condiționalităților din contractul de finanțare și a identifica soluții imediate la problemele din implementare identificate (lipsa unui personal calificat în management de proiect, manageri de proiect/membri UIP fără experiență în implementarea unor proiecte și contracte de infrastructură sau în număr insuficient, lipsa unor experți tehnici în UIP, asigurarea stabilității personalului UIP a Beneficiarilor pe întreaga perioadă de derulare a proiectelor).
- ✓ Implicarea redusă/slaba asumare a responsabilității de către personalul de conducere a Beneficiarilor pentru soluționarea blocajelor apărute în implementarea proiectelor.
- ✓ Principalele **deficiențe înregistrate cu privire la aplicarea legislației în domeniul achizițiilor publice** au vizat: criteriile de selecție utilizate nu au asigurat tratament egal și nediscriminatoriu în procesul de evaluare al ofertelor, evaluarea incorectă a criteriilor de selecție și eligibilitate de către comisia de evaluare.

În ceea ce privește **calitatea documentațiilor aferente cererilor de rambursare întocmite de beneficiari**, în cadrul verificărilor efectuate, OI și AM au constatat neconformități legate de numărul, conținutul și forma documentelor, precum și necorelări între documentele incluse în dosarul cererii de rambursare. Dintre deficiențele constatate se enumeră: documente nesemnate/neștampilate, încadrarea incorectă a cheltuielilor conform Cererii și Contractului de Finanțare de către Beneficiari, aplicarea în mod necorespunzător a algoritmului după care se calculează Cheltuielile Generale de

Administrație, necorelări între datele din procesele verbale și datele de facturare, efectuarea plăților în conturi diferite decât cele prezentate în contractele încheiate, documentele contabile care însoțesc Cererea de rambursare nu au avut viza POS Mediu conform cerințelor contractului de finanțare, nerespectarea graficului de rambursare, necorelări cu raportările anterioare, erori de calcul. Aceste deficiențe au condus la creșterea necesarului de resurse pentru realizarea verificărilor la nivel de AM și OI și, în scopul evitării acestora, beneficiarii sunt atenționați și instruiți cu privire la neconformitățile identificate. AM și OI au intensificat asistența de tip „help-desk” (e-mail, telefon, întâlniri) pentru Beneficiari și au asigurat în mod operativ informațiile de tip „lessons learned”, în scopul evitării problemelor de acest tip.

Precizăm că pentru soluționarea acestor probleme, alte măsuri întreprinse de AM POS Mediu, în cursul anului 2013, au mai vizat următoarele aspecte:

- organizarea de întâlniri comune AM/OI/MFE pentru monitorizarea progresului cu beneficiarii proiectelor aprobate, inclusiv cu viitorii beneficiari;
- organizarea de întâlniri la nivel înalt (miniștrii celor 2 instituții MMSC și MFE) cu beneficiarii, constructorii din cadrul proiectelor POS Mediu pentru soluționarea problemelor apărute;
- crearea unui sistem de monitorizare intensă, în special pentru proiectele cu risc de nefinalizare, focalizat pe sprijinirea beneficiarilor în identificarea de soluții pentru deblocarea problemelor de ordin contractual;
- realizarea unei analize a situației POS Mediu (august 2013) probleme și soluții, inclusiv identificarea contractelor ce pot fi etapizate;
- intensificarea vizitelor AM/OI pe șantier;
- reducerea timpului necesar verificării procedurale a contractelor și a actelor adiționale de către OI/AM, iar rambursarea cheltuielilor solicitate de către Beneficiari prin cereri de rambursare sau de plată să fie efectuată într-un timp redus (max. 15 zile), prin simplificarea procedurilor OI/AM;
- monitorizarea permanentă a previziunilor privind Cererile de rambursare și urmărirea respectării acestora;
- sprijinirea și colaborarea activă cu MFE în promovarea de modificări/clarificări prin emiterea de Instrucțiuni pentru Beneficiari, în vederea creșterii gradului de

absorbție, a ritmului de execuție pentru contractele de lucrări semnate, precum și reducerea riscului de dezangajare a fondurilor europene:

- Instrucțiune privind corelarea stadiului financiar cu stadiul fizic în cadrul contractelor de lucrări aferente proiectelor finanțate prin POS Mediu (135291/27.08.2013);
- Ordin nr. 543/2366/1.446/1.489/1.441/879 din 01.08.2013, referitor la “Ghidul privind principalele riscuri identificate în domeniul achizițiilor publice și recomandările CE ce trebuie urmate de AM și OI în procesul de verificare a procedurilor de achiziții publice;
- Instrucțiune privind mecanismul decontării Cererilor de Plată, conform prevederilor OUG 64/2009;
- Instrucțiune privind introducerea mecanismului decontării Cererilor de Plată, conform prevederilor OUG 27/2013;
- Instrucțiune privind modificarea formatului standard al Cererii de Prefinanțare, al Cererii de Rambursare, precum și a altor formulare de raportare;
- Instrucțiune privind oportunitatea rezilierii contractelor de lucrări care prezintă risc crescut de nefinalizare în perioada de eligibilitate;
- Instrucțiune privind modificarea formatului standard al Fișei de Raportare a Progresului Săptămânal;
- Instrucțiune privind prezența obligatorie a personalului UIP pe șantierele deschise în cadrul contractelor de lucrări aferente proiectelor finanțate prin POS Mediu;
- Instrucțiune privind reducerea timpului maxim de procesare a certificatelor de plată interimare și efectuarea plăților din cadrul contractelor de lucrări.

În perioada următoare, pentru a îndeplini țintele stabilite, AM POS Mediu va avea în vedere:

- ✓ **Asigurarea fluxului financiar** necesar plăților către beneficiari, prin emiterea hotărârilor de guvern cu alocările financiare necesare;

- ✓ **Aprobarea contractelor eligibile POS Mediu** - analizate și declarate ca și componente eligibile ale proiectelor, dar fără asigurarea inițială a finanțării prin POS, din cauza limitărilor financiare la data aprobării proiectelor (aprox. 80 milioane euro);
- ✓ **Analiza proiectelor alternative** aflate în implementare și finanțate din surse naționale (Convenții, OUG 40, HG 577), puse la dispoziție de MDRAP/Administrația Fondului de Mediu în vederea unei eventuale preluări pe POS Mediu.
 - Avantajul acestor proiecte este ca sunt deja începute, au contracte de achiziție publică semnate și **sumele plătite din surse naționale pot fi solicitate spre rambursare către CE** asigurându-se continuarea finanțării până la finalizarea proiectelor; se vor prelua doar acele proiecte care respectă principiile directivelor europene privind achizițiile publice;
 - **Preluarea pe POS-ul de Mediu presupune** modificarea sau clarificarea legislativă pentru **creșterea plafonului de contractare** la nivelul POS Mediu prin transferul creditelor de angajament și a creditelor bugetare de la instituțiile inițial finanțatoare către Ministerul Mediului;
 - Localitățile aferente investițiilor ce vor fi preluate **trebuie să fie membri ADI, să accepte politica de solidaritate**, respectiv uniformizarea tarifelor și operarea să fie delegată către un Operator Regional;
- ✓ **Mobilizarea beneficiarilor și a antreprenorilor** prin implicarea activă a factorilor decisivi din ADI;
 - **Previziunile financiare** asumate de antreprenori/beneficiari **nu sunt respectate**, respectiv se constată un ritm de progres lent al implementării lucrărilor;
 - Până la 31 decembrie 2015 sumele pe care Autoritatea de Management trebuie să le solicite spre rambursare la CE depășesc 3 miliarde euro, impunând un **ritm alert de rambursari lunare**;
 - Monitorizarea angajamentelor privind respectarea legislației comunitare pe sectorul de apă/apă uzată cu **încadrarea în termenele de conformare asumate** (2015 pentru aglomerări peste 10.000 locuitori echivalenți, respectiv 2018 pentru aglomerări peste 2.000 locuitori echivalenți).
- ✓ **Continuarea monitorizării active a beneficiarilor** prin acordarea din partea AM și OI a unui sprijin pro-activ în ceea ce privește implementarea proiectelor în acești doi ani rămași de implementare și concentrarea pe creșterea capacității acestora de implementare în perspectiva noii perioade de implementare;

✓ **Pregătirea aplicațiilor de finanțare pentru perioada 2014-2020.**

2.3.2. Probleme identificate în implementarea acțiunilor și activităților conform art.10 din Regulamentul (CE) nr. 1081/2006

Nu se aplică

2.4. Schimbări în contextul implementării programului operational

2.4.1. Analiza cadrului de reglementare cu impact asupra derulării programului operațional

În anul 2013 au existat o serie de modificări legislative cu impact asupra implementării și gestionării programului operațional.

Pentru a preveni riscul de neutilizare a fondurilor nerambursabile și de de-comitere automată a acestora la nivelul anului 2013, risc generat de imposibilitatea beneficiarilor de fonduri europene, instituții publice locale și operatori regionali, astfel cum sunt definiți la art. 2 lit. h din Legea nr. 51/2006, republicată, din cadrul Programului Operațional Sectorial Mediu 2007-2013, de a asigura fluxul de numerar necesar implementării proiectelor finanțate din instrumente structurale aferente obiectivului convergență, Guvernul României a adoptat Ordonanța Guvernului nr. 15/2013 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru suportarea de la bugetul de stat a sumelor aferente corecțiilor financiare aplicate pentru abaterile de la conformitatea cu legislația din domeniul achizițiilor publice pentru POS Mediu 2007-2013.

Prin acest act normativ s-a reglementat suportarea de la bugetul de stat a corecțiilor financiare și/sau a creanțelor bugetare stabilite prin note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare în aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare pentru abateri de la aplicarea prevederilor privind procedurile de achiziție publică, respectiv a sumelor rezultate din aplicarea reducerilor procentuale, potrivit prevederilor art. 6 și art.9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 constatate:

a) în cazul contractelor de achiziție publică, a căror procedură de atribuire a fost inițiată înainte de data de 10 iunie 2011 de beneficiarii prevăzuți la art.1 pentru care nu există un Aviz consultativ emis de Unitatea pentru coordonarea și verificarea achizițiilor publice/ compartimentele de verificare a achizițiilor publice, denumite în continuare UCVAP/CVAP în conformitate cu art. 4 alin. lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2006 privind funcția de verificare a aspectelor procedurale aferente

procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, valabilă până la aceasta dată ;

b) în cazul contractelor de achiziție publică, a căror procedură de atribuire a fost inițiată după data de 10 iunie 2011 de beneficiarii prevăzuți la art. 1, pentru care există înscrisă opinia „fără observații” de către UCVAP/CVAP, în conformitate cu art. 4 alin. (3) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2006 privind funcția de verificare a aspectelor procedurale aferente procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, astfel cum a fost modificata prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr 52/2011;

c) în cazul contractelor de achiziție publică, încheiate de beneficiarii prevăzuți la art. 1, a căror procedură de atribuire a fost inițiată începând cu data de 1 octombrie 2011, pentru care documentația de atribuire a fost evaluată și aprobată de Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, denumită în continuare ANRMAP, în conformitate cu atribuțiile sale prevăzute la art. 7¹ alin. (3) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 525/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, s-a reglementat suportarea de la bugetul de stat a corecțiilor financiare și/sau a creanțelor bugetare stabilite prin note de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare în aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 cu modificările și completările, pentru încălcarea art. 38 din Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii; se au în vedere doar beneficiarii care au respectat în derularea procedurilor de achiziții publice prevederile Ordinului Președintelui ANRMAP nr. 51/2009 privind accelerarea procedurilor de licitație restrânsă și negociere cu publicare prealabilă a unui anunț de participare.

Pentru aplicarea dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr.15/2013 Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice a emis Ordinul nr. 2112/2013.

În procedura de aprobare prin lege în Parlament a Ordonanței Guvernului nr.15/2013 au fost completate dispozițiile acestui act normativ, respectiv la articolul 2 alineatul (4), după litera c) s-a introdus litera d), cu următorul cuprins:

"d) în cazul contractelor de achiziție publică, încheiate de beneficiarii prevăzuți la art. 1, a căror procedură de atribuire a fost inițiată anterior datei de 1 octombrie 2011 și în cazul cărora au fost aplicate corecții financiare pentru cel puțin una dintre încălcările prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare."

Astfel, s-a reglementat suportarea de la bugetul de stat a corecțiilor financiare aplicate în cazul contractelor de achiziție publică, încheiate de beneficiarii prevăzuți la art. 1, a căror procedură de atribuire a fost inițiată anterior datei de 1 octombrie 2011 și în cazul cărora au fost aplicate corecții financiare pentru cel puțin una dintre încălcările prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011.

Legislația privind achizițiile publice a suferit modificări importante pe parcursul anului 2013 prin adoptarea următoarelor acte normative:

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 31/2013 privind modificarea O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare,
 - o modificarea art. 8 lit. b¹) din OUG nr. 34/2006 "b¹) orice regie autonomă sau companie națională/societate comercială cu capital integral sau majoritar deținut de o autoritate contractantă, astfel cum este definită la lit. a), sau de către un alt organism de drept public, cu excepția transportatorilor aerieni."
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 35/2013 privind modificarea și completarea OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, CU modificările și completările ulterioare,
 - o Art. 80¹ - Prin excepție de la prevederile art. 200 în cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat,

comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa de evaluare a ofertelor în termen de 35 de zile de la deschiderea ofertelor.

- Art. 86¹ - În cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat, comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa de selectare a candidaților în termen de 15 zile de la data-limită de depunere a candidaturilor.
- Art. 93¹. - Prin excepție de la prevederile art. 200 în cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat, comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa de evaluare a ofertelor în termen de 35 de zile de la deschiderea ofertelor."
- Art. 102¹. - În cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat, comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa de preselecție a candidaților în termen de 15 zile de la data-limită de depunere a candidaturilor."
- Art. 106¹. - În cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat, comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa de dialog în termen de 120 de zile de la transmiterea invitației de participare la dialog."
- Art. 109¹. - Prin excepție de la prevederile art. 200 în cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat, comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa de evaluare a ofertelor finale în termen de 35 de zile de la deschiderea ofertelor."
- Art. 117¹. - În cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat, comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa de preselecție a candidaților în termen de 15 zile de la data-limită de depunere a candidaturilor."

- Art. 121¹. - Prin excepție de la prevederile [art. 200](#) în cadrul procedurilor având ca obiect atribuirea contractelor de concesiune de servicii, a contractelor de concesiune de lucrări ori a parteneriatelor public-privat, comisia de evaluare are obligația de a finaliza etapa a doua a procedurii de negociere în termen de 50 de zile de la data transmiterii invitației de participare."
- Art. 293. - Următoarele fapte constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni:"
- La articolul 293, după [litera i\)](#) se introduce o nouă literă, litera i¹), cu următorul cuprins: "i¹) depășirea termenelor prevăzute la art. 80¹, 86¹, 93¹, 102¹, 106¹, 109¹, 117¹ sau 121¹."
- La articolul 294, [alineatul \(2\)](#) se modifică și va avea următorul cuprins: "(2) Contravențiile prevăzute la art. 293 lit. e¹), f), i¹), n), u) și v) se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 40.000 lei."
- După [articolul 294](#) se introduce un nou articol, articolul 294¹, cu următorul cuprins: "Art. 294¹. - Depășirea termenelor prevăzute la art. 80¹, 86¹, 93¹, 102¹, 106¹, 109¹, 117¹ sau 121¹ constituie abatere disciplinară gravă."
- Legea nr. 193/2013 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2012 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.
 - Art. 16¹. - Regiile autonome sau companiile naționale/societățile comerciale care nu se încadrează în prevederile art. 8 sau 9, dar al căror capital integral ori majoritar este deținut de un organism al statului, pentru atribuirea contractelor de furnizare/prestare de servicii/execuție de lucrări a căror valoare estimată depășește pragul prevăzut la art. 19 trebuie să elaboreze norme procedurale interne care să asigure respectarea principiilor nediscriminării și egalității de tratament, transparenței, proporționalității și recunoașterii reciproce. Normele procedurale interne vor fi aprobate de către autoritatea tutelară.»

- «Art. 19. - Autoritatea contractantă achiziționează direct produse, servicii sau lucrări, în măsura în care valoarea achiziției, estimată conform prevederilor secțiunii a 2-a a prezentului capitol, nu depășește echivalentul în lei a 30.000 euro exclusiv TVA pentru fiecare achiziție de produse ori servicii, respectiv a 100.000 euro exclusiv TVA pentru fiecare achiziție de lucrări. Achiziția se realizează pe bază de document justificativ.»"
- La articolul I punctul 26, litera b) a alineatului (3) al articolului 79 se modifică și va avea următorul cuprins: "b) cazul în care autoritatea contractantă constată din oficiu că sunt necesare clarificări cu privire la documentația de atribuire, fiind pusă în imposibilitate de a respecta termenul prevăzut la alin. (1), și prin clarificarea adusă se modifică informațiile deja publicate, se afectează modul de elaborare a ofertelor și devine necesară publicarea unei erate."
- La articolul 186, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(2) În cazul în care ofertantul/candidatul își demonstrează situația economică și financiară invocând și susținerea acordată, în conformitate cu prevederile alin. (1), de către o altă persoană, atunci acesta are obligația de a dovedi susținerea de care beneficiază, de regulă, prin prezentarea unui angajament ferm al persoanei respective, prin care aceasta confirmă faptul că va pune la dispoziția ofertantului/candidatului resursele financiare invocate. Persoana care asigură susținerea financiară nu trebuie să se afle în situația care determină excluderea din procedura de atribuire, conform prevederilor art. 180 și ale art. 181 lit. a), c¹) și d).»
- La articolul 190, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins: «(2) În cazul în care ofertantul/candidatul își demonstrează capacitatea tehnică și profesională invocând și susținerea acordată, în conformitate cu prevederile alin. (1), de către o altă persoană, atunci acesta are obligația de a dovedi susținerea de care beneficiază, de regulă, prin prezentarea unui angajament ferm al persoanei respective, prin care aceasta confirmă faptul că va pune la dispoziția candidatului/ofertantului resursele tehnice și profesionale invocate. Persoana care asigură susținerea tehnică și profesională nu trebuie să se afle în situația care

determină excluderea din procedura de atribuire, conform prevederilor art. 180 și ale art. 181 lit. a), c¹) și d).»

- Instrucțiunea Autorității Naționale de Reglementare și Monitorizare a Achizițiilor Publice nr. 1/2013 emise în aplicarea prevederilor art. 188 alin. (2) lit. d) și art. 188 alin. (3) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.
- Ordinul Ministerului Fondurilor Europene nr. 1120/2013 privind aprobarea procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, obiectivul „Convergență”, precum și în cadrul proiectelor finanțate prin Mecanismele Financiare SEE și Norvegian pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări.

Prin actele normative adoptate, autoritățile cu competențe în domeniul achizițiilor publice și în gestiunea fondurilor structurale au venit în sprijinul beneficiarilor prin clarificarea aspectelor conflictuale și înlăturarea barierelor datorate respingerii documentațiilor de atribuire, în scopul reglementării unei abordări unitare în privința principalilor actori implicați în procesul achizițiilor publice.

Având în vedere necesitatea adoptării unor măsuri pentru optimizarea fluxurilor financiare din cadrul programelor operaționale finanțate din instrumente structurale și asigurarea capacității de absorbție a acestor fonduri și în vederea evitării dezangajării automate a fondurilor alocate României de către Comisia Europeană, precum și pentru îndeplinirea obiectivelor proiectelor, OUG 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale a fost modificată în cursul anului 2013 prin OUG 27/10.04.2013 care prevede plata pe bază de facturi verificate pentru autoritățile publice (mecanismul decontării cererilor de plată), OUG 52/2013 cu privire la contractarea suplimentară de proiecte finanțate din PO, în limita corecțiilor financiare, economiilor, deducerilor și rezilierilor estimate a se realiza, precum și prin OUG 84/2013.

Menționăm că principalele modificări introduse prin OUG nr. 84/2013 sunt:

- extinderea aplicării mecanismului decontării cererilor de plată la toți beneficiarii de proiecte finanțate din instrumente structurale în cadrul programelor operaționale, cu excepția beneficiarilor prevăzuți la art. 5 alin. (1)-(31) din OUG 64/2009
- procedura de decontare a cererilor de plată pentru toate categoriile de beneficiari

eligibili

- reducerea termenului de plată sau, în cazul plăților directe, autorizarea cheltuielilor din cererea de rambursare de la 45 de zile lucrătoare la 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar a cererii de rambursare.

În acest sens, în cursul anului 2013, AM POS Mediu (în colaborare cu MFE), a emis Instrucțiuni privind introducerea mecanismului decontării Cererilor de Plată, precum și referitor la posibilitatea supracontractării de către AM în limita corecțiilor financiare, economiilor, deducerilor și rezilierilor estimate a se realiza la nivelul POS Mediu.

În ceea ce privește documentele programatice, în anul 2013 a fost modificat POS Mediu succesiv.

Procesul de modificare a programului, inițiat la finalul anului 2012 pentru a permite finanțarea unor investiții care pot fi rapid implementate și rambursate (respectiv extinderea categoriei de beneficiari eligibili) a fost continuat și pe parcursul anului 2013.

În acest sens, a fost necesară parcurgerea procedurii de evaluare strategică de mediu în vederea identificării efectelor și măsurilor necesare pentru diminuarea acestora (elaborarea unui raport de mediu și informarea publicului, conform HG 1076/2004). Procedura a fost finalizată în data de 20.06.2013 prin emiterea avizului de mediu revizuit.

Ulterior programul operațional modificat a fost transmis Comisiei Europene care prin Decizia C(2013)6493, din 3 octombrie 2013, a aprobat modificarea Deciziei C(2007)3467 în special în ceea ce privește textul programului operațional și a listei orientative a proiectelor majore.

În principal au fost realizate următoarele modificări:

1. Extinderea listei de beneficiari eligibili și a proiectelor subsecvente, respectiv

Axa prioritară 1, domeniul major de intervenție 1.1

- Primăria Municipiului București pentru proiectul „Finalizarea Stației de Epurare a Apelor Uzate Glina reabilitarea colectoarelor principale de canalizare și a canalului colector de apă uzată Dambovița (Casetă) Faza II”

Axa prioritară 2, domeniul major de intervenție 2.1

- Ministerul Sănătății pentru un proiect ce va viza dezvoltarea infrastructurii/facilităților de tratare a deșeurilor medicale periculoase prin achiziționarea de echipamente specifice

Axa prioritară 2, domeniul major de intervenție 2.2

- Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice pentru rambursarea cheltuielilor aferente contractului de privatizare a PETROM (decontaminarea siturilor poluate istoric)
- Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR) pentru proiectul “Eliberarea amplasamentului de materiale periculoase (HCH) DN1, de pe secțiunea 2b, Km 10+500, Autostrada Brașov-Cluj-Borș”
- Ministerul Economiei/Conversmin pentru activități specifice de închidere/ecologizare/ reabilitare/conservare a minelor și terenurilor poluate istoric ca urmare a activității miniere

2. Actualizarea listei de proiecte majore

Aprobarea de noi proiecte ai căror beneficiari vor fi entitățile mai sus amintite se va face cu respectarea criteriilor de selecție aplicabile proiectelor finanțate din POS Mediu, respectiv a strategiei de finanțare a programului.

A doua modificare a POS Mediu a intervenit la finalul anului ca urmare Hotărârii CM nr. 2/2013, prin Decizia CE (2013) 9272 de modificare a Deciziei C(2007)3467 de adoptare a programului operațional "Mediu" de ajutor comunitar din partea Fondului European de Dezvoltare Regională și Fondului de Coeziune în conformitate cu obiectivul „Convergență”, în regiunile din România, prin:

- introducerea noii axe prioritare 1A) *Asistență tehnică pentru finanțarea elaborării protofoliului de proiecte din sectorul de apă/apă uzată aferent următoarei perioade de programare* în lista existentă a axelor prioritare. Noua axă va avea finanțarea asigurată prin Fondul European de Dezvoltare Regională. De asemenea, s-a realocat către noua axă prioritară creată suma de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul axei prioritare 2 - “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”;
- realocarea către Programul Operațional Regional a unei sume de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare

Regională, respectiv de la nivelul axei prioritare 2 - "Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric".

și prin stabilirea:

- valorii maxime a asistenței din partea Fondului European de Dezvoltare Regională, acordată în cadrul programului operațional, conform calculelor bazate pe totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 1.136.652.195 euro și rata maximă de cofinanțare este stabilită la 85%.
- valorii maxime a asistenței din partea Fondului de Coeziune acordată în cadrul programului operațional, conform calculelor bazate pe totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 3.275.817.943 euro și rata maximă de cofinanțare este stabilită la 85%.
- valorii maxime pentru ajutorul comunitar și rata maximă de cofinanțare pentru fiecare axă prioritară în conformitate cu cea prevăzută mai jos:
 - ✓ rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 1 "Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată (Fondul de Coeziune)," este stabilită la 88,16% și valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului de Coeziune pentru această axă prioritară, calculată în raport cu totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 2.776.532.160 euro.
 - ✓ rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 1A "Asistență tehnică pentru finanțarea elaborării protofoliului de proiecte din sectorul de apă/apă uzată aferent perioadei de programare (Fondul European de Dezvoltare Regională)," este stabilită la 81,48% și valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului European de Dezvoltare Regională pentru această axă prioritară, calculată în raport cu totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 100.000.000 euro.
 - ✓ rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 2 "Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric (Fondul European de Dezvoltare Regională)," este stabilită la 83,58% și valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului European de Dezvoltare Regională pentru această axă prioritară, calculată

în raport cu totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 734.223.079 euro.

- ✓ rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 3 "Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare (Fondul de Coeziune)," este stabilită la 58,99% și valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului de Coeziune pentru această axă prioritară, calculată în raport cu totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 229.268.644 euro.
- ✓ rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 4 "Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii (Fondul European de Dezvoltare Regională)," este stabilită la 90% și valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului European de Dezvoltare Regională pentru această axă prioritară, calculată în raport cu totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 171.988.693 euro.
- ✓ rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 5 "Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc (Fondul de Coeziune)," este stabilită la 85,49% și valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului de Coeziune pentru această axă prioritară, calculată în raport cu totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 270.017.139 euro.
- ✓ rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 6 "Asistență Tehnică (Fondul European de Dezvoltare Regională)," este stabilită la 90% și valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului European de Dezvoltare Regională pentru această axă prioritară, calculată în raport cu totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 130.440.423 euro".

Decizia de modificare a programului a fost luată ținând cont de necesitatea de a evita dezangajarea automată a fondurilor structurale atât la finalul anului 2013, cât și la finalul perioadei actuale de programare, nevoia de a crește opțiunile de utilizare a tuturor

fondurilor disponibile prin Programul Operațional Sectorial (POS) „Mediu”, precum și pregătirea următoarei perioade de programare 2014-2020.

Pe parcursul anului 2013, Documentul Cadru de Implementare al POS Mediu nu a suferit modificări, însă modificările programului realizate la finalul anului 2013 au fost transpuse la nivelul DCI în cursul anului 2014, (care nu face obiectul prezentului raport)

2.4.2. Analiza contextului economico-social general din România

În 2013, Produsul Intern Brut al României (PIB) s-a cifrat la 628,6 miliarde lei și a înregistrat un avans de 3,5%, comparativ cu 2012. Potrivit Proiecției principalilor indicatori macroeconomici pentru perioada 2014-2017 realizată de Comisia Națională de Prognoză în luna martie 2014, tendința s-a inversat începând cu anul 2011 când PIB a cunoscut o creștere de +2,3% urmată în anul 2012 de un avans de +0,6%.

Potrivit Raportului privind situația macroeconomică pe anul 2014 și proiecția acesteia pe anii 2015-2017, pe parcursul anului 2013 România a ieșit din procedura de deficit bugetar excesiv și a avut în continuare o politică bugetară caracterizată de un management prudent al cheltuielilor publice.

2.4.3. Măsuri întreprinse pentru contracararea efectelor crizei economico-financiare

În vederea accelerării procesului de implementare a programelor operaționale finanțate din instrumente structurale, Guvernul a aprobat în anul 2011, Planul de Măsuri Prioritare pentru consolidarea capacității de absorbție a Fondurilor Structurale și de Coeziune (PMP), elaborat sub coordonarea ACIS. Obiectivul general al PMP îl constituie abordarea problemelor și deficiențelor care afectează în cea mai mare măsură procesul de implementare a Fondurilor Structurale și de Coeziune, în vederea eliminării sau reducerii semnificative a barierelor din calea absorbției.

PMP este structurat pe 7 direcții principale de acțiune, care abordează problemele și deficiențele care afectează în cea mai mare măsură procesul de implementare a fondurilor structurale și de coeziune, după cum urmează:

1. Managementul ciclului de proiect de către structurile responsabile de implementarea programelor operaționale;
2. Aspecte financiare privind gestionarea Programelor Operaționale și a proiectelor;
3. Procedurile de achiziție publică și contractele de achiziție;
4. Abordarea activităților de control și audit;

5. Influența instituțiilor și procedurilor externe sistemului de gestionare a instrumentelor structurale asupra procesului de evaluare, contractare și implementare a proiectelor;
6. Asigurarea unei capacități administrative adecvate a structurilor responsabile de implementarea Programelor Operaționale;
7. Capacitatea și responsabilitatea beneficiarilor;

Acțiunile întreprinse de DG AM POS Mediu în scopul implementării PMP vizează:

- îmbunătățirea procesului de verificare și control al achizițiilor publice și a conflictului de interese;
- simplificarea procedurilor prin reducerea termenelor de autorizare a plăților către beneficiari și reducerea numărului de documente solicitate la depunerea cererilor de rambursare;
- monitorizarea săptămânală a stadiului lansării procedurilor de atribuire și depunerii cererilor de rambursare;
- monitorizarea respectării duratelor de evaluare și selecție a proiectelor și accelerarea semnării contractelor/deciziilor de finanțare, astfel încât să nu existe decalaje majore între momentul aprobării cererii de finanțare și semnarea deciziei de finanțare;
- identificarea și monitorizarea proiectelor prioritare finanțate din POS Mediu;
- segregarea funcțiilor în procesul de constatare a neregulilor/emitere a titlului de creanțe (implementare la nivel organizațional și procedural);
- participare activă la reuniunile Comitetului de Management pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale;
- consolidarea capacității administrative a AM și OI, inclusiv utilizarea asistenței tehnice disponibile pentru suplimentarea resurselor umane la nivel de AM și OI;
- menținerea unui grad ridicat de ocupare a posturilor vacante;
- utilizarea expertizei tehnice internaționale în scopul îmbunătățirii procesului de implementare a POS Mediu;
- sprijinirea beneficiarilor pentru îmbunătățirea capacității de a întocmi documentele solicitate prin contractului de finanțare și pentru soluționarea unor spețe legate de implementarea proiectelor;
- organizarea de sesiuni de instruire/întâlniri cu beneficiarii pentru clarificarea aspectelor cu privire la implementarea proiectelor.

În perioada următoare, DG AM POS Mediu va continua acțiunile care să conducă la îmbunătățirea capacității de absorbție.

2.5. Modificări substanțiale privind articolul 57 al Regulamentului (CE) Nr. 1083/2006

Nu este cazul.

2.6. Complementaritatea cu alte instrumente

Asigurarea complementarității, în înțelesul prevederilor regulamentare, implică în etapa implementării programelor operaționale existența unui mecanism structurat, care să permită, pe de o parte, evitarea dublei finanțări a unei acțiuni, iar pe de altă parte, dezvoltarea unei sinergii între acțiunile finanțate din diverse instrumente financiare (nu numai instrumente structurale, ci și diverse programe naționale sau programe și inițiative comunitare).

Din punct de vedere al evitării dublei finanțări, AM se asigură în faza de evaluare și selecție că proiectul pentru care se solicită finanțare din POS Mediu nu a mai beneficiat/nu beneficiază de finanțare din fonduri publice.

Beneficiarii au obligația ca, pe fiecare factură în original, să aplice ștampila „POS Mediu”, după care face copie, aplică ștampila „conform cu originalul” și semnează. Astfel, se evită ca Beneficiarul să prezinte factura în cadrul altui program cu finanțare de la CE sau națională. Evitarea dublei finanțări se urmărește în mod continuu prin procedurile financiare de verificare a cererilor de rambursare și a evidenței contabile a beneficiarilor pentru operațiunile aferente proiectelor.

Participarea reprezentanților AM la reuniunile Comitetelor de Monitorizare ale programelor operaționale care finanțează intervenții complementare a permis cunoașterea nemijlocită a oricăror modificări intervenite cu privire la activitățile finanțate, beneficiarii eligibili sau criteriile de eligibilitate, pentru a fi evitat riscul unor suprapuneri sau duble finanțări.

În ceea ce privește complementaritatea cu intervențiile finanțate din alte fonduri comunitare, cum sunt Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală sau Fondul European pentru Pescuit, Autoritatea de Management pentru POS Mediu a continuat modul de lucru stabilit în baza protocolului P46/14.08.2007 cu Autoritatea de Management pentru PNDR cu privire la informarea reciprocă sau clarificarea unor aspecte legate de finanțarea unor proiecte din domenii complementare. În baza protocolului, cele două autorități centrale se informează periodic, atât cu privire la

propunerile de proiecte depuse pentru finanțare, cât și asupra proiectelor aprobate. De asemenea, la nivel local, structurile teritoriale ale celor 2 autorități de management (OI POS Mediu și Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit) au o colaborare permanentă, astfel încât să fie evitate orice fel de suprapuneri între investițiile finanțate și să se asigure sinergia intervențiilor pe cele două programe.

Pe parcursul anului 2013, sub coordonarea MFE și a MMSC - AM POS Mediu a continuat pregătirea portofoliului de proiecte pentru sectorul de apă/ apă uzată aferent Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020.

Ținând cont de faptul că Acordul de Parteneriat 2014-2020 prevede finanțarea investițiilor de apă/ apă uzată din mai multe programe operaționale (POIM 2014 - 2020 și Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020) pentru a fi continuate eforturile de conformare cu prevederile legislației europene din acest sector este necesară corelarea investițiilor pentru sectorul de apă/ apă uzată, în vederea evitării suprapunerilor și apariția problemelor legate de implementarea soluțiilor tehnice.

În acest sens, pentru a asigura complementaritatea cu intervențiile finanțate din alte fonduri comunitare pentru pregătirea următoarei perioade de programare financiară, cum sunt Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, AM POS Mediu a avut întâlniri succesive cu reprezentanții AM PNDR, MFE, MADR și MDRAP pentru a corela investițiile privind infrastructura de apă/apă uzată ce vor fi finanțate din fonduri europene în perioada de programare 2014-2020.

În cadrul întâlnirilor au fost discutate aspecte privind:

- demarcarea clară între programe (PNDR 2014-2020, Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020) pe baza unei liste de localități eligibile în PNDR, complementară listei prioritare de investiții finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020;
- necesitatea elaborării unui Protocol între ministerele implicate: MADR, MDRAP, MFE, MMSC;
- conectarea populației din mediul rural la sistemul centralizat de apă/apă uzată;
- solicitarea avizului tehnic al operatorului regional de apă la nivelul studiului de fezabilitate și a proiectului tehnic;
- implicarea Operatorului Regional de Apă încă de la momentul elaborării proiectului de apă/apă uzată pentru APL-ul/ADI-ul beneficiar de FEADR prin măsura de "Renovare a satelor" pentru aplicarea soluției optime și pentru eficientizarea

fondurilor, astfel încât, ulterior finalizării proiectului, sistemul să fie funcțional și să poată prelua sistemul în vederea operării.

Menționăm că pregătirea documentelor programatice continuă și în anul 2014 și pe viitor se va avea în vedere corelarea priorităților de finanțare în sectorul de apă/ apă uzată (și nu numai) între diferite programe operaționale cu toți factorii implicați la nivel administrației centrale și locale. Așa cum s-a menționat în Raportul Anual de Implementare 2012, un exercițiu demarat în a doua parte a anului 2011 în scopul îmbunătățirii procesului de implementare a FSC și pregătirii viitoarei perioade de programare, a fost **utilizarea expertizei instituțiilor financiare internaționale** (BM, BERD și BEI).

Pe parcursul anului 2012 a fost creat cadrul general de cooperare cu aceste instituții, prin semnarea de către Guvernul României a Memorandumurilor de Înțelegere cu Banca Mondială și Banca Europeană de Investiții, în data de 26 ianuarie 2012, și a Acordului de cooperare cu Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare, în data de 21 noiembrie 2012.

Banca Europeană de Investiții

În vederea corelării intervențiilor derulate cu sprijinul instituțiilor financiare internaționale, o atenție sporită urmează să fie acordată domeniilor care implică colaborarea mai multor IFI/instituții publice, cum ar fi: comunitățile dezavantajate (inclusiv comunitatea romă), strategia de specializare inteligentă, eficiență energetică, master planul pe transport, etc.

În vederea sprijinirii Autorităților de Management și a Beneficiarilor de fonduri europene, Ministerul Fondurilor Europene (în calitate de AM și Beneficiar final), împreună cu Ministerul Transporturilor, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și a Departamentului pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine (în calitate de Beneficiari finali), au semnat, în data de 24.09.2013 un Acord de servicii de asistență tehnică pentru implementarea proiectelor cu Banca Europeană de Investiții.

Obiectul acestui Acord este de a stabili o Echipă de Sprijin pentru Implementarea Proiectelor, formată din personal de specialitate BEI, cu sediul în București, care să coordoneze și administreze activitatea terțelor părți atunci când este necesar, în scopul de a furniza Servicii pentru Autoritatea de Management (MFE) și Beneficiarii Finali. Serviciile se vor axa pe implementarea cu succes a proiectelor în derulare și

maximizarea absorbției fondurilor UE și a împrumuturilor acordate de BEI înainte de sfârșitul perioadei de programare 2007-2013.

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Totodată, în cursul anului 2013, în baza Acordului între Guvernul României și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind asistența pentru implementarea proiectelor finanțate prin intermediul Instrumentelor Structurale ale UE, aprobat prin HG 181/2013, a fost elaborat proiectul „Asistență acordată Operatorilor Regionali de Apă pentru a îmbunătăți calitatea și gradul de acoperire cu servicii precum și maximizarea rezultatelor activității Operatorilor Regionali prin implicarea sectorului privat și utilizarea unor mecanisme financiare alternative” (contractul fiind semnat în 2014). Obiectivul acestui proiect este realizarea unei analize integrate asupra cadrului legal și instituțional privind implicarea sectorului privat și utilizarea unor mecanisme financiare alternative pentru îmbunătățirea rezultatelor activității Operatorilor Regionali și pentru sprijinirea activității AM POS Mediu în vederea accelerării procesului de absorbție a fondurilor europene.

2.7. Monitorizare și evaluare

2.7.1. Sistemul de monitorizare al PO

Sistemul de monitorizare instituit pentru POS Mediu asigură colectarea și analiza în mod continuu a datelor privind progresul realizat comparativ cu țintele stabilite, identificarea riscurilor astfel încât să fie întreprinse acțiuni corective.

În cursul anului 2013, sistemul de monitorizare a proiectelor implementate prin POS Mediu a cunoscut modificări față de anul 2012. Astfel, în vederea implementării unui mecanism de monitorizare eficient, cu evitarea suprapunerilor de funcții în special în zona verificărilor de management și cu accentuarea funcției de prevenție, a fost modificată structura organizațională a DG AM POS Mediu. Conform ROF - ului aprobat prin Ordinul Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice nr. 1579/19.06.2013 cu modificările și completările ulterioare, DG AM POS Mediu monitorizează programul operațional prin structurile sale organizatorice: Serviciul Monitorizare Implementare Proiecte din cadrul OI și Direcția Monitorizare Implementare Proiecte FEDR și Direcția Monitorizare Implementare Proiecte FC, prin Serviciile Monitorizare Implementare Proiecte.

OI-SMIP colectează de la Beneficiari date privind implementarea proiectelor, realizează vizite la fața locului în funcție de necesitățile identificate în cadrul activității de

monitorizare și pentru verificarea cererilor de rambursare, întocmește și actualizează săptămânal fișele de monitorizare ale proiectelor, care includ informații privind stadiul derulării procedurilor de atribuire, implementarea fizică și financiară, respectarea condiționalităților prevăzute de contractele de finanțare, probleme și riscuri. OI SMIP introduce și validează datele în SMIS-CSNR conform nivelului de competență.

DMIPFEDR, DMIPFC analizează săptămânal datele cu privire la implementarea proiectelor primite de la OI-CMR în cadrul fișelor de monitorizare, se asigură de respectarea prevederilor contractelor de finanțare, urmărește implementarea recomandărilor de audit, monitorizează stadiul implementării axelor prioritare și respectarea regulii $n+3/n+2$.

De asemenea, în cursul anului 2013 a fost elaborat proiectul „Cadru instituțional modular de procesare a informației vehiculate prin intermediul Programului Operațional Sectorial Mediu”, proiect ce are drept obiectiv general consolidarea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării Programului Operațional Sectorial de Mediu pentru orizontul 2014-2020. Prin intermediul acestui proiect se urmărește și întărirea capacității instituționale a Autorității de Management a Programului Operațional Sectorial de Mediu prin dezvoltarea unui instrument informatic destinat creșterii eficienței și transparenței modului de luare a deciziilor vizând monitorizarea implementării POS Mediu.

2.7.2. Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS)

Introducerea de date în sistemul informatic a fost sprijinită și pe parcursul anului 2013 de către MFE, prin intermediul unui nou proiect “Sprijin în continuare pentru actualizarea informațiilor în SMIS-CSNR”, finanțat din POAT, în cadrul căruia au fost înregistrate 3339 cereri de finanțare (AM PODCA, AM POSCCE, AM POSDRU, OI ENERGIE, OI TURISM, OIPSI), 430 acte adiționale, 5.128 cereri de rambursare (AM PODCA, AM POSCCE, AM POSDRU, ANCS, OI CNDIPT, OI ENERGIE, OI MEN, OIPSI), 131 rapoarte de control (AM POSCCE), precum și 25 de rapoarte TEHNICE (AM POSCCE), 9.400 ordine de plată (AM POSDRU), 30 proiecte AT (AM POSDRU) și 190 procese verbale de constatare (AM POSDRU, OI CNDIPT, OI MEN).

Utilizând baza de date a SMIS în timp real, instrumentul adițional de raportare Art4SMIS, pus la dispoziția utilizatorilor de către MFE, a continuat să joace un rol important în ceea ce privește utilizarea datelor din sistem, prin intermediul numeroaselor

și variatelor rapoarte predefinite, dar și prin posibilitatea adaptării acestora la nevoile de raportare specifice autorităților de management și organismelor intermediare.

2.7.3. Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional

CM al POS Mediu a fost constituit și funcționează în baza HG nr. 834/2007 cu modificările și completările ulterioare. Acesta este constituit din 27 membri cu drept de vot, 2 observatori speciali, din partea CE și 17 observatori.

Pe parcursul anului 2013, CM s-a întrunit de două ori în ședințe ordinare, în lunile iunie și octombrie. În cadrul acestor reuniuni a fost prezentat stadiul implementării programului operațional și au fost analizate într-o manieră constructivă dificultăți legate de rata de absorbție a POS Mediu, în special aspecte referitoare la:

- măsurile administrative pentru optimizarea fluxurilor procedurale la nivelul AM și OI;
- inițiativele orizontale privind îmbunătățirea procesului de absorbție;
- stadiul plăților realizate, a previziunilor de plăți și a riscurilor privind dezangajarea automată a fondurilor alocate;
- stadiul implementării proiectelor: dificultăți întâmpinate, proiecte cu risc de finalizare parțială, măsuri și perspectiva beneficiarilor;
- sistemul interactiv de monitorizare a proiectelor;
- portofoliul de proiecte: proiecte în evaluare, proiecte alternative, „bridge projects”;
- priorități pentru finanțare în perioada 2014-2020;
- rezultatele evaluării intermediare a POS Mediu;
- stadiul implementării proiectelor finanțate din FC/FEDR;
- liniile strategice pentru perioada de programare 2014-2020;
- modificarea POS Mediu;
- dificultăți întâmpinate, proiecte cu risc de finalizare parțială.

Prin Hotărârea nr. 2/2013, CM a aprobat modificarea POS Mediu, după cum urmează:

- Constituirea unei axe prioritare dedicată finanțării elaborării portofoliului de proiecte din sectorul de apă/apă uzată aferent perioadei de programare 2014-2020 cu finanțare asigurată din Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Realocarea către noua axă prioritară a unei sume de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul Axei Prioritare 2 - „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”;

- Realocare către Programul Operațional Regional a sumei de 100 milioane euro din cadrul alocării bugetare aferente Fondului European de Dezvoltare Regională, respectiv de la nivelul Axei Prioritare 2 - „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”.

2.7.4. Evaluarea Programului Operațional

În conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului UE nr. 1083/2006 (Art. 47-49), AM POS Mediu trebuie să organizeze diverse tipuri de evaluare a Programului Operațional pe parcursul perioadei de programare 2007-2013.

Principalul scop al evaluărilor organizate pe parcursul implementării PO se referă la îmbunătățirea calității, eficienței și a consistenței asistenței financiare nerambursabile, precum și a strategiei și implementării PO.

Acest tip de evaluare va sprijini procesul de management al PO prin analizarea dificultăților întâmpinate pe parcursul implementării și va propune soluții specifice în vederea îmbunătățirii sistemului de management.

Concluzia evaluatorilor a fost că POS Mediu este în concordanță cu strategiile comunitare. Programul operațional propus, prioritățile și obiectivele sale operaționale, coincid cu așa numitele teme orizontale ale Uniunii Europene în ceea ce privește angajarea forței de muncă, oportunitățile de șanse egale, protecția mediului și societatea informațională. Structura programului, așa cum a fost prezentată în cadrul variantei preliminare a Programului Operațional destinat sectorului de mediu din România, a fost în general adecvată. Obiectivele programului sunt relevante, principalele probleme sunt identificate și prioritizate, fiind de asemenea prevăzute măsuri corespunzătoare pentru soluționarea acestora.

A. Planul multianual de evaluare/Planul anual de evaluare la nivel de PO

Planul Multianual de Evaluare a POS Mediu pentru perioada 2007-2013 a fost elaborat de către echipa de evaluare din cadrul Autorității de Management pentru Programul Operațional Sectorial de Mediu. Acest document reprezintă un instrument de management pentru monitorizarea și implementarea POS Mediu.

Documentul a fost inclus ca anexă la Planul de Evaluare a Cadrului Național Strategic de Referință. Planul Multianual de Evaluare prevede strategia de evaluare pentru

întreaga perioadă de implementare a POS Mediu, cu caracter provizoriu, proporțional cu alocarea financiară.

Planul Multianual de Evaluare cuprinde activitățile orientative de evaluare pe care AM POS Mediu intenționează să le realizeze în diferitele faze ale implementării programului, resursele orientative alocate pentru fiecare activitate de evaluare, colectarea datelor complementare care nu sunt furnizate de sistemul de monitorizare, resursele financiare și umane necesare fiecărei activități de evaluare, acțiunile care vizează întărirea capacității instituționale precum și respectivele responsabilități. Această planificare a fost realizată în conformitate cu Regulamentele Comunitare privind Instrumentele Structurale, cu documentele metodologice privind evaluarea elaborate de Comisia Europeană; și cu documentele metodologice privind evaluarea elaborate de către ACIS - Unitatea Centrală de Evaluare. Acțiunile concrete de evaluare vor fi derulate începând cu anul 2009.

Planul Multianual de Evaluare este orientativ, în special în ceea ce privește ultimii ani din perioada de programare (având în vedere gradul relativ de dificultate în a specifica, în avans, prioritățile de evaluare). Ca urmare, pentru un management efectiv al procesului de evaluare Planul Multianual de evaluare va fi actualizat periodic. Comitetul de Monitorizare va fi informat cu privire la schimbările intervenite.

B. Activități/contracte de evaluare derulate pe parcursul anului de raportare

Pe parcursul anului 2013, la nivelul Ministerului Fondurilor Europene au fost realizate următoarele activități de evaluare la nivel orizontal:

Evaluări ale perioadei curente de programare

Evaluarea modului în care prevederile din domeniul oportunităților egale au fost transpuse în cadrul aferent Instrumentelor Structurale din România. Contractul a fost derulat în perioada iulie 2012-aprilie 2013. Obiectivul general al acestei evaluări a fost de a face o analiză a modului în care a fost transpus principiul egalității de șanse în toate etapele programelor care implementează în România Politica de Coeziune a UE, politică co-finanțată prin Fondul Social European, Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune. Concluziile și recomandările au ca scop consolidarea dimensiunilor aferente egalității de șanse, atât pentru perioada actuală de programare, cât și pentru cea viitoare. De asemenea, au fost identificate și exemplele de practici corespunzătoare/deficitare de transpunere a egalității de șanse la nivel de program, dar și de intervenții

specifice de succes.

În luna iulie 2013 a fost finalizată evaluarea intitulată **Examinarea ratei de pre-finanțare aplicate proiectelor finanțate din Instrumentele Structurale**. Scopul acestei evaluări a fost acela de a pune la dispoziția factorilor de decizie și de formulare a politicilor, precum și managerilor de programe, informații pertinente și analize credibile privind eficiența și eficacitatea mecanismului de pre-finanțare, localizarea beneficiarilor, identificarea problemelor în accesarea sau utilizarea pre-finanțării și relațiile optime din cadrul mecanismului de pre-finanțare pentru asigurarea accelerării implementării proiectelor în actuala și următoarea perioadă de programare.

În luna decembrie 2013 a fost finalizată Evaluarea contribuției instrumentelor structurale în România la asigurarea conformității cu Acquis-ul Comunitar. Scopul acestei evaluări a fost de a pune la dispoziția factorilor de decizie și de formulare a politicilor, precum și managerilor de programe, informații pertinente și analize credibile privind contribuția Instrumentelor Structurale la îndeplinirea măsurilor tranzitorii stipulate în articolul 20 din Protocolul privind condițiile și aranjamentele referitoare la admiterea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, precum și referitor la noile părți de aquis apărute după aderarea României la UE.

S-au elaborat termenii de referință și s-a realizat procedura de re-ofertare pentru contractul **“Evaluarea sarcinilor administrative asupra beneficiarilor Fondurilor Europene Structurale și de Investiții”**. Contractul trebuie să identifice factorii care determină nivelul costurilor administrative, să furnizeze recomandări pentru reducerea sarcinilor administrative și să prezinte, acolo unde există, cazuri de bună practică. Contractul, care a fost semnat la începutul lunii ianuarie 2014, are o durată de 6 luni.

Evaluări ex-ante pentru perioada de programare 2014-2020

România a luat decizia de a realiza o **evaluare ex-ante a Acordului de Parteneriat 2014-2020**. În acest sens, a fost contractată o echipă de evaluatori independenți, care a demarat activitatea în luna martie 2013. Evaluarea acoperă atât aspecte legate de coerența internă și externă a Acordului de Parteneriat, cât și capacitatea autorităților și beneficiarilor și sistemele electronice. Evaluatorii au aplicat o abordare participativă, sprijinind îmbunătățirea graduală a calității documentului. Pe parcursul anului 2013,

evaluatorii au furnizat 3 rapoarte intermediare de evaluare privind coerența internă și externă a AP și câte un raport referitor la capacitatea administrativă, respectiv sistemele electronice.

România a luat decizia de a realiza evaluări ex-ante ale **planurilor de dezvoltare regională 2014-2020**. Activitățile de evaluare independentă au demarat în septembrie 2013 și privesc coerența internă și externă a PDR, capacitatea de management al PDR și evaluarea strategică de mediu.

Pe parcursul lunilor noiembrie, decembrie 2013 și ianuarie 2014 **au fost semnate contractele de evaluare ex ante ale programelor operaționale**, respectiv: Programul Operațional Asistență Tehnică 2014-2020, Programul Operațional Sectorial Competitivitate 2014-2020, Programul Operațional Sectorial Capital Uman, Programului Operațional Sectorial Infrastructura Mare 2014-2020, Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, Programul Operațional Regional 2014-2020. Evaluările ex-ante urmăresc să îmbunătățească procesul de programare prin analizarea aspectelor legate de coerența internă și externă a programului, coerența alocării resurselor bugetare în raport cu obiectivele programului, coerența dintre obiectivele tematice selectate, prioritățile și obiectivele programului cu cadrul strategic comun, contractul de parteneriat și recomandările specifice adresate României, relevanța și claritatea indicatorilor programului, corespondența între realizările estimate și rezultatele așteptate, caracterul realist al valorilor-țintă cuantificate ale indicatorilor, alegerea formelor de sprijin propuse, resursele umane și capacitatea administrativă pentru gestionarea programului, procedurile de monitorizare a programului și de colectare a datelor necesare pentru realizarea evaluărilor, selectarea unor obiective de etapă adecvate pentru cadrul de performanță, implementarea măsurilor adecvate pentru a promova egalitatea de șanse între femei și bărbați și a preveni discriminarea, implementarea măsurilor adecvate pentru promovarea dezvoltării durabile. Toate evaluările ex-ante vor însoți întreg procesul de programare, prin furnizarea unui feedback în timp real celor responsabili cu programarea intervențiilor. Metodele de evaluare propuse sunt unele participative, cu implicarea unui număr mare de actori cheie în cadrul diverselor întâlniri programate ex. paneluri de experți, ateliere de lucru, focus grupuri.

Dezvoltarea capacității de evaluare

În cadrul proiectului „**Îmbunătățirea utilizării evaluării în procesul de formulare a politicilor și de luare a deciziilor în domeniul instrumentelor structurale în România**” s-au realizat în cursul anului 2013 analize ale politicilor relevante pentru perioada de programare actuală, precum și pentru perioada 2014-2020, pe baza rezultatelor evaluărilor realizate până în prezent, a documentelor de programare și monitorizare și a altor date relevante:

- Utilizarea Instrumentelor de Inginerie Financiară în cadrul Politicii de Coeziune a UE;
- Analiza eficienței modului de gestionare a Instrumentelor Structurale de către Organismele Intermediare;
- Lecții învățate din utilizarea asistenței tehnice în perioada de programare 2007-2013.

Aceste analize au fost dezbătute în cadrul unor reuniuni cu factorii de decizie și de formulare a politicilor.

În cadrul proiectului „**Examinarea Culturii de Evaluare**”, a fost realizat cel de-al doilea ciclu de măsurare a culturii de evaluare în cadrul Sistemului Instrumentelor Structurale din România și a fost măsurat impactul DMI 1.2 “Evaluare” al Programului Operațional Asistență Tehnică în acest domeniu.

Pe baza cerințelor noului cadru de reglementare pentru perioada de programare 2014-2020, în perioada august 2012 - februarie 2013, a fost realizată „**Analiza furnizării și diseminării de informații statistice la nivel teritorial în România**”, având ca obiective specifice definirea cererii de informații statistice, examinarea stadiului actual al furnizării de date care ar putea fi folosite în scopuri statistice, precum și formularea de recomandări privind îmbunătățirea sistemului și stabilirea unui mecanism care să asigure un flux continuu de informații statistice. Cererea de informații statistice a fost determinată pe baza regulamentelor în vigoare și a documentelor de programare existente pentru perioada 2007-2013, iar pentru perioada 2014-2020 pe baza propunerilor de regulamente și recomandărilor metodologice emise de Comisia Europeană. Astfel, a fost propus un set care conține 515 indicatori, acoperind 20 de domenii statistice. Considerând rezultatele furnizate de analiză și urmărind aspecte legislative și instituționale, au fost identificate decalaje în ceea ce privește producerea și diseminarea datelor în vederea satisfacerii cererii de informații statistice și au fost formulate recomandări, structurate pe ariile de analiză, relevante pentru procesul de

programare, monitorizare și evaluare a intervențiilor finanțate din fonduri europene.

În decembrie 2013 a fost lansat „**Studiul de cercetare privind calcularea și utilizarea costurilor unitare în perioada de programare 2014-2020**” cu scopul de a asista procesul de evaluare ex-ante în perioada 2014-2020 prin definirea indicatorilor de realizare imediată care pot fi considerați ca bază pentru costurile unitare și stabilirea costurilor unitare de referință. De asemenea, se va analiza în ce măsură și în ce mod costurile unitare de referință identificate pot fi utilizate pentru opțiunile simplificate privind costurile în conformitate cu prevederile cadrului legal pentru perioada 2014-2020.

2.8. Rezerva națională de performanță

Nu este cazul.

3. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL PE AXE PRIORITYRE

3.1. Axa prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată

Prin Axa Prioritară 1 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Asigurarea serviciilor de apă și canalizare, la tarife accesibile;
- Asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toate aglomerările umane;
- Îmbunătățirea calității cursurilor de apă;
- Îmbunătățirea gradului de gospodărire a nămolurilor provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate;
- Crearea de structuri inovatoare și eficiente de management al apei.

Domeniu major de intervenție: DMI 1.1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Construcția/modernizarea surselor de apă în vederea potabilizării;
- Construcția/reabilitarea stațiilor de tratare a apei potabile;
- Extinderea/reabilitarea rețelelor de distribuție a apei potabile și a sistemelor de canalizare;
- Construcția/reabilitarea stațiilor de epurare a apelor uzate;
- Construcția/reabilitarea facilităților de epurare a nămolurilor;
- Contorizare, echipament de laborator, echipamente de detectare a pierderilor, etc;
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor (inclusiv dosarele de licitație), management și publicitate (inclusiv conștientizarea publicului), îmbunătățirea guvernării instituționale.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro(conform DCI)

Axa Prioritara 1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată DMI 1.1 - Extinderea/modernizarea sistemelor de apă/apă uzată		
An	Total	Contribuție UE
2007-2013	3.149.423.956	2.776.532.160

3.1.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.1.1-1 Indicatori de program pentru Axa Prioritara 1

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Localități ce beneficiază de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional (număr)	Realizare	60	60	60	60	60	105	171		
	Ținta				200		250			300
	Valoarea de bază 2006	60								60
Stații de epurare noi/reabilitate (număr)	Realizare	30	30	30	30	30	45	55		
	Ținta				75		150			200
	Valoarea de bază	30								30
Rezultat										
Populația conectată la serviciile de apă în sistem regional (%)	Realizare	52	52	52	52	52	52	60		
	Ținta				62		64			70
	Valoarea de bază 2006	52								52
Apă uzată epurată corespunzător (din totalul volumului de apă uzată) (%)	Realizare	35	35	35	35	35	35	35		
	Ținta				45		54			60
	Valoarea de bază	35								35
Companii regionale de apă create	Realizare	10	14	30	41	43	43	43		
	Ținta		10	25	35					35
	Valoarea de bază	10								10

Situația promovării/contractării proiectelor

- Aprobarea de către CE în anul 2013 a unui proiect major (*Finalizarea stației de epurare Glina, reabilitarea principalelor colectoare de canalizare și a canalului colector Dâmbovița (Caseta) în Municipiul București*) în valoare totală de 208,34

milioane euro (fără TVA), din care contribuția UE în valoare de 130,49 milioane euro;

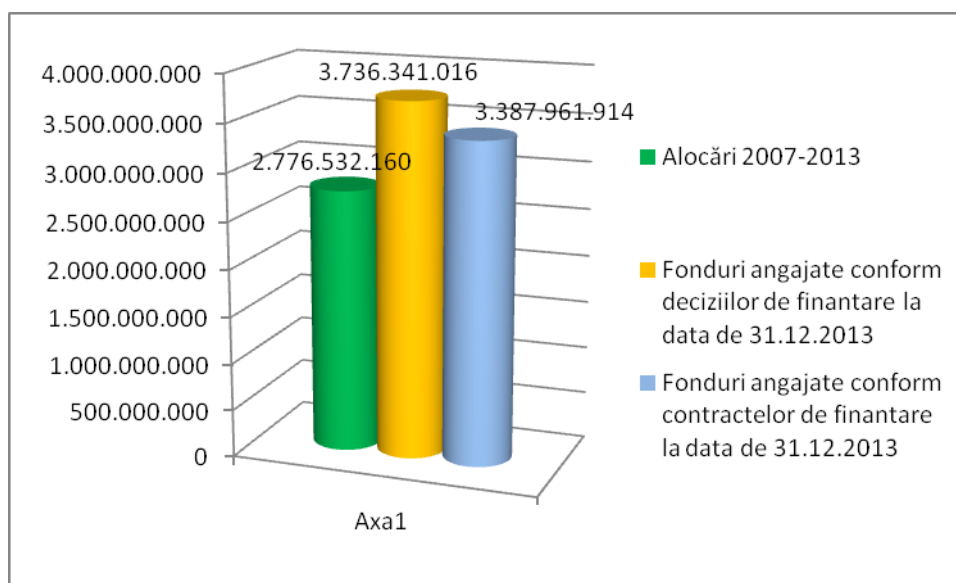
- Aprobarea de AM POS Mediu a proiectului nemajor “*Canalizare menajeră în comuna Valu lui Traian, județul Constanța, etapa a-III-a*” în valoare totală de 4,89 milioane Euro (fără TVA), din care contribuția UE în valoare de 4,311 milioane Euro.
- Semnarea a 4 Contracte de Finanțare (*București-Glina, Vaslui, Deva-Hunedoara, Valu lui Traian*) în cursul anului 2013, în valoare totală de 448.312.085 euro, cu o valoare eligibilă conform POS Mediu de 345.384.484 euro, din care:
 - Fond de Coeziune: 304.490.960 euro
 - Buget de Stat: 37.439.678 euro
 - Buget Local: 3.453.846 euro

Tabel 3.1.1-2 Situația pregătirii și aprobării proiectelor în anul 2013 - axa prioritară 1 (euro)

Număr proiecte depuse în 2013	Valoarea proiectelor depuse (euro)	Din care contribuția FC (euro)	Număr proiecte în evaluare	Număr proiecte aprobate	Număr proiecte contractate	Valoarea proiectelor contractate	Din care contribuția FC
2	213.238.718	152.906.847	2	2	4	448.312.085	304.490.960

Astfel, fondurile angajate aferente axei prioritare 1, la sfârșitul anului 2013 sunt în valoare de 3.387.961.913 Euro, ceea ce reprezintă 122% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.1.1-1 Situația angajării fondurilor la nivelul Axei 1



Procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri semnificative ca urmare a reducerii continue a perioadei de evaluare și a creșterii numărului de proiecte aprobate.

Menționăm că procesul de evaluare este o activitate iterativă conform ciclului evaluare - revizuire - evaluare și se realizează în continuu pe parcursul unui an. În acest fel timpul calculat cuprinde și activitatea de pregătire la nivelul beneficiarului și el include și toate acțiunile inițiate/desfășurate de AM pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare) întâlniri de lucru, clarificare, vizite în teritoriu, misiuni de evaluare informal a Comisiei Europene). Timpul mediu /proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2013, a fost în ușoară scădere (4,3 luni), față de anul 2012 (6,3 luni) și de anul 2011 (aproximativ 6,5 luni).

Situația implementării proiectelor

Tabel 3.1.1-3 Situația proiectelor aflate în implementare (euro)

Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare (euro)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore
45	4.438.940.284	3.387.961.913	43	2

La sfârșitul anului 2013, un număr total de 45 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare totală de 4.438.940.284 euro, din care contribuția UE este de 3.387.961.913 euro. Dintre acestea, 43 proiecte sunt majore și 2 nemajore.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.1.1-4 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

Număr proiecte aprobate până la 31.12.2013	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2013	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2013	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației
45	687	579	2.520.268.114,30	77	31

În cadrul celor 43 proiecte majore și 2 proiecte nemajore aprobate, până în anul 2013 s-au semnat 45 de contracte de finanțare. Dintr-un total de 687 contracte de achiziții publice, aferente celor 45 de proiecte aprobate până la sfârșitul anului 2013:

- 579 contracte erau atribuite;
- 77 contracte se aflau în curs de atribuire;
- 31 contracte se aflau în diferite faze ale elaborării documentației de atribuire;

Din cele 579 contracte semnate până la sfârșitul anului 2013, 144 erau contracte de servicii, 392 contracte de lucrări și 43 contracte de furnizare. Dintre acestea, 164 (respectiv 28%) au fost semnate în anul 2013, din care 26 contracte de servicii, 124 contracte de lucrări, 14 contracte de furnizare. Valoarea celor 164 contracte semnate este de 742.710.554 euro din care:

- 13.258.834 euro - valoarea celor 26 contracte de servicii;
- 724.625.144 euro - valoarea celor 124 contracte de lucrări;

- 4.826.576 euro - valoarea celor 14 contracte de furnizare.

Rata de contractare aferentă proiectelor axei prioritare 1 este de aproximativ 80%.

Proiecte/contracte finalizate

Deși până la sfârșitul anului 2013 nu s-a finalizat niciun proiect, 7 proiecte din județele Cluj, Mediaș, Eforie, Olt, Călărași, Turda și Giurgiu se află într-un stadiu fizic avansat între 81%-91%.

În ceea ce privește contractele de achiziție publică, au fost reziliate 9 contracte din care 2 de servicii și 7 de lucrări. Procedurile de achiziție publică aferente lucrărilor rămase de executat din contractele reziliate au fost lansate și finalizate până la sfârșitul anului 2013.

Până la sfârșitul anului 2013, au fost finalizate 3 contracte de furnizare în valoare de 8.394.928,26 euro, 15 contracte de servicii în valoare de 15.844.965,49 euro și 78 contracte lucrări în valoare de 435.286.348,61 euro.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2013 aferente celor 624 cereri de rambursare depuse a fost de 518.468.378,15 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 145.416.437 euro.

Analiza calitativă

Prin investițiile previzionate rezultate din implementarea celor circa 45 proiecte majore și a unui proiect nemajor, se urmărește realizarea unui număr estimat de 200 de stații de epurare noi sau reabilite și o creștere a volumului de apă uzată epurată corespunzător de la 35% din volumul total la 60%. În anul 2013, operatorii regionali acoperă 90% din populația care are alimentare cu apă. Aproximativ 60% (în cea mai mare parte din zonele urbane) este conectată la marile sisteme centralizate de apă potabilă (care alimentează peste 5.000 locuitori sau care furnizează peste 1.000 m³/zi). Pe de altă parte, aproximativ 30% din populație se alimentează cu apă din surse individuale (fântâni publice sau individuale, puțuri).

În acest sens, este anticipată o creștere a ratei de conectare a populației la serviciile de apă în sistem regional de la 60% la 70%. Cea mai mare contribuție la totalul volumului de apă evacuat (incluzând și apele convențional curate) o au producătorii de energie electrică și termică, aproximativ 69% din total. Alte surse sunt reprezentate de stațiile

de captare și prelucrare apă pentru alimentare populație (25%), industria metalurgică și construcții de mașini (2%) și prelucrările chimice (cca. 2%).

Apele uzate rezultate din aglomerările urbane (în România există 22 aglomerări urbane mari, cu o populație echivalentă - p.e. - de peste 150.000) au cel mai mare impact în ceea ce privește poluarea cu substanțe organice, materii în suspensii, nutrienți, detergenți și substanțe extractibile. Prin urmare, este extrem de important progresul înregistrat în îmbunătățirea infrastructurii în domeniul epurării apelor uzate în cazul a 25 stații din aceste aglomerări.

În cazul celor **2.423 aglomerări umane cu 2.000-10.000 p.e.**, gradul de racordare la canalizare a locuitorilor echivalenți este **59,95%**, acesta crescând de la 4,42% în 2007 la **59,95%** la sfârșitul lunii iunie 2013, iar gradul de racordare la stațiile de epurare este de **49,89%**.

Cele mai ridicate grade de racordare la rețele de canalizare (peste 70%) sunt identificate în județele: Brașov, Caraș-Severin, Constanța, Cluj, Hunedoara, Harghita, Sibiu, Timiș și aglomerarea București, iar la polul opus (sub 30%) se află județele Giurgiu și Gorj. Referitor la gradele de racordare la stațiile de epurare, situația este următoare: în județele Constanța, Cluj, Sibiu și Timiș s-au înregistrat valori de peste 70%, iar în județele Călărași, Vaslui, Giurgiu, Ilfov și Gorj, valori scăzute, mai mici de 30%.

Pentru aglomerările cu mai mult de 10.000 l.e., având în vedere faptul că acestea trebuie să se conformeze prevederilor Directivei Consiliului nr. 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane la termene de conformare apropiate, respectiv anul 2013 pentru sistemele de colectare și anul 2015 pentru sistemele de epurare. La aceste termene de conformare au fost asumate valori ale nivelului de colectare totală a încărcării biologice a apelor uzate (l.e.) de 69%, respectiv pentru epurare de 61%.

Nivelele de colectare și epurare a încărcării organice biodegradabile în cele 247 aglomerări mai mari de 10.000 l.e. (total au fost în decembrie 2013):

- I. Nivelul de colectare a încărcării organice biodegradabile (exprimat în %) din aglomerările umane de **83,95%**;
- II. Nivelul de epurare a încărcării organice biodegradabile (exprimat în %) din aglomerările umane de **70,72%**.

În 2013 existau 43 de operatori regionali, câte unul la nivelul fiecărui județ în parte (pentru servicii de apă și canalizare) și unul la nivelul orașului București, care acoperă

un număr de 252 orașe și 901 localități rurale, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă în ceea ce privește acoperirea față de anul 2010 (246 orașe și 761 localități rurale).

Investițiile vor fi efectuate pe întreg teritoriul României, asigurând promovarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate. În această privință, este anticipat ca un număr de 300 de localități să beneficieze de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional. De asemenea, prin implementarea proiectelor aprobate, un număr de cca. 7.672.000 locuitori vor beneficia de servicii de alimentare cu apă noi/reabilitate, iar populația deservită de sisteme noi/reabilitate de canalizare (inclusiv epurarea apelor uzate) va fi de cca. 9.100.000 locuitori echivalenți.

Au fost puse în funcțiune următoarele capacități fizice:

Indicatori fizici realizați		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stații de epurare noi și reabilitate (număr)	Realizare	-	-	-	-	-	15	25		
Stații de tratare noi și reabilitate (număr)	Realizare	-	-	-	-	1	11	18		
Lungime de rețea de alimentare cu apă reabilitată/nou creată km	Realizare	-	-	-	-	547,7	482,24	934,61		
Lungime de rețea de apă uzată reabilitată/nou creată km	Realizare	-	-	-	-	387,8	382,8	855,28		

Într-un stadiu fizic avansat se află proiectele: Reabilitarea Stației de epurare ape uzate Eforie Sud stadiu fizic al implementării de 98,69%;



- Extindere și reabilitare sisteme de apă și apă uzată în regiunea Turda - Câmpia Turzii - localitățile: Turda, Câmpia Turzii, Mihai Viteazu, Luna, Vișoara, Săndulești - stadiu fizic al implementării de 95,52%;



- Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Olt - stadiu fizic al implementării de 94%;
- Extindere și reabilitare sisteme de apă și apă uzată în județul Giurgiu - localitățile: Giurgiu, Slobozia, Bolintin Vale, Mihăilești - stadiu fizic al implementării de 92,66%;



- Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunile Mediaș, Agnita, Dumbrăveni, județul Sibiu, stadiu fizic al implementării de 91%.

Stație de epurare Mediaș



- Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din județele Cluj/Sălaj - Îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare în zona Cluj-Sălaj, stadiu fizic al implementării de 90,13%.

Stație de epurare Dej

**Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice - Axa Prioritară 1**

Beneficiarii proiectelor au înregistrat întârzieri uneori semnificative în atribuirea contractelor de achiziție publică, datorate modificărilor succesive ale cadrului achizițiilor publice care au avut loc în cursul anului 2013, precum și a ritmului greoi de lucru cu ANRMAP (respingeri repetate, perioade lungi de așteptare, lipsa posibilității de dialog între ANRMAP și beneficiarii proiectelor) în procesul de validare a documentațiilor de atribuire și de postare a acestora în SEAP.

Pentru cele 45 contracte de finanțare semnate pînă la sfârșitul anului 2013, au existat dificultăți în cadrul derulării procedurilor de atribuire a contractelor de furnizare, servicii și lucrări aferente, după cum urmează:

- 100 au avut contestații depuse la CNSC;
- 40 au avut proces la Curtea de Apel și 14 la Tribunal;
- pentru 50 contracte procedura de atribuire a fost reluată (lipsă ofertanți, oferte neconforme, decizii CNSC).

Aceste contestații au dus la întârzieri în atribuirea contractelor în medie de 6-8 luni în cazul reluării procedurii de atribuire depășind 24 luni.

De remarcat, în cazul proiectelor de infrastructură în apă/apă uzată este faptul că orice contestație, respectiv întârziere, a unui contract de servicii care are ca obiect și elaborarea de Documentații de Atribuire pentru contracte de lucrări, conduce implicit la întârzierea atribuirii tuturor acestor contracte de lucrări și a executării lucrărilor.

3.1.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Având în vedere faptul că procesul de aprobare a proiectelor a fost finalizat, principalele probleme au fost înregistrate în domeniul implementării.

Specific proiectelor aprobate până în 2013 este că pregătirea documentațiilor de atribuire pentru lucrările ce urmează a fi efectuate, se realizează prin contractul de asistență tehnică de management din cadrul proiectului respectiv, după atribuirea acestuia. Astfel, datorită calității slabe a documentațiilor de atribuire ce necesită multiple revizii, între data semnării contractului de finanțare și începerea efectivă a lucrărilor, respectiv transmiterea de cereri de rambursare, termenul poate fi de peste 16 luni.

La acesta se adaugă și alte situații care conduc la întârzieri, cum ar fi:

- Contractarea cu întârzieri semnificative a contractelor de asistență tehnică pentru management de proiect (datorită contestațiilor, a intervalului de timp necesar avizării documentațiilor de către ANRMAP etc.) care au în atribuție pregătirea documentațiilor de atribuire pentru o parte din contractele de lucrări din cadrul proiectelor;
- Calitatea slabă a proiectelor tehnice elaborate de antreprenorii lucrărilor din cadrul contractelor de tip Fidic Galben, ceea ce conduce la revizii repetate ale acestora și implicit întârzieri în implementarea proiectelor;
- Capacitatea instituțională limitată a unor beneficiari de a administra contractele din cadrul proiectelor, coroborată cu calitatea slabă a serviciilor de asistență tehnică pentru management de proiect și pentru supervizarea lucrărilor;
- Puncte de vedere divergente ale ANRMAP, CNSC și Curtea de Apel privind deciziile autorităților contractante în procedura de achiziție publică;

- Imposibilitatea asigurării de către beneficiari a unui flux financiar necesar implementării proiectelor, datorită aplicării de corecții financiare, ca urmare a încălcărilor legislației achizițiilor publice;
- Modificarea amplasamentelor aferente obiectivelor de investiții din cadrul proiectelor, ca urmare a modificării regimului juridic al terenurilor;
- Necorelarea între diverse proiecte finanțate din diferite programe de investiții care determină modificări ale soluțiilor tehnice inițiale, acte adiționale, întârzieri în finalizarea lucrărilor;
- Modificări ale proiectelor aprobate ca urmare a studiilor topo-hidro-geotehnice suplimentare necesare la elaborarea documentațiilor de atribuire, a apariției unor situații neprevăzute în elaborarea proiectelor tehnice față de faza elaborării studiului de fezabilitate, a avizelor emise de alte instituții SNCFR, Administrații Bazinale, ENEL, DRDP;
- Obținerea cu întârziere a autorizațiilor de construire de către beneficiari;
- Nedepunerea la timp a garanțiilor în vederea acordării avansului;
- Nerespectarea graficului de execuție a contractelor datorită slabei mobilizări a contractorilor pentru execuția lucrărilor și implicit a planului de rambursare;
- Intrarea în insolvență a numeroși antreprenori ca efect al crizei financiare și lipsa cadrului legislativ prin care pot fi preluate obligațiile antreprenorilor principali de către susținătorii tehnici din cadrul procedurii de achiziție publică;

Ca urmare a finalizării cu întârziere a contractelor de lucrări din cadrul proiectelor, au fost prelungite majoritatea contractelor de finanțare.

În vederea contracarării deficiențelor înregistrate, AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Organizarea de întâlniri AM/OI cu beneficiarii proiectelor aprobate și cu viitorii beneficiari pentru clarificarea problemelor și diseminarea bunelor practici;
- Semnarea contractelor de finanțare imediat după semnarea deciziilor de aprobare a CE;
- Modificarea contractelor de finanțare prin introducerea unor clauze în scopul creșterii ritmului de depunere a Cererilor de rambursare de către Beneficiari;

- Certificarea contractelor și a actelor adiționale de către OI/AM în cel mai scurt timp de la primirea acestora;
- Simplificarea procedurilor AM/OI în ceea ce privește fluxurile financiare;
- Verificarea cu prioritate a Cererilor de rambursare;
- Informarea beneficiarilor asupra acelor situații în domeniul achizițiilor publice care pot conduce la nereguli și la aplicarea de corecții financiare.
- Pentru a veni în sprijinul Beneficiarilor, AM POS Mediu împreună cu Ministerul fondurilor Europene au emis o serie de Instrucțiuni privind:
 - Introducerea mecanismului decontării Cererilor de Plată;
 - Modificarea formularului standard al Cererii de Prefinanțare și Rambursare;
 - Reducerea timpului maxim de procesare a certificatelor de plată intermediare;
 - Posibilitatea decontării utilajelor și echipamentelor la livrarea pe șantier

3.2. Axa prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric

Prin Axa Prioritară 2 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Creșterea gradului de acoperire a populației care beneficiază de colectarea deșeurilor municipale și de serviciile de management de calitate corespunzătoare și la tarife acceptabile;
- Reducerea cantității de deșeuri depozitate;
- Creșterea cantității de deșeuri reciclate și valorificate;
- Înființarea unor structuri eficiente de management al deșeurilor;
- Reducerea numărului de situri contaminate istoric.

Domenii majore de intervenție:

DMI 2.1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor

Operațiunile ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Achiziționarea și instalarea sistemelor de colectare selectivă;
- Construcția facilităților de sortare, compostare și reciclare;
- Achiziționarea vehiculelor de transport al deșeurilor;

- Construcția stațiilor de transfer și a facilităților de eliminare a deșeurilor municipale;
- Recuperarea gazului provenit din depozite, acolo unde este cazul;
- Construirea unor facilități adecvate pentru deșeurile periculoase (deșeuri medicale, deșeuri provenite din echipamente electrice și electronice, etc) și alte tipuri specifice de deșeuri (deșeuri provenite din construcții și demolări, etc.);
- Închiderea depozitelor neconforme;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare și publicitate, campanii de conștientizare a publicului (în legătură cu colectarea selectivă, sortarea, reciclarea, compostarea), îmbunătățirea guvernării instituționale, licitarea și contractarea operatorilor de servicii de salubritate.

DMI 2.2 - Reabilitarea zonelor poluate istoric

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Reabilitarea și ecologizarea terenurilor prin utilizarea măsurilor adecvate pentru categorii specifice de situri contaminate;
- Asistență tehnică pentru pregătirea de proiecte, studii de opțiune, management și supervizare și publicitate.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

An	Axa Prioritara 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric		DMI 2.1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor		DMI 2.2 - Reabilitarea siturilor contaminate istoric	
	Total	Contribuție UE	Total	Contribuție UE	Total	Contribuție UE
Total 2007-2013	878.476.962	734.223.079	745.753.629	614.772.079	132.723.333	119.451.000

3.2.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.2.1-1 Indicatori de program pentru axa prioritara 2 - DMI 2.1.

Indicatori conform POS Mediu	Realizare	Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Sisteme integrate de	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta				15		25			37

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
management al deșeurilor nou create la nivel județean/regional	Valoarea de bază 2006	0								
Depozite de deșeuri vechi închise în zonele rurale	Realizare	0	0	0	59	84	84	189		
	Ținta				750		1250			1500
	Valoarea de bază	30								30
Depozite de deșeuri municipale vechi închise în zonele urbane	Realizare	0	0	0	0	3	9	17		
	Ținta				60		110			150
	Valoarea de bază	17								30
Rezultat										
Populație care beneficiază de sisteme îmbunătățite de management al deșeurilor (milioane loc.)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta				4		6			8
	Valoarea de bază 2006	0								

Tabel 3.2.1-2 Indicatori de program pentru axa prioritara 2 - DMI 2.2.

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Număr de proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta				2		3	5		12
	Valoarea de bază 2006	0								

- **Situația promovării/contractării proiectelor**

Aprobarea de către CE în anul 2013 a 3 proiecte majore (*Iași, Maramureș și Constanța*) în valoare totală de 166,12 milioane euro (fără TVA), din care contribuția UE în valoare de 113,88 milioane euro;

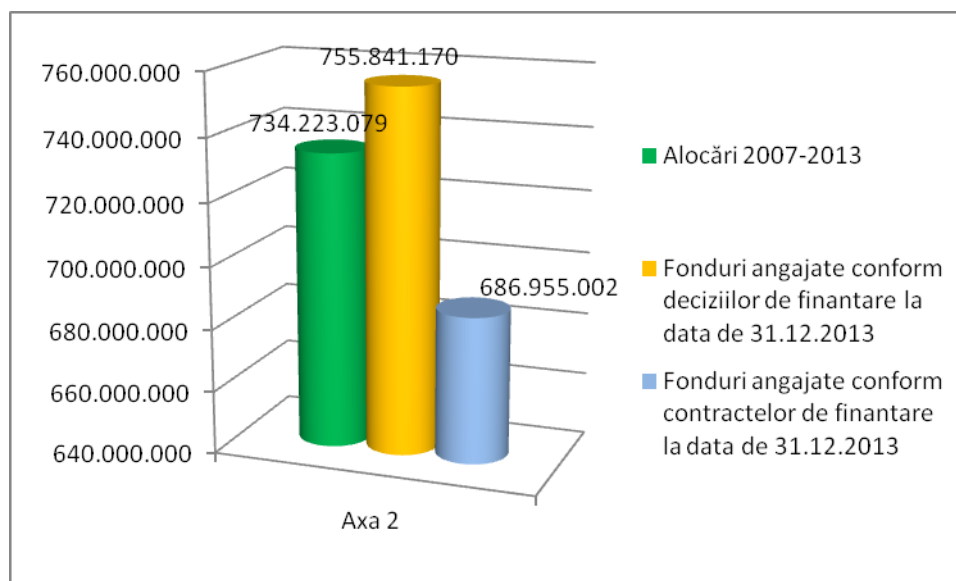
Semnarea a 7 Contracte de Finanțare pentru DMI 2.1 (*Prahova, Iași, Harghita, Tulcea, Vâlcea, Brăila, Mehedinți*) în cursul anului 2013, în valoare totală de 235.053.473 euro, cu o valoare eligibilă conform POS Mediu de 210.074.396 euro.

Tabel 3.2.1-3 Situația pregătirii și aprobării proiectelor în anul 2013 - axa prioritară 2 (euro)

DMI	Număr proiecte depuse în 2013	Valoarea proiectelor depuse (euro)	Din care contribuția FEDR (euro)	Număr proiecte în evaluare	Număr proiecte aprobate	Număr proiecte contractate	Valoarea proiectelor contractate (euro)	Din care contribuția FEDR (fără TVA)
DMI 2.1	1	53.809.056	40.197.474	17	10	7	235.053.473	173.719.422
DMI 2.2	3	159.004.047	136.930.539	2	0	0	0	0
TOTAL	4	212.813.103	177.128.013	0	10	4	235.053.473	173.719.422

Astfel, fondurile angajate aferente axei prioritare 2 - DMI 2.1, la sfârșitul anului 2013, sunt în valoare de 870.141.678 euro, ceea ce reprezintă 117% din alocarea POS Mediu. Fondurile angajate aferente axei prioritare 2 - DMI 2.2, la sfârșitul anului 2013 sunt în valoare de 80.856.885 euro, ceea ce reprezintă 61% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.2.1 Situația angajării fondurilor la nivelul Axei 2



Procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri semnificative ca urmare a reducerii continue a perioadei de evaluare și a creșterii numărului de proiecte aprobate.

Menționăm că procesul de evaluare este o activitate iterativă conform ciclului evaluare - revizuire - evaluare și se realizează în continuu pe parcursul unui an. În acest fel timpul calculat cuprinde și activitatea de pregătire la nivelul beneficiarului și el include și toate acțiunile inițiate/desfășurate de AM pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare) întâlniri de lucru, clarificare, vizite în teritoriu, misiuni de evaluare informale a Comisiei Europene).

Pentru sectorul deșeuri timpul mediu/proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2013, a fost de 6 luni, față de 10 luni, în anul 2012.

Pentru sectorul situri contaminate timpul mediu/proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2013, a fost de 6 luni.

Situația implementării proiectelor

Tabel 3.2.1-4 Situația proiectelor aflate în implementare (euro)

DMI	Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare, fără TVA (euro)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore
DMI 2.1	27	870.141.678	622.280.367	13	14
DMI 2.2	5	80.856.885	64.674.635	0	5
TOTAL	32	950.998.563	686.955.002	13	19

La sfârșitul anului 2013 un număr total de 32 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare de 950.998.563 euro fără TVA, din care contribuția UE este de 686.955.002 euro. Dintre acestea, 13 proiecte sunt majore și 19 nemajore.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.2.1-5 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

DMI	Număr proiecte aprobate până la 31.12.2013	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2013	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2013	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
DMI 2.1	27	303	206	377.327.406	29	68	0
DMI 2.2	5	23	19	32.306.746	3	1	0
TOTAL	32	326	225	409.634.152	32	69	0

În procesul de implementare a proiectelor finanțate în cadrul axei prioritare 2, dintr-un total de 326 contracte aferente celor 32 de proiecte aprobate până la sfârșitul anului 2013:

- 225 contracte erau atribuite;
- 32 contracte se aflau în curs de atribuire;
- 69 contracte se aflau în diferite faze ale elaborării documentației de atribuire.

Din cele 225 contracte semnate până la sfârșitul anului 2013, 125 erau contracte de servicii, 53 contracte de lucrări și 47 contracte de furnizare, având o valoare totală de 409.634.152 euro (fără TVA).

În cadrul celor 13 proiecte majore aprobate (*Bistrița Năsăud, Giurgiu, Vrancea, Arad, Sibiu, Mureș, Neamț, Suceava, Cluj, Alba, Caraș-Severin, Timiș, Iași*), dintr-un total de 145 contracte de achiziții publice, până la sfârșitul anului 2013 au fost semnate un număr de 110 contracte, din care: 61 contracte de servicii; 26 contracte de lucrări și 23

contracte de furnizare.

Din totalul de 110 contracte semnate, 26 dintre acestea au fost semnate în anul 2013, din care:

- 13 contracte de servicii;
- 5 contracte de lucrări;
- 8 contracte de furnizare.

Valoarea celor 26 contracte semnate în anul 2013 din cadrul proiectelor majore aprobate este de 59.171.964 euro din care:

- 2.996.563 euro - valoarea celor 13 contracte de servicii;
- 36.004.937 euro - valoarea celor 5 contracte de lucrări;
- 20.170.464 euro - valoarea celor 8 contracte de furnizare.

În cadrul axei prioritare 2 - DMI 2, dintr-un total de 23 contracte de achiziții publice, până la sfârșitul anului 2013 au fost semnate un număr de 19 contracte, din care 12 contracte de servicii; 3 contracte de lucrări și 4 contracte de furnizare.

Din totalul de 19 contracte semnate, 2 dintre acestea au fost semnate în anul 2013, reprezentând 2 contracte de servicii.

Rata de contractare aferentă proiectelor axei prioritare 2 este de aproximativ 46,6%.

Proiecte/contracte finalizate

Cu toate că până la finele anului 2013, nu a fost finalizat niciun sistem de management integrat al deșeurilor, există proiecte cu un stadiu al implementării avansat (peste 70% progres fizic și până la 99%) în județele Bistrița Năsăud, Giurgiu, Arad, Mureș, Botoșani, Bacău.

În cadrul axei prioritare 2, până la sfârșitul anului 2013, au fost finalizate un număr de 74 contracte: 22 contracte de servicii; 17 contracte de lucrări și 35 contracte de furnizare.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2013 aferente celor 194 cereri de rambursare depuse a fost de 95.018.720,05 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 18.435.784,17 euro.

Analiza calitativă

Bugetul total alocat acestei axe este de 878,48 milioane euro, din care 734,22 milioane euro reprezintă fonduri europene nerambursabile (Fondul European de Dezvoltare Regională).

Investițiile pentru acest sector vizează crearea de sisteme integrate de gestionare a deșeurilor la nivel regional, în paralel cu închiderea depozitelor de deșeurii neconforme și finanțarea măsurilor de colectare, sortare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor menajere combinate cu măsuri de reducere a cantității de deșeurii, conform cu principiile și practicile Uniunii Europene în domeniu.

Alte investiții sunt destinate unor proiecte pilot de reabilitare a terenurilor afectate de-a lungul timpului de diverși poluanți și care afectează negativ mediul și sănătatea umană.

În prezent, în cadrul axei 2 - DMI 2.1 sunt în curs de implementare 27 proiecte aprobate:

- Vrancea, Giurgiu, Bistrița-Năsăud (aprobat în 2009);
- Arad, Sibiu, Mureș, Covasna, Sălaj, Botoșani (aprobat în 2010);
- Neamț, Suceava, Cluj, Bacău, Vaslui, Călărași, Olt, Argeș, Timiș (aprobat în 2011);
- Caraș-Severin, Alba (aprobat în 2012);
- Prahova, Iași, Harghita, Tulcea, Vâlcea, Brăila, Mehedinți (aprobat în 2013).

Prin finalizarea proiectelor aflate în implementare se așteaptă realizarea următorilor indicatori de progres :

- 24 depozite regionale de deșeurii;
- 64 de stații de transfer;
- 18 stații de compostare;
- 2 stații de sortare;
- 11 stații de tratare mecano-biologică;
- 39 centre de colectare a deșeurilor;
- 121 depozite de deșeurii municipale din zonele urbane închise.

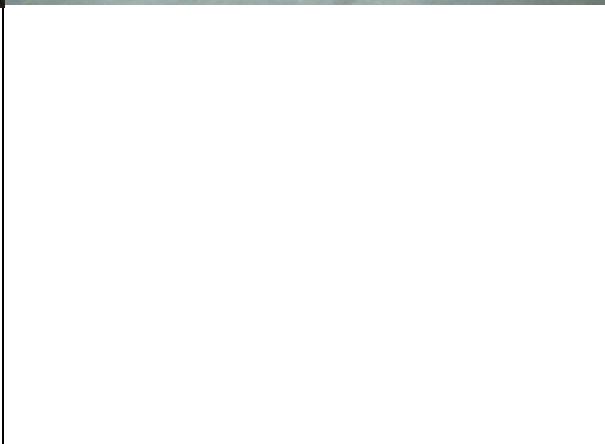
Populația totală care va beneficia de rezultatele acestor proiecte este de aproximativ 12.348.746 persoane.

În cadrul axei prioritare 2, DMI 2, se află în implementare un număr de 5 proiecte de reabilitare de situri contaminate. Dintre acestea sunt în curs de realizare 5 proiecte pilot de reabilitare de situri contaminate (Câmpina, Crângurile, Turda, Târgu Mureș și CNADNR), reprezentând 41,66% din indicatorii stabiliți la nivel de program operațional.

De asemenea, s-au înregistrat progrese majore în majoritatea proiectelor aflate în implementare și au fost continuate lucrările la un număr ridicat de investiții prevăzute în proiecte, ceea ce a condus la finalizarea acestora în anul 2013. Ca exemplu de investiții finalizate în 2013, menționăm centrul de management integrat al deșeurilor de la

Ștefănești (județul Botoșani), depozitul zonal de deșeuri și instalație de tratare mecano-biologică în Sînpaul și Construcția unei stații de transfer, unei stații de sortare și a unei facilități de compostare a deșeurilor în Cristești (județul Mureș) sau Reabilitarea sitului poluat istoric - Amplasament fosta fabrică chimică, comuna Crângurile.

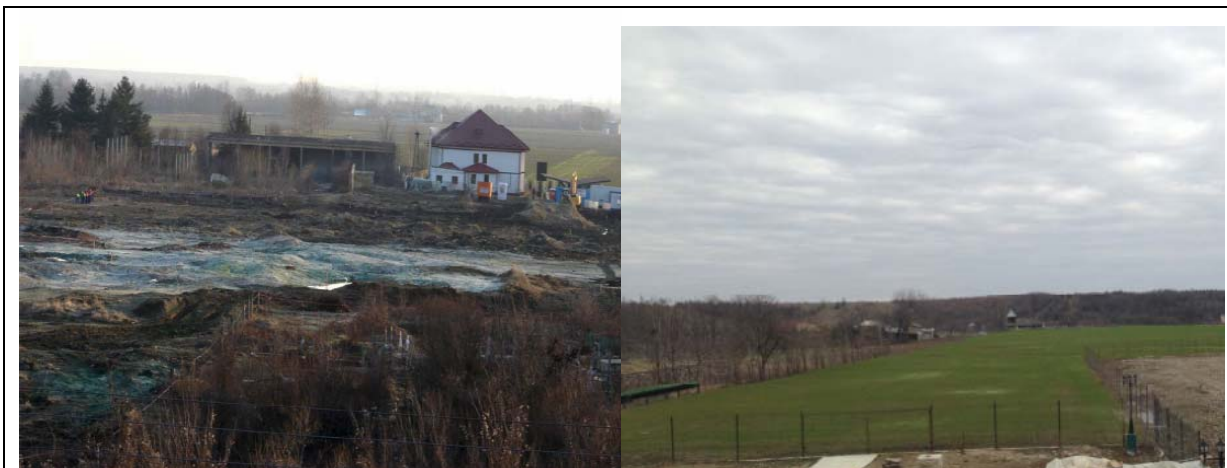
Centrul de management integrat al deșeurilor (CMID) Ștefănești, județul Botoșani



Depozit zonal de deșeuri și instalație de tratare mecano-biologică în Sînpaul, județul Mureș (stânga)

Construcția unei stații de transfer, unei stații de sortare și a unei facilități de compostare a deșeurilor în Cristești, județul Mureș (dreapta)





Reabilitarea sitului poluat istoric - amplasament fosta fabrică chimică, comuna Crângurile, județul Dâmbovița

3.2.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Principalele probleme identificate în implementarea axei prioritare 2 au vizat:

- Asigurarea de către beneficiari a resurselor umane necesare implementării cu succes a unui proiect european: lipsa unui personal calificat în management de proiect, manageri de proiect/membri UIP fără experiență în implementarea unor proiecte și contracte de infrastructură sau în număr insuficient, lipsa unor experți tehnici în UIP;
- Asigurarea stabilității personalului UIP a beneficiarilor pe întreaga perioadă de derulare a proiectelor și a pregătirii profesionale continue a personalului;
- Implicarea redusă a personalului de conducere al eneficiarilor pentru soluționarea blocajelor din proiecte;
- Slaba asumare a responsabilității implementării proiectelor din partea eneficiarilor;
- Dificultăți în gestionarea (atribuirea, monitorizarea și implementarea) contractelor din proiect, din cauze variate: atât din vina eneficiarilor cât și a antreprenorilor/consultanților;
- Dificultăți în demararea și derularea procedurilor de achiziție, din care rezultă întâzieri mari în atribuirea contractelor: necunoașterea legislației achizițiilor publice de către beneficiar, lipsa de acțiune a beneficiarilor, documentație de atribuire incompletă, număr mare de contestații și plângeri la Curtea de Apel depuse pe durata procedurii de atribuire și o durată mare de rezolvare a acestora;

- Ritm lent de execuție a contractelor de lucrări, care duce la întârzieri față de graficul de execuție și în efectuarea plăților. Constructori care asigură un grad redus de mobilizare pe șantiere, din diferite motive;
- Lipsa de capacitate la nivelul antreprenorilor pentru elaborarea documentelor de plată și calitatea slabă a serviciilor de supervizare a lucrărilor, care întârzie verificarea lucrărilor și aprobarea certificatelor de plată; în unele cazuri nici asistența tehnică pentru managementul proiectului nu oferă sprijin real și de calitate beneficiarilor, lăsând UIP fără o expertiză/un punct de vedere necesar luării deciziilor;
- Probleme întâmpinate în identificarea unor soluții eligibile și în implementarea soluțiilor tehnice de remediere a situațiilor apărute în cadrul proiectelor;
- Situația juridică incertă a terenurilor;

În vederea contracarării deficiențelor înregistrate, AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Colaborarea cu Ministerul Fondurilor Europene și contractarea unei asistențe tehnice cu Banca Europeană de Investiții pentru analiza proiectelor și sprijinirea beneficiarilor aflați în dificultate;
- Organizarea de întâlniri cu persoane din conducerea Consiliilor Județene în care au fost dezbătute aspecte privind stabilitatea și experiența membrilor echipei de implementare, precum și aspecte legate de colaborarea cu instituțiile publice la nivel local, care sunt factori în implementarea proiectului;
- Elaborarea și emiterea de Instrucțiuni împreună cu Ministerul Fondurilor Europene, cu scopul de a accelera procedurile de plată, de a crește nivelul de absorbție, precum și pentru o mai bună urmărire a contractelor de lucrări din proiecte;
- Participarea la întâlnirile lunare de progres realizate de beneficiari, precum și efectuarea de vizite la fața locului ori de câte ori a fost necesar;
- Simplificarea procedurilor AM/OI astfel încât verificarea contractelor și a actelor adiționale să fie realizată în cel mai scurt timp de la primirea acestora, iar rambursarea cheltuielilor solicitate de către beneficiari prin cereri de rambursare sau de plată să fie efectuată într-un timp redus.

3.3. Axa prioritară 3 - Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare

Prin axa prioritară 3 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Reducerea efectelor schimbărilor climatice și reducerea emisiilor de poluanți proveniți de la sistemele de încălzire urbană în localitățile cele mai afectate de poluare;
- Ameliorarea nivelului minim de concentrație a poluanților în localitățile vizate;
- Îmbunătățirea sănătății populației în localitățile afectate.

Domenii majore de intervenție: DMI 3.1 - Reabilitarea sistemelor urbane de încălzire în zonele fierbinți (hot-spot)

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Introducerea BAT (cele mai bune tehnici disponibile) pentru reducerea emisiilor de SO₂, NO_x și pulberi;
- Reabilitarea boilerelor și a turbinelor;
- Introducerea unui sistem îmbunătățit de contorizare;
- Reabilitarea depozitelor de zgură și cenușă neconforme ;
- Reabilitarea rețelelor de distribuție a apei calde și a căldurii (inclusiv reproiectarea rețelelor dacă acest lucru este justificat din motive de cost-eficiență);
- Asistență tehnică pentru pregătirea proiectului, elaborarea studiilor de opțiuni, managementul, supervizarea lucrărilor și publicitatea proiectului, inclusiv campanii de conștientizare a publicului.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

Axa prioritară 3 - Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare		
DMI 3.1 - Reabilitarea sistemelor urbane de încălzire în zonele fierbinți (hot-spot)		
An	Total	Contribuție UE
2007-2013	388.640.131	229.268.644

3.3.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.3.1.-1 Indicatori de program pentru axa prioritara 3

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Sisteme de încălzire centrală reabilitate (număr)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta				3		8*	7		8*
	Valoarea de bază 2006	0								
Studii de opțiuni elaborate (număr)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta				8		15			15
	Valoarea de bază	0								
Rezultat										
Localități în care calitatea aerului este îmbunătățită ca urmare a sistemelor de încălzire reabilitate (număr)	Realizare									
	Ținta				3		8	7		8
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0	0	0	0	
Reducerea emisiilor de SO ₂ provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare									
	Ținta				55.000		15.000	15.000		15.000
	Valoarea de bază 2006	80.000								80.000
Reducerea emisiilor de NO _x provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare									
	Ținta				5.900		4.000			4.000
	Valoarea de bază 2006	7.000								7.000

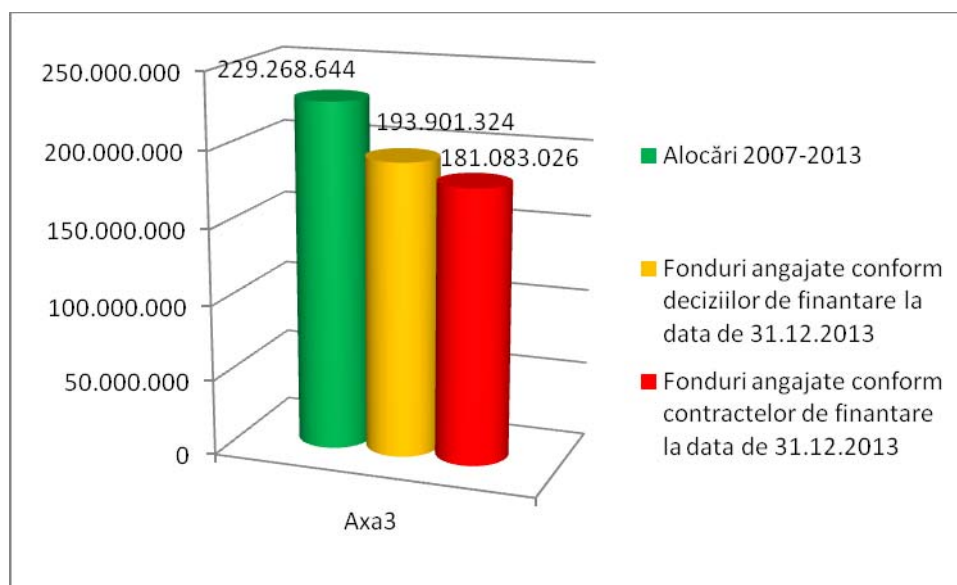
*Numărul de localități pentru care s-au finanțat măsuri de reabilitare a încălzirii urbane a fost redus de la 8 la 7 localități în anul 2009, deoarece proiectul identificat anterior pentru municipiul Reșița nu a mai îndeplinit condițiile de finanțare. Proiectele aferente celor 7 localități au fost toate contractate până la sfârșitul lui 2011.

Situația promovării/contractării proiectelor

Toate contractele de finanțare aferente axei prioritare 3 au fost semnate până la sfârșitul anului 2011.

Fondurile angajate aferente axei prioritare 3, la sfârșitul anului 2013 sunt în valoare de 181.083.026 euro, ceea ce reprezintă 78,98% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.3.1-1 Situația angajării fondurilor la nivelul axei prioritare 3



Situația implementării proiectelor

Tabel 3.3.1.-2 Situația proiectelor aflate în implementare (euro)

Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea totală a proiectelor aflate în implementare (euro - fără TVA)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore
7	365.447.864	181.083.026	5	2

La sfârșitul anului 2013, un număr total de 7 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare totală de 365.447.864 euro (fără TVA), din care contribuția UE este de 181.083.026 euro. Din totalul de 7 proiecte, 5 proiecte sunt majore și 2 proiecte sunt nemajore.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.3.1.-3 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

Număr proiecte aprobate până la 31.12.2013	Număr contracte până la 31.12.2013	Număr contracte atribuite până la 31.12.2013	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2013	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
7	65	56	203.030.803,16	7	2	0

Până la sfârșitul anului 2013, s-au semnat, în cadrul celor 7 proiecte finanțate, 56 contracte în valoare de 203.030.803,14 euro (fără TVA) dintre care:

- 25 contracte servicii în valoare de 11.498.922,84 euro (fără TVA);
- 1 contract de furnizare în valoare de 5.572,46 euro (fără TVA);
- 30 contracte lucrări în valoare de 191.526.307,87 euro (fără TVA).

În cadrul celor 7 proiecte majore aprobate, dintr-un total de 65 contracte de achiziții în anul 2013 au fost semnate un număr de 56 contracte, din care:

- 25 contracte de servicii;
- 30 contracte de lucrări;
- 1 contract de furnizare.

Din totalul de 56 contracte semnate, 9 dintre acestea au fost semnate în anul 2013, din care:

- 4 contracte de servicii;
- 4 contracte de lucrări;
- 1 contract de furnizare.

Rata de contractare aferenta proiectelor axei prioritare 3 este de aproximativ 52,2%.

Proiecte/contracte finalizate

Cu toate că până la finele anului 2013 nu a fost finalizat nici un proiect, s-au înregistrat progrese importante pe majoritatea proiectelor aflate în implementare.

Într-un stadiu fizic avansat se află proiectele:

- Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Botoșani pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice, stadiu fizic de 99,39%;



- Retehnologizarea sistemului centralizat de termoficare din municipiul Timișoara în vederea conformării la normele de protecția mediului privind emisiile poluante în aer și pentru creșterea eficienței în alimentarea cu căldură urbană, stadiu fizic de 98%;

- Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Focșani pentru perioada 2009-2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice, stadiu fizic de 84,71%.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2013 aferente celor 78 cereri de rambursare depuse a fost de 76.491.457,63 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 6.744.259,47 euro.

3.3.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Probleme în implementarea proiectelor

- O problemă importantă intervenită pe parcursul anului 2011 a fost reprezentată de eliminarea subvențiilor acordate de la bugetul de stat pentru sectorul de termoficare conform OUG nr. 69/2011;
- Întrucât proiectele finanțate prin POS Mediu au fost dezvoltate pornind de la ipoteza acordării și pe viitor a acestor subvenții de la bugetul de stat, eliminarea acestora poate avea implicații majore asupra viabilității economice și financiare a acestora. În aceste condiții, în contextul existenței unor incertitudini cu privire la modalitatea de finanțare în viitor a sistemelor centralizate de încălzire urbană, AM POS Mediu a solicitat beneficiarilor proiectelor garanții suplimentare care să asigure sustenabilitatea proiectelor. Astfel, proiectele au fost aprobate numai după asumarea de către consiliile locale a tuturor obligațiilor financiare care ar putea rezulta în urma eliminării subvențiilor acordate de la bugetul de stat;
- Asigurarea de către beneficiari a creșterii tarifelor conform prevederilor contractului de finanțare și aprobarea acestora de către consiliile locale.
- Necesitatea unor investiții suplimentare în sistemele centralizate de încălzire din Iași, Botoșani, Râmnicu-Vâlcea, Focșani, Oradea, Timișoara și Bacău (în special, în rețele, unde se înregistrează pierderi foarte mari), cu finanțare din economiile înregistrate în cadrul axei prioritare 3 și fonduri naționale.

3.4. Axa prioritară 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii

Prin axa prioritară 4 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică;

- asigurarea managementului eficient al ariilor protejate, inclusiv Natura 2000.

Domeniu major de intervenție: DMI 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management în vederea protejării biodiversității și Natura 2000

Operațiunile care urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Asistență pentru pregătirea de planuri de management, studii științifice, inventariere, cartografiere;
- Instruire și întărirea capacității instituționale a organismelor de management ale siturilor Natura 2000 și ale ariilor protejate;
- Proiecte de restaurare ecologică a habitatelor și speciilor;
- Construirea și îmbunătățirea infrastructurii ariilor protejate naționale și a siturilor Natura 2000 (construirea de centre de informare și panouri de informare, managementul riscului - prevenirea și controlul incendiilor, etc.);
- Sprijinirea biodiversității: reducerea impactului infrastructurii asupra speciilor afectate de fragmentarea peisajului (realizarea de măsuri concepute pentru a depăși barierele pe râuri și autostrăzi);
- Stabilirea de sisteme de monitorizare pentru siturile Natura 2000 și ariile protejate inclusiv infrastructura și echipamentul pentru monitorizarea stadiului de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună;
- Pregătirea materialelor de informare și publicitate și de conștientizare pentru ariile protejate și siturile Natura 2000;
- Achiziționarea de teren cu o valoare semnificativă din punct de vedere al biodiversității cu scopul ca acesta să devină proprietate publică a statului.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

Axa Prioritara 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii DMI 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management în vederea protejării biodiversității și Natura 2000		
An	Total	Contribuție UE
2007-2013	191.098.548	171.988.693

3.4.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

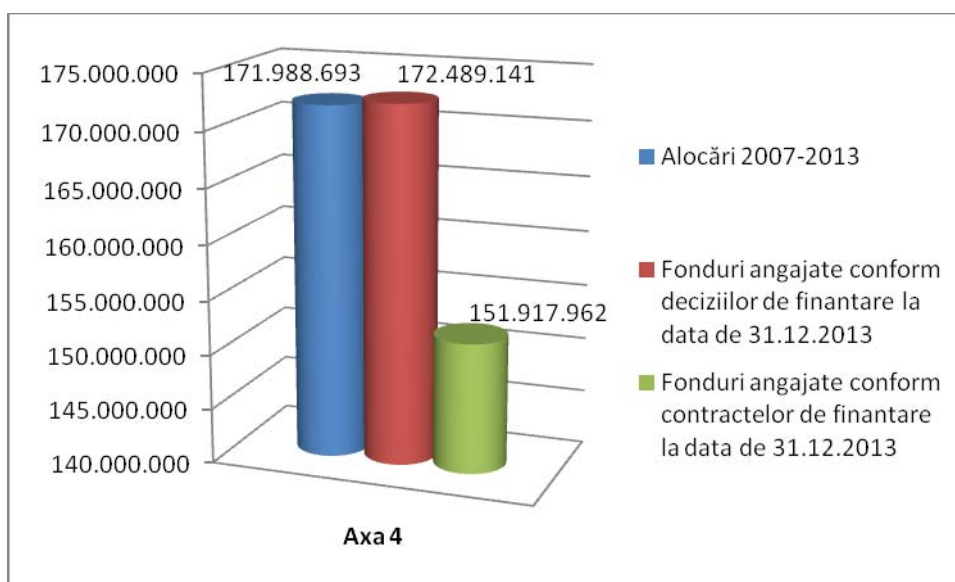
Tabel 3.4.1-1 Indicatori de program pentru axa prioritară 4

Indicatori conform POS Mediu		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Arii protejate și situri Natura 2000, cu planuri de management în vigoare/ aprobate (număr)	Realizat	3	3	3	3	3	5	7			7
	Țintă				80	160		240	240		240
	Valoarea de bază	3	3	3	3	3					3
Suprafața ariilor protejate și a siturilor Natura 2000, care beneficiază de măsuri de conservare a naturii (% din suprafața totală a ariilor protejate)	Realizat	0	0	0	0	0	0	0,1			0
	Țintă				20	40		60	60		60
	Valoarea de bază	0	0	0	0						0

Situația promovării/contractării proiectelor:

În cursul anului 2013, au fost semnate 63 contracte de finanțare în valoare totală de 72.438.292,4 euro, cu valoarea eligibilă de 71.709.395,8 euro.

Figura 3.4.1-1 Situația angajării fondurilor la nivelul axei prioritare 4

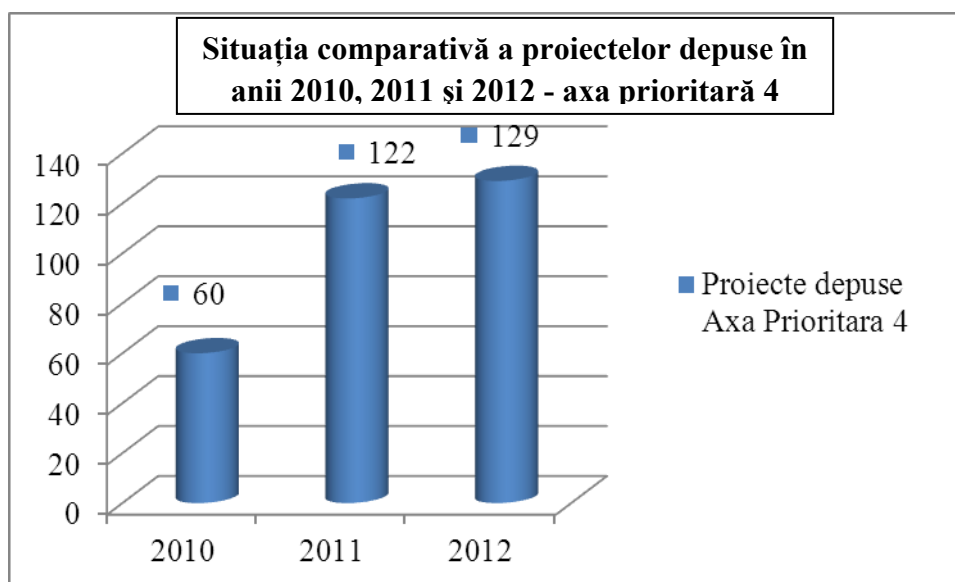


Pe parcursul anului 2013, a fost continuată evaluarea celor 129 de proiecte depuse în cadrul sesiunii V de proiecte, lansată în luna mai 2012. Au fost aprobate 66 de proiecte cu o valoare eligibilă de 79.874.939 euro.

Tabel 3.4.1-2 Situația proiectelor în anul 2013

Sesiune	Număr proiecte depuse	Valoare proiecte depuse (lei, fără TVA)	Din care contribuția FEDR	Număr proiecte aprobate	Valoare eligibilă proiecte aprobate (euro)
Sesiunea V	129	845,116,383	728.470.534	66	79.874.939

Figura 3.4.1-2 Situația comparativă a proiectelor depuse în 2010-2012 la nivelul axei prioritare 4



Situația implementării proiectelor

Tabel 3.4.1-3 Situația proiectelor aflate în implementare (euro)

Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare (milioane euro)	Din care contribuția UE (milioane euro)	Număr proiecte majore
176	205	152	-

La sfârșitul anului 2013, un număr total de 176 proiecte se aflau în fază de implementare cu o valoare totală de 205 milioane euro, din care contribuția UE este de 152 milioane euro, urmând ca marea majoritate a celor contractate în 2011 și 2012 să se finalizeze în cursul anului 2014.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice - axa prioritară 4

Tabel 3.4.1-4 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

Număr proiecte contractate până la 31.12.2013	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2013	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2013	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
208	2.016	1.668	84.176.656	11	337	0

Până la 31 decembrie 2013, s-au semnat, în cadrul celor 208 proiecte contractate, 1.668 contracte, din care:

- 1.152 contracte de servicii;
- 41 contracte de lucrări;
- 475 contracte de furnizare.

Din totalul de 1.668 contracte semnate, 537 au fost semnate în anul 2013, din care:

- 392 contracte de servicii;
- 12 contracte de lucrări;
- 133 contracte de furnizare.

În cursul anului 2013, au fost finalizate un număr de 196 contracte, din care 120 de servicii, 65 de furnizare și 11 de lucrări, ceea ce conduce la un total de 721 contracte finalizate, respectiv 395 de servicii, 300 de furnizare și 26 de lucrări.


Rata de contractare aferenta proiectelor axei prioritare 4 este de aproximativ 44%.

Proiecte finalizate

S-au finalizat în anul 2013, un număr de 13 proiecte finanțate din axa prioritară 4, cu o valoare totală de 17 milioane euro, din care contribuția UE este de 11 milioane euro. Dintre acestea, 8 proiecte sunt finalizate financiar (cu rambursare finală).

Proiectele finalizate în anul 2013 în acest sector vizează conservarea biodiversității și a naturii prin acțiuni de dezvoltare a cadrului de management pentru ariile protejate, inclusiv pentru siturile Natura 2000, cum ar fi:

- Conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică, precum și asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate și în special, al rețelei ecologice Natura 2000 prin reconstrucția ecologică a Bălții Comana, componentă a Parcului Natural Comana din județul Giurgiu.
- Conservarea biodiversității Parcului Național Defileul Jiului și conștientizarea publicului.
- Asigurarea bazelor unui management eficient al sitului (SCI) marin ROSCI0066 Delta Dunării-zona marină, din rețeaua ecologică Natura 2000, în scopul conservării durabile a diversității biologice, a habitatelor marine și a speciilor de floră și faună marină vizate de proiect. Conservarea biodiversității, conștientizarea și educarea publicului privind importanța conservării diversității biologice în aria naturală protejată Confluența Jiu-Dunăre.

Balta Comana (județul Giurgiu)	
Observator ornitologic	Pavilion de informare si monitorizare
	

Stadiul financiar al implementării axei prioritare 4

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2013, aferente celor 679 cereri de rambursare depuse, a fost de 29.005.854,12 euro. De asemenea, prefinanțarea plătită a atins valoarea de 5.923.872,78 euro.

3.4.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

- Deficiențe privind capacitatea instituțională a Beneficiarilor, respectiv modul în care aceștia îndeplinesc condiționalitățile din contractul de finanțare și implicarea insuficientă a managementului organizației în implementarea proiectelor. În special în cazul instituțiilor publice, lipsa unor posibilități de stimulare suplimentară a personalului/angajare de personal nou în implementarea proiectului conduce la probleme în ceea ce privește asigurarea necesarului de personal calificat, precum și la probleme de asumare a responsabilității proiectului;
- Întârziere în avizarea și aprobarea planurilor de management.

AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Accelerarea plăților prin introducerea Cererilor de Plată directă pentru beneficiarii privati.
- Participarea personalului AM/OI la întâlniri de lucru operative la sediul Beneficiarilor sau AM POS Mediu în scopul identificării unor soluții imediate la problemele din implementare identificate pentru care Beneficiarii nu au găsit soluții eficiente.

- Instruirea personalului UIP în vederea îmbunătățirii procesului de implementare a proiectelor, fapt care va conduce la creșterea gradului de absorbție.
- Intocmirea documentației de atribuire pentru asistență tehnică în vederea verificării cu celeritate a planurilor de management.

3.5. Axa prioritară 5 - Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale in zonele cele mai expuse la risc

Prin Axa Prioritară 5 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Contribuția la un management durabil al inundațiilor în zonele cele mai expuse la risc;
- Protejarea și reabilitarea litoralului Mării Negre.

Domenii majore de intervenție: DMI 5.1 - Protecția împotriva inundațiilor

Operațiunile ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Infrastructură pentru prevenirea inundațiilor și reducerea consecințelor distructive ale inundațiilor;
- Elaborarea unor hărți de pericol și risc al inundațiilor, planuri și măsuri, inclusiv informare publică și instruire în domeniul reducerii riscurilor;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare și publicitate.

DMI 5.2 - Reducerea eroziunii costiere

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu cheie de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Reabilitarea zonei costiere a Mării Negre afectate de eroziune;
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, management, supervizare și publicitate.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

	Axa Prioritară 5 - Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale in zonele cele mai expuse la risc	DMI 5.1- Protecția împotriva inundațiilor	DMI 5.2- Reducerea eroziunii costiere
--	--	---	---------------------------------------

An	Total	Contribuție UE	Total	Contribuție UE	Total	Contribuție UE
Total 2007-2013	315.839.375	270.017.139	173.456.390	156.110.751	142.382.985	113.906.388

3.5.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.5.1-1 Indicatori de program pentru Axa Prioritară 5 - DMI 5.1

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Proiecte aprobate pentru protecția împotriva inundațiilor (nr.)	Realizare	0	0	0	5	12	12	14		
	Ținta			2	5	10				10
	Valoarea de bază 2006	0								
Rezultat										
Populația ce beneficiază de proiecte pentru protecția împotriva inundațiilor (număr de locuitori)	Realizare	0	0	0	0	0	0	33.849		
	Ținta				750.000	1.500.000				1.500.000
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0				
Reducerea incidenței riscului de inundație (%)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta				65	30				30
	Valoarea de bază 2006	100								100
Plan pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor	Realizare						0	0		0
	Ținta						10			10
	Valoarea de bază 2006									

*Valorile prezentate sunt cumulative.

Tabel 3.5.1-2 Indicatori de program pentru Axa Prioritară 5 - DMI 5.2

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Lungimea litoralului reabilitat (km)	Realizare	0	0	0	0	0	0			
	Ținta						5	10		10
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0	0	0		
Rezultat										

Indicatori conform POS Mediu	Ținte orientative cumulative									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Realizare imediată										
Extinderea suprafeței de plajă (%)	Realizare	0	0	0	0	0	0	0		
	Ținta						15	30		30
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0				

Situația promovării/contractării proiectelor

- În anul 2013, la nivelul axei prioritare 5 au fost aprobate de către CE două proiecte majore „Watman - Sistem Informațional pentru managementul integrat al apelor - Etapa I”, respectiv “Protecția și reabilitarea părții sudice a litoralului românesc al Mării Negre în zona municipiului Constanța și zona Eforie Nord” cu o valoare totală de 249.525.208 euro și o valoare eligibilă UE de 199.737.338 euro.

De asemenea, a mai fost aprobat 1 proiect de tip “no regrets” (*Pogăniș*), cu o valoare totală de 24.021.331 euro, valoare UE de 21.619.198 euro.

- La nivelul DMI 2, în cursul anului 2013 a fost evaluat proiectul “*Asistență tehnică pentru pregătirea de proiecte axa prioritară 5 - Reducerea eroziunii costiere faza II (2014-2020)*”, cu o valoare totală de 6.213.511 euro și valoare UE 4.970.809 euro.
- Semnarea a 7 contracte de finanțare, în cursul anului 2013, pentru proiectele nemajore - *Raznic, Rovinari-Văleni, Lacul Morii-Tanganu, Babadag, Pogăniș* și pentru proiectele majore - *Watman* și *Protecția și reabilitarea părții sudice a litoralului românesc al Mării Negre în zona municipiului Constanța și zona Eforie Nord*, în valoare totală de 244.211.390 euro, cu o valoare eligibilă conform POS Mediu de 244.211.390 euro, din care:

- Fond de Coeziune: 210.501.134 euro
- buget de stat: 33.710.257 euro

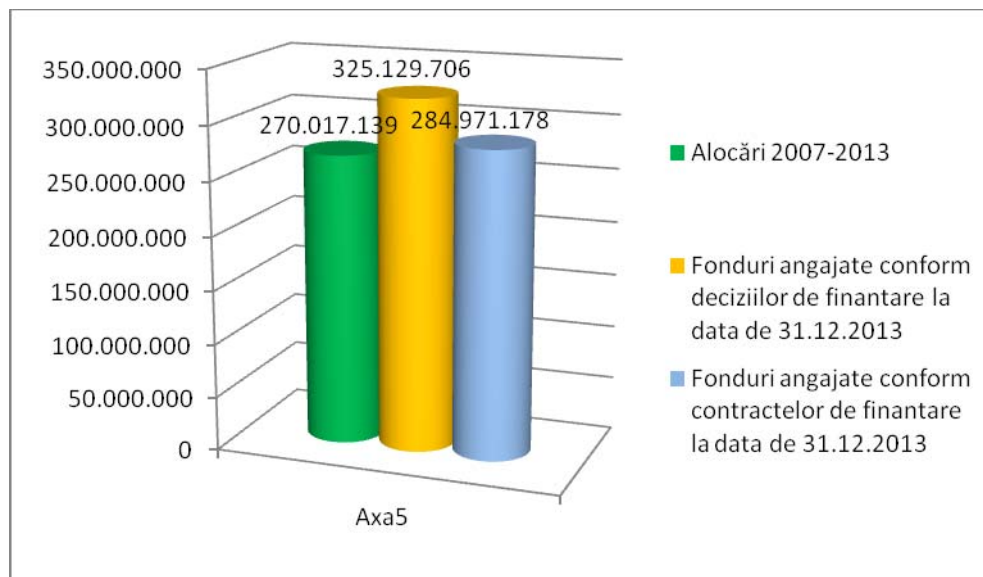
Tabel 3.5.1-3 Situația pregătirii și aprobării proiectelor în anul 2013 - axa prioritară 5 (euro)

DMI	Număr proiecte aprobate în 2013	Valoarea proiectelor aprobate (euro fără TVA)	Din care contribuția FEDR/FC (euro)	Număr proiecte în evaluare
DMI 5.1	2	87.862.623	75.675.875	14
DMI 5.2	1	170,441,681	145,680,661	1
Total	3	258.304.304	221.356.536	15

Astfel, fondurile angajate aferente axei prioritare 5 - DMI 5.1, la sfârșitul anului 2013, sunt în valoare de 158.150.219 euro, ceea ce reprezintă 101,31% din alocarea POS Mediu.

Fondurile angajate aferente axei prioritare 5 - DMI 5.2, la sfârșitul anului 2013 sunt în valoare de 126.820.959 euro, ceea ce reprezintă 111,33% din alocarea POS Mediu.

Figura 3.5.1 Situația angajării fondurilor la nivelul Axei 5.



Procesul de pregătire și evaluare a aplicațiilor de finanțare pentru proiectele aflate în portofoliu a înregistrat îmbunătățiri semnificative ca urmare a reducerii continue a perioadei de evaluare și a creșterii numărului de proiecte aprobate.

Menționăm că procesul de evaluare este o activitate iterativă conform ciclului evaluare - revizuire - evaluare și se realizează în continuu pe parcursul unui an. În acest fel timpul calculat cuprinde și activitatea de pregătire la nivelul beneficiarului și el include și toate acțiunile inițiate/desfășurate de AM pentru pregătirea aplicațiilor de finanțare) întâlniri de lucru, clarificare, vizite în teritoriu, misiuni de evaluare informală a Comisiei Europene).

Timpul mediu /proiect alocat acestei activități, la nivelul AM POS Mediu, în anul 2013 a fost de 9 luni.

Situația implementării proiectelor

DMI	Număr proiecte aflate în implementare	Valoarea proiectelor aflate în implementare (euro)	Din care contribuția UE (euro)	Număr proiecte majore	Număr proiecte nemajore
DMI 5.1	20	187.627.846	158.150.219	2	18
DMI 5.2	2	148.413.313	126.820.959	1	1
TOTAL	22	336.041.159	284.971.178	3	19

La sfârșitul anului 2013, un număr de 22 proiecte se aflau în fază de implementare, în valoare totală de 336,04 milioane euro, din care contribuția UE este de 284,97 milioane euro. Menționăm că, din acestea, 3 proiecte sunt finalizate, în valoare de 9,13 milioane euro, contribuția UE fiind de 7,58 milioane euro.

Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice

Tabel 3.5.1-5 Stadiul pregătirii și lansării procedurilor de achiziții publice (euro)

DMI	Număr proiecte aprobate până la 31.12.2013	Număr total contracte	Număr contracte atribuite până la 31.12.2013	Valoare contracte atribuite (euro) până la 31.12.2013	Număr contracte în curs de atribuire	Număr contracte în faza de elaborare a documentației	Număr contracte suspendate
DMI 5.1	20	106	75	65.064.958	9	22	-
DMI 5.2	2	10	9	98.399.014	0	1	-
TOTAL	22	116	84	163.463.972	9	23	-

În cadrul celor 3 proiecte majore aprobate, dintr-un total de 26 contracte de achiziții publice, până la sfârșitul anului 2013 au fost semnate un număr de 17 contracte, din care:

- 10 contracte de servicii;
- 7 contracte de lucrări.

Din totalul de 13 contracte semnate, în anul 2013 au fost semnate 5 contracte de lucrări. Până la sfârșitul anului 2013, în cadrul celor 15 proiecte nemajore contractate aferente DMI 5.1, s-au semnat 70 contracte în valoare de 46.213.616 euro (fără TVA) dintre care:

- 48 contracte servicii în valoare de 35.520.054 euro (fără TVA),
- 17 contracte de furnizare în valoare de 145.210 euro (fără TVA),
- 5 contracte lucrări în valoare de 10.548.352 euro (fără TVA).

Până la sfârșitul anului 2013, în cadrul proiectelor contractate aferente DMI 5.2, s-au semnat 9 contracte de servicii în valoare de 98.399.014 euro (fără TVA).

Rata de contractare a proiectelor aferente axei prioritare 5 este de 51,7%.

Proiecte/contracte finalizate

Până la sfârșitul anului 2013, s-au finalizat proiectele:

- Amenajare Valea Crișului Mic, județul Bihor
 - Valoarea totală a investiției - 11.662.937,71 lei (cu TVA) din care 2.246.228,53 (cu TVA) finanțat prin POS Mediu

- Capacitatea recepționată - 12,10 km recalibrare albie, 1,3 km canal betonat, 4,16 km consolidare mal.



- Amenajare Valea Adonei, județul Bihor
 - valoarea totală a investiției - 15.226.737,57 lei (cu TVA) din care 12.628.866 lei finanțați prin POS Mediu;
 - capacitatea recepționată - 2 km amenajare albie.

- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, axa prioritară 5 - Implementarea structurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc. Domeniul major de intervenție 2 - Reducerea eroziunii costiere
 - Prin acest contract s-a elaborat aplicația de finanțare pentru un proiect privind reducerea eroziunii costiere. Principalele obiective ale acestui proiect se referă la elaborarea Master Planului și a aplicației de finanțare precum și a tuturor documentelor suport necesare pentru aprobarea acesteia.



Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2013 aferente celor 62 cereri de rambursare depuse a fost de 14.312.797,76 euro.

3.5.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

- Studiile de fezabilitate sunt slab pregătite în ceea ce privește prezentarea opțiunilor propuse.
- Studiile de fezabilitate au fost pregătite înainte de apariția HG nr. 28/2008, astfel că aceste proiecte nu îndeplinesc cerințele minime ale unui Studiu de fezabilitate conform cu legislația în vigoare la acest moment.

- Revizuirea repetată a cererilor de finanțare pentru bazinele hidrografice Mureș, Crișuri și Someș-Tisa, Olt, Jiu, astfel încât acestea să corespundă cu contractele semnate în cursul anului 2006.
- Întârzieri în finalizarea aplicației de finanțare și a documentațiilor de atribuire cu repercursiuni în contractarea și executarea lucrărilor de reducere a eroziunii costiere, de exemplu termenul de finalizare al contractului de asistență tehnică pentru Master-planul și aplicația de finanțare pentru „Protecția și reabilitarea zonei costiere” a fost prelungit pentru a permite derularea procedurii legale privind realizarea Evaluării Strategice de Mediu și Evaluării Impactului asupra Mediului în context transfrontalier. Datorită specificului lucrărilor și a amplasamentului în zona de frontieră pentru finalizarea procedurilor de mediu se aștepta punctul de vedere al statului bulgar.

AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- Având în vedere experiența redusă a ANAR în promovarea proiectelor finanțate din fonduri UE, AM POS Mediu a intensificat sprijinul acordat pe parcursul procesului de evaluare, atât prin personalul propriu, cât și prin intermediul JASPERS și al consultanților angajați pentru pregătirea și evaluarea aplicațiilor.

3.6. Axa prioritară 6 - Asistență Tehnică

Prin Axa Prioritară 6 se finanțează proiecte care au obiective privind:

- Consolidarea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării POS Mediu;
- Asigurarea de informații corespunzătoare potențialilor solicitanți despre oportunitățile de finanțare ale POS Mediu;
- Asigurarea transparenței asistenței financiare acordate din Fonduri în cadrul POS Mediu.

Domenii majore de intervenție:

DMI 6.1 - Sprijin pentru managementul și evaluarea POS

Proiectele ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție au ca scop promovarea implementării POS Mediu și sprijin pentru îndeplinirea sarcinilor AM și OI legate de managementul programului și al proiectelor.

DMI 6.2 - Sprijin pentru informare și publicitate

Proiectele ce se vor derula în cadrul acestui domeniu major de intervenție asigură sprijin pentru realizarea publicității adecvate și promovării corespunzătoare a POS Mediu la nivel central, regional și local.

Alocarea financiară pentru întreaga perioadă de programare este următoarea:

Euro (conform DCI)

	Axa Prioritară 6		DMI 6.1 - Sprijin pentru managementul și evaluarea POS		DMI 6.2 - Sprijin pentru informare și publicitate	
	Total	Contribuție UE (FEDR)	Total	Contribuție UE (FEDR)	Total	Contribuție UE (FEDR)
Total 2007-2013	144.933.804	130.440.423	119.933.804	107.940.423	25.000.000	22.500.000

3.6.1. Realizarea obiectivelor și analiza progreselor înregistrate

Tabel 3.6.1-1 Indicatori de program pentru Axa Prioritara 6 DMI 6.1.

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Reuniuni ale Comitetului de Monitorizare organizate (număr /an)	Realizare	1	3	5	7	9	11	13		
	Ținta	1	3	5	7	9	11	13	15	17
	Valoarea de bază 2006	0	0	0	0	0	0			
Cereri de propuneri de proiecte finanțate de AT (număr)	Realizare	1	4	6	12	14	20	29		
	Ținta	1	5							5
	Valoarea de bază	0	0	0	0	0	0			
Personal instruit (număr /an)	Realizare	0	284	634	1000	1635	2124	2450		
	Ținta		290	300	330	360	390	400		400
	Valoarea de bază	270	270	270	270					
Aplicații de proiecte evaluate cu sprijin AT (număr)	Realizare	0	0	10	46	46	104	104		
	Ținta		20	30	40	50				50
	Valoarea de bază	0	0	0	0					
Rapoarte de evaluare elaborate (număr)	Realizare	0	0	0	0	0	0	1		
	Ținta	0	0	0		1		2		2
	Valoarea de bază	0	0	0	0	0				
Studii tematice/strategii elaborate	Realizare	0	0	5	7	8	9	9		
	Ținta		3	5	7	10				10
	Valoarea de bază	0	0	0	0					

*Valorile prezentate sunt cumulative

Instruirea personalului din cadrul DG AM POS Mediu a fost asigurată din Axa Prioritară 6 Asistență Tehnică din cadrul POS Mediu 2007-2013. Personalul angajat în cadrul structurii, precum și beneficiarii ai fondurilor europene acordate prin POS Mediu au beneficiat de instruire în cursul anului 2013, fie prin participarea la sesiunile de instruire organizate în cadrul proiectelor de asistență tehnică, cum ar fi “Instruirea personalului implicat în gestionarea POS Mediu 2007-2013 privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”, instruirii în cadrul cărora au fost abordate tematici specifice mai ales activității derulate de birourile de implementare (exemple tematici abordate: Achiziții publice, Managementul contractelor Fidic, Comunicarea informațiilor publice, Managementul proiectului), fie prin participarea la cursuri de instruire organizate de furnizori independenți de cursuri, specializați în derularea unor sesiuni de instruire adaptate necesităților structurilor care gestionează/implementează proiecte finanțate din fonduri nerambursabile (exemple tematici abordate: manager de proiect, managementul fondurilor europene, achiziții publice etc.).

Tabel 3.6.1-2 Indicatori de program pentru Axa Prioritara 6 DMI 6.1.

Indicatori conform POS Mediu		Ținte orientative cumulative								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Realizare imediată										
Tip de broșuri/ pliante diseminate	Realizare	2	4	5	0	13	13	13		
	Ținta	9	20	50	100	120	130	190	200	200
	Valoarea de bază 2006	1	1	1	1	1				
Conferințe de presă organizate	Realizare	1	13	22	38	59	65	67		
	Ținta	1	5	10	14	16	17	18	19	20
	Valoarea de bază	0	0	0	0	0				

*Valorile prezentate sunt cumulative

Situația cererilor de finanțare depuse și aprobate, respectiv valoarea eligibilă a acestora este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 3.6.1-3 - Valoarea eligibilă a cererilor de finanțare depuse și aprobate

Perioada	Număr cereri de finanțare depuse (AM+OI)	Număr cereri de finanțare aprobate (AM+OI)	Valoarea eligibilă a cererilor de finanțare aprobate (euro)
2013	44,00	43,00	88,328,963.65

În anul 2013, au fost semnate 23 contracte cu o valoare totală de 4.116.771,24 euro din care valoare eligibilă 4.014.254,17 euro. Defalcarea pe DMI este următoarea:

DMI 1 - 20 de contracte semnate cu o valoare totală de 4.079.782,4 euro din care valoare eligibilă 3.977.265,33 euro;

DMI 2 - 3 contracte semnate cu o valoare totală de 44.536,01 euro din care din care valoare eligibilă 44.536,01 euro.

Totalul contractelor semnate la finalul lui 2013 este de 135 de contracte, cu o valoare totală de 28.734.873,74 euro.

Rata de contractare a axei prioritare 6 este de 19,82%.

Stadiul financiar al implementării axei prioritare

Valoarea cheltuielilor autorizate în anul 2013 aferente celor 25 cereri de rambursare depuse a fost de 1.521.638,39 euro.

3.6.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Pe fondul creșterii, în anul 2013, a numărului de proiecte aflate în implementare, precum și a specificității proiectelor implementate prin Axa Prioritară 6, s-a înregistrat un grad ridicat de încărcare a personalului angajat în cadrul structurilor de implementare AM/OI, necesitatea de instruire adaptate specificului proiectelor implementate prin POS Mediu. În același timp, restricțiile bugetare și măsurile legislative care limitează angajarea de personal în sectorul bugetar, pe fondul fluctuației de personal, au constituit o problemă în procesul de implementare a proiectelor finanțate prin POS Mediu.

AM POS Mediu a adoptat o serie de măsuri, precum:

- La începutul anului 2013 a continuat implementarea proiectului „Asistență tehnico-economică pentru direcțiile și birourile de implementare din cadrul AM și OI POS Mediu a proiectelor finanțate din asistența financiară nerambursabilă”, care a sprijinit compartimentele de implementare din cadrul AM și OI în activitatea de monitorizare-raportare a proiectelor implementate în cadrul POS Mediu;
- În anul 2013 a început implementarea proiectului „Instruirea personalului implicat în gestionarea POS Mediu 2007-2013 privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”, prin intermediul căruia personalul AM/OI POS Mediu, precum și beneficiarii POS Mediu beneficiază de instruire specifică pe domeniile aferente Programului Operațional Sectorial Mediu.

- Pe parcursul anului 2013, prin intermediul Axei Prioritare 6 Asistență tehnică, a fost implementat proiectul „Sprijin pentru AM POS Mediu în contractarea proiectelor finanțate din AP 6 POS Mediu” prin care AM POS Mediu a beneficiat de asistență specializată pentru elaborarea unui proiect destinat consolidării sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării Programului Operațional Sectorial de Mediu pentru orizontul 2014-2020.

4. PROGRAME FSE: CONFORMITATE ȘI CONCENTRARE

Nu este cazul.

5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE

5.1. Evoluția realizărilor sau a estimării realizărilor

Până la nivelul anului 2013, în cadrul POS Mediu au fost depuse 691 proiecte în valoare totală de 9.779,27 milioane euro. Din acestea, au fost aprobate 488 proiecte în valoare totală de 8.470,03 milioane euro și au fost semnate 448 contracte de finanțare în valoare totală de 6.395,80 milioane euro.

5.2. Evoluția finanțării

În anul 2013, valoarea totală a proiectelor depuse în cadrul axei prioritare 1 a POS Mediu a fost în valoare de 55.781.569 euro, iar valoarea plăților efectuate către beneficiari a fost în valoare de 736.499.994 euro.

În cadrul axei prioritare 2 a POS Mediu, valoarea proiectelor depuse a fost de 212.813.103 euro, iar valoarea plăților către beneficiari a fost în valoare de 102.530.159 euro.

5.3. Lista proiectelor majore finalizate

Stadiul proiectelor majore din cadrul POS Mediu a fost prezentat în detaliu în secțiunile dedicate axelor prioritare 1, 2, 3 și 5.

Lista proiectelor majore și nemajore de infrastructură aprobate până la 31 decembrie 2013 este prezentată în anexa I la prezentul document.

5.4. Probleme semnificative întâmpinate în implementarea proiectelor majore și măsurile de remediere

Probleme frecvente apărute în implementare:

- Număr redus de proiecte aflate în implementare în cazul axei 2
- Beneficiari insuficient pregătiți pentru implementarea proiectelor
 - Lipsa personalului calificat
 - Managementul de contract
 - Asumarea responsabilităților
- Modificarea cadrului legislativ
 - Achiziții publice
 - Prefinanțarea proiectelor
- Dificultăți în asigurarea surselor de finanțare a proiectelor, atât pentru beneficiari, cât și pentru AM

Consecințe semnificative în derularea proiectelor:

- Lansarea cu întârziere a procedurilor de atribuire;
- Contestații repetate;
- Proces de atribuire a contractelor excesiv de lung;
- Reluarea procedurilor de atribuire din cauza lipsei ofertanților;
- Întârzieri în contractare;
- Corecții financiare.

Recomandări ale Autorității de Management în scopul accelerării absorbției fondurilor europene:

- Organizarea în stadii incipiente ale proiectului a unei structuri responsabile de implementare a proiectului (UIP) sau extinderea/întărirea instituțională a UIP urilor existente;
- Perfecționarea continuă a personalului;
- Identificarea din timp a terenurilor aferente investițiilor, disponibilitatea terenurilor aferente investițiilor trebuie dovedită și menținută;
- Colaborare permanentă între consultant și beneficiar la întocmirea Studiului de Fezabilitate și a documentațiilor de atribuire a contractelor;
- Alegerea soluțiilor tehnico-economice optime; accent pe dimensionarea adecvată a capacităților;
- Identificarea surselor de cofinanțare cât mai devreme;

- Asumarea responsabilității de către toți factorii implicați în proiect;
- Respectarea legislației în domeniul achizițiilor publice

5.5. Modificări ale listei orientative a proiectelor majore din POS Mediu

Lista indicativă a proiectelor în pregătire în cadrul POS Mediu este prezentată în Anexa 1A la prezentul document. Aceasta a fost actualizată odată cu ultima modificare a POS Mediu din luna decembrie 2013.

5.6. Proiecte nefuncționale

Nu este cazul.

5a. PROGRAME FEDR/PROIECTE DE COEZIUNE: PROIECTE DE MEDIU CU INVESTIȚIE TOTALĂ EGALĂ SAU MAI MARE DE 25 DE MILIOANE EURO ȘI EGALĂ SAU MAI MICĂ DE 50 DE MILIOANE EURO

A. Proiecte în curs

Stadiul proiectelor majore din cadrul POS Mediu a fost prezentat în detaliu în secțiunile dedicate axelor prioritare 1, 2, 3 și 5.

Lista proiectelor majore și nemajore de infrastructură aprobate până la 31 decembrie 2013 este prezentată în Anexa 1 la prezentul document.

Progresul fizic și financiar al proiectelor de infrastructură majore și nemajore (axa 1, 2, 3, 4 și 5) este prezentat în fișele din Anexa 4 la prezentul document.

B. Proiecte finalizate

În anul 2013, au fost finalizate 13 proiecte finanțate din axa prioritară 4, cu o valoare totală de 17 mil. euro, din care contribuția UE este de 11 mil. euro. Dintre acestea 8 proiecte sunt finalizate financiar (cu rambursare finală).

Proiectele finalizate în anul 2013 în acest sector vizează conservarea biodiversității și a naturii prin acțiuni de dezvoltare a cadrului de management pentru ariile protejate, inclusiv pentru siturile Natura 2000, cum ar fi:

- Conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică, precum și asigurarea unui management eficient al ariilor naturale protejate și, în special, al rețelei ecologice Natura 2000 prin reconstrucția ecologică a Bălții Comana, componentă a Parcului Natural Comana din județul

Giurgiu.

- Conservarea biodiversității Parcului National Defileul Jiului și conștientizarea publicului.
- Asigurarea bazelor unui management eficient al sitului (SCI) marin ROSCI0066 Delta Dunării-zona marină, din rețeaua ecologică Natura 2000, în scopul conservării durabile a diversității biologice, a habitatelor marine și a speciilor de floră și faună marină vizate de proiect. Conservarea biodiversității, conștientizarea și educarea publicului privind importanța conservării diversității biologice în aria naturală protejată Confluența Jiu-Dunăre.

În cadrul AP 5, până la sfârșitul anului 2013, s-au finalizat proiectele:

- *Amenajare Valea Crisului Mic, județul Bihor*
 - Valoarea totală a investiției - 11.662.937,71 lei (cu TVA) din care 2.246.228,53 (cu TVA) finanțat prin POS Mediu
 - Capacitatea recepționată - 12,10 km recalibrare albie, 1,3 km canal betonat, 4,16 km consolidare mal.
- *Amenajare Valea Adonei, județul Bihor*
 - Valoarea totală a investiției - 15.226.737,57 lei (cu TVA) din care 12.628.866 (cu TVA) finanțată prin POS Mediu
 - Capacitatea recepționată - 2 km amenajare albie
- Asistență tehnică pentru pregătire de proiecte, Axa prioritară 5 - Implementarea structurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc. Domeniul major de intervenție 2 - Reducerea eroziunii costiere
 - Prin acest contract s-a elaborat aplicația de finanțare pentru un proiect privind reducerea eroziunii costiere. Principalele obiective ale acestui proiect se referă la elaborarea Master Planului și a aplicației de finanțare precum și a tuturor documentelor suport necesare pentru aprobarea acesteia.

6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Prin proiectele finanțate prin axa prioritară 6 și implementate în anul 2013, s-a asigurat atingerea următoarelor obiective din Strategia de Asistență Tehnică:

- Consolidarea sistemului de management, monitorizare, control și evaluare a implementării POS Mediu;
- Asigurarea transparenței cu privire la asistența financiară acordată prin POS Mediu;
- Susținerea managementului eficient și responsabil al programului;
- Asigurarea unui sistem de informare și publicitate adecvat al programului operațional.

În anul 2013, activitățile desfășurate în cadrul proiectelor finanțate din axa prioritară 6 “Asistență Tehnică” au vizat în special utilizarea asistenței tehnice disponibile pentru suplimentarea expertizei tehnice, la nivelul AM și a celor 8 OI-uri POS Mediu cu accent pe activitățile cheie pentru absorbție. Astfel, prin intermediul contractelor derulate s-au asigurat:

- pregătirea a 3 aplicații de finanțare a proiectelor din axa prioritară 2 și 1 documentație de atribuire pentru una din aplicațiile de finanțare;
- îmbunătățirea pregătirii teoretice și practice a personalului AM și OI prin intermediul implementării proiectului „Instruirea personalului implicat în gestionarea POS Mediu 2007-2013 privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”;
- monitorizare mass-media în ceea ce privește POS Mediu;
- organizarea reuniunilor Comitetului de Monitorizare.

De asemenea, din axa prioritară 6 au fost finanțate măsuri de sprijin indirect pentru îndeplinirea funcțiilor DG AM POS Mediu, respectiv achiziționarea de aplicații IT specializate pentru asigurarea funcționalității resurselor informatice ale AM și OI POS Mediu.

7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE

Planul Anual de Comunicare

Planul de Comunicare oferă o imagine coerentă asupra a ceea ce își propune Autoritatea de Management POS Mediu pentru informarea publicului țintă în ceea ce privește finanțarea prin Programul Operațional a proiectelor de mediu, pentru perioada de programare 2007-2013. Scopul acțiunilor de informare și publicitate, care se aplică tuturor priorităților/proiectelor finanțate prin POS Mediu, este acela de a oferi informații și de a realiza publicitatea programului care beneficiază de co-finanțare de la Uniunea Europeană.

Activitățile de informare se adresează atât publicului general, cât și potențialilor beneficiari (autoritățile regionale, locale și alte autorități publice, partenerii economici și sociali, organizațiile non-guvernamentale, operatorii și promotorii proiectelor), orice alte părți interesate, astfel încât să se sublinieze rolul Comunității și transparența oportunităților de finanțare din fonduri UE, precum și a instrumentelor structurale disponibile.

Obiectivul general al Planului de Comunicare este asigurarea transparenței în ceea ce privește finanțarea europeană și înțelegerea contribuției europene oferite infrastructurii de mediu din România, prin Programul Operațional Sectorial Mediu și instrumentele structurale.

Planul de Comunicare are ca obiective specifice:

- asigurarea transparenței în ce privește finanțările obținute din instrumentele structurale prin intermediul POS Mediu;
- informarea publicului despre scopul, importanța și prioritățile POS Mediu cu privire la dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de mediu în România;
- informarea potențialilor beneficiari asupra oportunităților de finanțare pentru proiectele de infrastructură de mediu, precum și asupra responsabilităților care le revin privind informarea și publicitatea;
- informarea grupurilor țintă asupra efectelor/rezultatelor proiectelor finanțate prin POS Mediu, asigurând transparența implementării programului;
- dezvoltarea unui cadru de comunicare adecvat destinat informării grupurilor țintă;
- asigurarea coordonării eficiente a activității AM privind informarea și publicitatea POS Mediu cu activitățile de comunicare ale celorlalte Autorități de Management care implementează programe operaționale.

Planul de Comunicare vizează diferite categorii de grupuri țintă: autorități publice centrale, regionale și locale; potențialii beneficiari ai POS Mediu; societatea civilă; publicul larg și mass-media.

O publicitate eficientă a POS Mediu și a contribuției Uniunii Europene, în calitate de co-finanțator a proiectelor de infrastructură de mediu în România, va duce la conștientizarea cetățenilor în ce privește contribuția benefică a Uniunii Europene la dezvoltarea României, asupra efectelor benefice ale programului asupra sănătății mediului și a populației și va întări cooperarea între părțile implicate în procesul de implementare.

În anul 2013, Comisia Europeană a aprobat versiunea revizuită a Planului de Comunicare pentru POS Mediu. Această revizuire a luat în considerare atât recomandările formulate de experții externi implicați în evaluarea Planului de Comunicare, cât și evaluarea internă realizată de Compartimentul Comunicare, care a evidențiat necesitățile de adaptare ale acestei strategii pe care personalul le-a constatat în urma implementării activităților de comunicare.

Planul de Comunicare oferă o imagine coerentă asupra a ceea ce își propune AM POS Mediu pentru informarea publicului țintă în ceea ce privește finanțarea prin Programul Operațional a proiectelor de mediu, pentru perioada de programare 2007-2013. De asemenea, prin acest plan, se asigură transparența în ceea ce privește folosirea fondurilor UE și a co-finanțării naționale și o mai bună vizibilitate a modului de implementare a proiectelor finanțate în cadrul POS Mediu din FSC.

O detaliere a modului de atingere a rezultatelor propuse se realizează în cadrul Planului anual de implementare a Planului de Comunicare, elaborat în conformitate cu Procedura Operațională de Informare și Publicitate AM 156.

Grupul țintă al Planului anual de Implementare a Planului de Comunicare pentru anul 2013 a fost format din:

- beneficiarii (potențiali) ai POS Mediu;
- mass-media;
- publicul larg;
- alți factori interesați.

În relația cu beneficiarii, în 2013, s-au urmărit 3 direcții principale:

1. Sesiunile de help-desk (susținute în special la nivelul Organismelor Intermediare și care sunt documentate prin note/chestionare de evaluare a sesiunii, aplicate de OI), întâlniri de monitorizare a proiectelor, cu ocazia cărora beneficiarii primesc

- îndrumări în depășirea obstacolelor întâmpinate, și video-conferințele, în cadrul cărora se discută problemele apărute în implementare și sunt clarificate anumite aspecte tehnice;
2. Evenimente/întâlniri dedicate beneficiarilor, organizate fie de DG AM POS Mediu, fie de OI POS Mediu;
 3. Publicarea pe site-ul Programului a unei serii de instrucțiuni privind implementarea proiectelor.

În plus, pagina de facebook a POS Mediu a fost utilizată și ca modalitate de „atenționare timpurie” asupra unor noutăți care apar în implementarea POS Mediu, deoarece în acest mediu electronic este suficientă publicarea unei informări scurte, care să atragă atenția celor interesați că există informații noi disponibile și de unde pot fi acestea descărcate.

În ceea ce privește relația cu mass-media, s-a urmărit informarea acesteia prin comunicate și conferințe de presă cu ocazia evenimentelor POS Mediu.

Pentru publicul țintă, a fost pregătit un proiect complex de campanie de promovare.

Evenimente

În ceea ce privește cerința ca Autoritatea de Management să realizeze cel puțin o activitate amplă de informare pe an, AM POS Mediu a realizat trei astfel de activități.

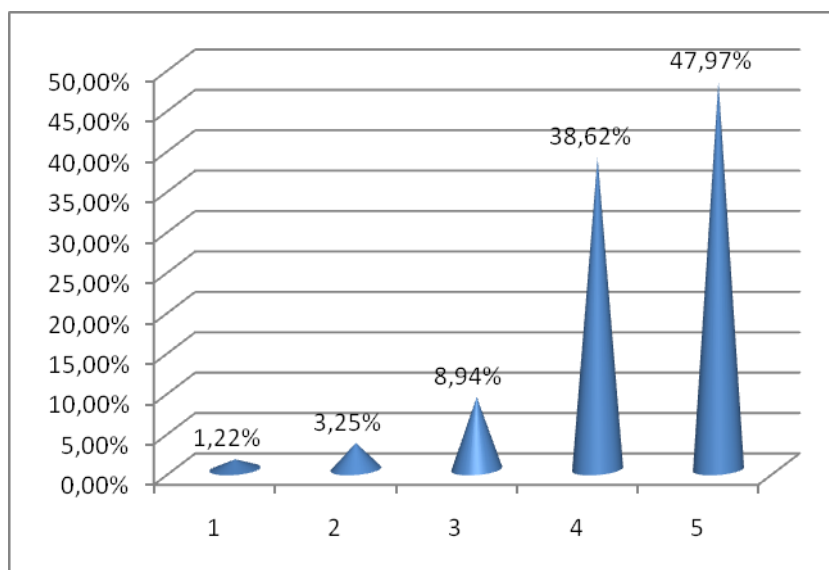
În primul rând, trebuie menționată reuniunea Comitetului de Monitorizare POS Mediu din luna iunie, care a înglobat ceremonia semnării a 7 contracte de finanțare pentru un proiect din domeniul apei și 6 proiecte din domeniul protecției naturii. În urma acestei activități au rezultat 11 articole de presă. În al doilea rând cele 2 reuniuni anuale ale CM au fost precedate de întâlniri sectoriale cu operatorii din domeniul apei, în cadrul cărora s-au discutat aspecte problematice din implementarea proiectelor.

În data de 25 iunie a avut loc evenimentul *“Reuniunea antreprenorilor pentru eficientizarea ritmului de execuție a lucrărilor la nivelul fiecărui proiect major din cadrul Programului Operațional Sectorial Mediu”*. La acest eveniment au participat 286 de persoane, reprezentanți ai antreprenorilor implicați în implementarea Axelor Prioritare 1, 2 și 5 POS Mediu ai Guvernului și ai DG AM POS Mediu. Tema evenimentului a fost conștientizarea măsurilor ce se impun în perioada următoare pentru eficientizarea ritmului de execuție a lucrărilor de la nivelul proiectelor majore, în vederea accelerării absorbției fondurilor europene.

La eveniment au participat Ministrul Mediului și Schimbărilor Climatice și Ministrul Fondurilor Europene, care au prezentat participanților progresul în implementarea POS

Mediu și măsurile luate atât la nivelul MMSC, cât și la nivelul MFE pentru a oferi sprijin beneficiarilor și contractorilor.

În urma aplicării unui chestionar, aprecierile cu privire la eveniment au fost predominant pozitive. Un procent cumulativ de peste 86% dintre respondenți și-a exprimat acordul total și acordul față de organizarea acestui eveniment tematic, așa cum ilustrează și graficul de mai jos.



În plus, reprezentanții AM POS Mediu au participat, în luna martie, la Romenvirotec, târgul anual privind tehnologiile de mediu, iar în luna iunie - la tradiționalul eveniment adresat constructorilor din domeniul apei/apei uzate și companiilor de apă: Expoapa. Cu ocazia acestor evenimente, s-au diseminat participanților și vizitatorilor materiale de informare și promovare POS Mediu și au avut loc discuții cu factorii interesați în ceea ce privește progresul în implementarea Programului sau chestiuni legate de implementarea proiectelor, reprezentanții DG AM POS Mediu la stand-uri fiind ofițerii de comunicare.

În perioada de raportare, la nivel regional s-au desfășurat de asemenea o serie de evenimente organizate fie de către Organismele Intermediare, fie de către terțe părți cu care OI POS Mediu au încheiat parteneriate formalizate prin protocoale de colaborare sau cu care OI colaborează pe baza unui parteneriat informal.

În cadrul evenimentelor organizate la nivel local și central, publicul țintă a fost format din reprezentanți mass-media, beneficiari ai POS Mediu, reprezentanți ai firmelor de construcții și ai firmelor de consultanță, autorități publice locale și centrale, factorii cheie regionali, mediu academic, parteneri naționali și internaționali etc.

Website

Website-ul POS Mediu: www.posmediu.ro este unul dintre canalele de bază de comunicare cu publicul, pe tot parcursul perioadei de programare 2007-2013. În prezent, pagina web este cel mai eficient mod de a intra în contact cu un număr mare de persoane interesate, mai accesibil decât publicitatea în presa scrisă, TV sau orice alt instrument de comunicare, electronic sau de alt tip, permițând furnizarea unui număr variat și mare de informații.

Ca activitate permanentă de asigurare a vizibilității POS Mediu, pe site-ul Programului se pot găsi informații cu privire la proiectele pentru care au fost semnate contractele de finanțare și cele care sunt în pregătire și situații detaliate privind plățile realizate în cadrul acestor proiecte.

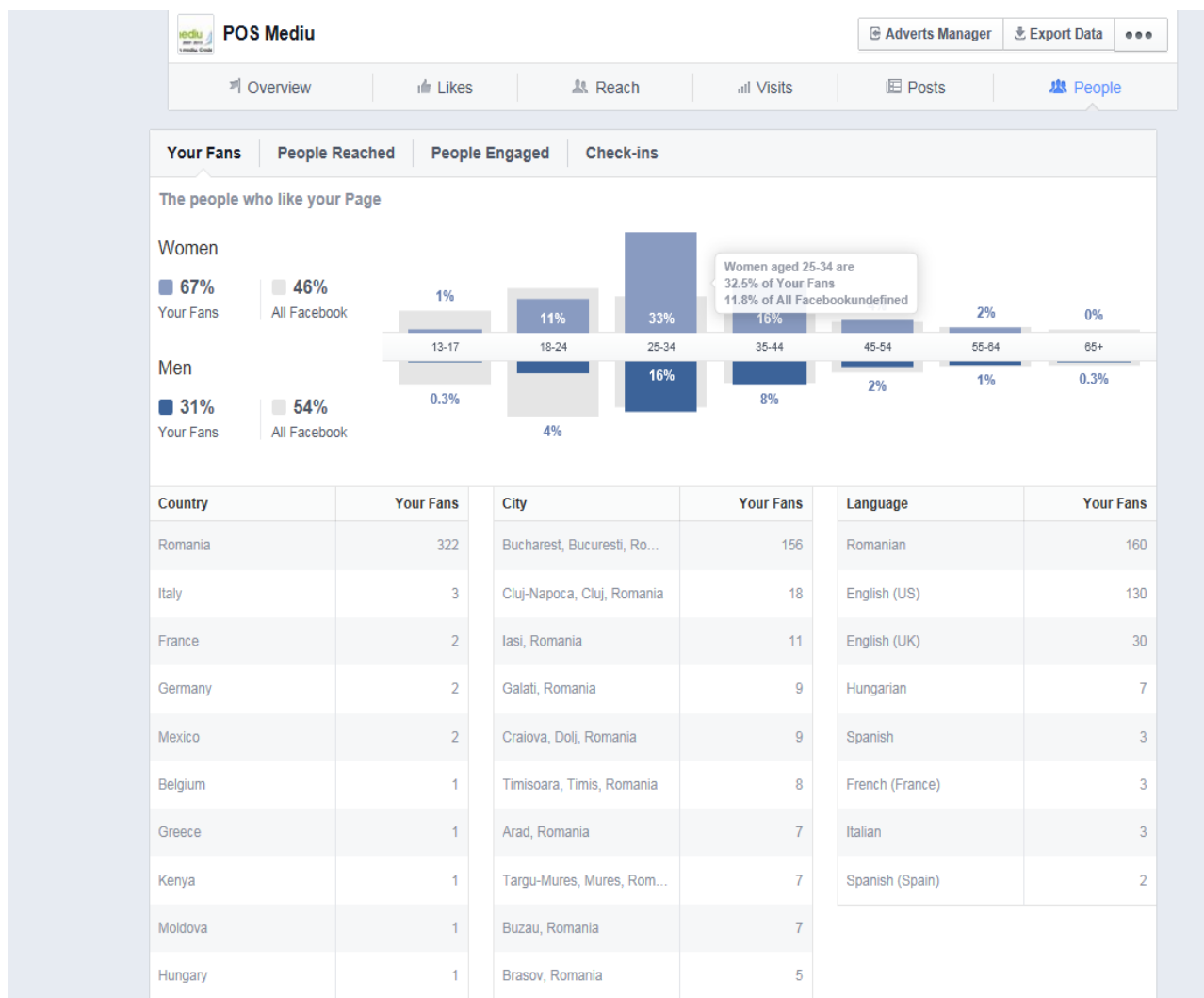
Website-ul POS Mediu conține pagini dedicate OI și documente relevante privind implementarea Programului, posibilitățile de a aplica pentru finanțare europeană, proiectele aflate în derulare, știri, instrucțiuni și alte informații generale sau specifice Axelor Prioritare ale POS Mediu, informații despre următoarea perioadă de programare etc.

O altă modalitate de asigurare a informațiilor prin canale specifice a fost dezvoltarea profilului de facebook al Programului- www.facebook.com/PosMediu utilizat și ca sistem de alerte pentru noutăți, comunicate de presă, informări. Domeniul social media cunoaște o dezvoltare din ce în ce mai mare, numeroase instituții naționale și internaționale apelând la acestea în vederea creșterii vizibilității, dar și a interactivității cu publicul țintă.

În graficul de mai jos se poate vedea evoluția audienței paginii POS Mediu, pe parcursul anului 2013:



Situația de mai jos reprezintă o defalcare a publicului, în funcție de vârstă, gen și localitate de reședință:



Publicații și materiale promoționale

În vederea asigurării vizibilității și a transparenței în ceea ce privește modul de cheltuire a fondurilor europene și a contribuției statului român și pentru o mai bună informare și promovare a POS Mediu, pe parcursul anului 2013 s-au diseminat în cadrul evenimentelor materiale de informare și obiecte promoționale.

Au fost distribuite un numar de 3.256 materiale ce conțin informații generale și specifice POS Mediu 2007-2013, sub forma de materiale informative și materiale suport de promovare (ex: broșuri, pliante, fluturași, mape, afișe, pixuri, bloc notes-uri etc.)

Aceaste materiale promoționale și de promovare au avut ca scop și informarea publicului larg asupra proiectelor de infrastructură de mediu.

Mass-media

Promovarea POS Mediu prin intermediul mass-media a fost esențială și a contribuit la o bună cunoaștere și înțelegere a Programului în rândul potențialilor beneficiari/beneficiarilor, dar și în rândul cetățenilor din zonele cuprinse în raza proiectelor.

Astfel, pe parcursul anului 2013, pe plan național și regional, s-au înregistrat în presa scrisă, electronică și audio-vizuală aproximativ 630⁴ știri, articole și emisiuni, în general, cu abordare neutră.

Campanii media

Autoritatea de Management POS Mediu a pregătit, în anul 2013, documentația pentru atribuirea unui proiect complex de campanie integrată de promovare a POS Mediu, prin care se urmărea utilizarea unei palete cât mai mari de servicii media și de organizare de evenimente. Particularitățile acestui contract (numărul mare de activități și caracteristicile acestora), evoluțiile din piața media, precum și schimbările intervenite în legislația din domeniul audio-vizual au condus la întâzieri în atribuirea lui.

Efectele cazului

Ca urmare a desfășurării campaniei de informare privind POS Mediu, s-a asigurat accesul egal al tuturor potențialilor beneficiari de finanțare în cadrul Programului, indiferent de apartenența la grupuri etnice, minoritare sau majoritare.

Accesul egal și neîngrădit la informație este pre-condiția esențială pentru asigurarea accesului la finanțarea prin POS Mediu a tuturor potențialilor beneficiari, în absența altor criterii de selecție decât maturitatea și calitatea cererilor de finanțare propuse, Participarea în program exclusiv pe baza calității cererii de finanțare și a proiectului propus, și înlăturarea barierelor irelevante (în acest caz, apartenența la un grup minoritar etnic) contribuie la eficiența și eficacitatea programului, atât la nivel național cât și în regiuni în care procentajul minorităților naționale este semnificativ.

Spre exemplu, accesul la infrastructura adecvată de apă și/sau colectare a deșeurilor, access facilitat prin finanțarea disponibilă prin intermediul POS Mediu, poate avea un impact socio-economic pozitiv asupra acestor grupuri minoritare, și poate contribui la contrabalansarea efectelor negative pe care alte acte discriminatorii le pot avea față de aceste categorii.

Campaniile de informare traduse în limbile tuturor minorităților naționale asigură accesul egal al acestor grupuri dezavantajate la informația disponibilă cu privire la oportunitățile

⁴ Acest număr este estimativ. De la jumătatea perioadei, AM POS Mediu nu a mai beneficiat de servicii de monitorizare a presei.

de finanțare asigurând, totodată, aplicarea adecvată a Art.16 din Regulamentul 1083/2006 privitor la egalitatea dintre bărbați și femei și nediscriminarea.

Campania de promovare a POS Mediu în limbile minorităților naționale reprezintă un caz de bună practică ce poate fi replicat cu ușurință în cadrul altor Programe Operaționale prin includerea unor variante a materialelor de promovare (precum spoturi audio și afișe/anunțuri/alte machete printate) traduse în limbile minorităților.

Un aspect ce trebuie urmărit în perioada de pregătire a campaniei de informare, în cazul în care această abordare a POS Mediu ar fi replicată, ar fi să se aloce suficient timp pentru activitatea de planificare, astfel încât să se poată anticipa problemele ce ar putea apărea în faza de implementare/difuzare și pentru a identifica soluțiile pentru contracararea acestora.

Campaniile de informare realizate pentru promovarea Programului traduse în limbile minorităților care au acces la canale media facilitează accesul acestor grupuri la Instrumentele Structurale, rezultând în creșterea numărului de cereri de finanțare depuse ca urmare a interesului crescut pentru program, precum și generarea de idei de proiecte/inițiative din partea minorităților în legătură cu programul.

Concluzii

Eliminarea barierelor lingvistice în calea informării minorităților etnice cu privire la oportunitățile de finanțare prin POS Mediu reprezintă un caz de bună practică dat fiind că proiectul aplică în mod adecvat principiul egalității de șanse asigurând accesul egal al tuturor categoriilor de cetățeni.

Biroul de sprijin (help desk)

La nivel regional, Organismele Intermediare pentru POS au asigurat informarea beneficiarilor prin intermediul birourilor de informare (help desk) regional, dar și prin organizarea de evenimente.

Au avut loc 200 de acțiuni tip **help desk** pentru îndrumarea potențialilor beneficiari ai Programului, care s-au concretizat sub formă de întâlniri directe, corespondență pe fax, electronică și telefonică.

Beneficiarii care au avut nevoie de sprijin în implementarea proiectelor au apelat la serviciul de help-desk, realizându-se astfel, o legătură permanentă în vederea asigurării transparenței și continuității informaționale cu privire la implementarea POS Mediu și o informare rapidă a acestora privind noutățile apărute în implementarea POS Mediu sau la nivel european.

Monitorizarea și Evaluarea Planului de Comunicare

Printre secțiunile care au suferit modificări în cadrul Planului de Comunicare se află și indicatorii de monitorizare și evaluare. Totuși, pentru a se putea urmări evoluția de la un an la altul și luând în considerare modalitatea de raportare anterioară, se va folosi tabelul utilizat în cadrul RAI în anii anteriori.

Indicatori la nivel de Plan de Comunicare	Materiale informative/obiecte promoționale realizate în anul 2011	Activități de informare/obiecte promoționale realizate în anul 2012	Activități de informare/obiecte promoționale realizate în anul 2013
Numărul de publicații elaborate și diseminate	17.000	0	0
Numărul de materiale suport produse și diseminate (CD-uri, mape, cuburi de hârtie, mouse pads, stegulețe de hârtie etc.)	21.712	0	756
Numărul de evenimente care au avut loc și au fost organizate de AM/OI POS Mediu (în București și regiuni)	25	42	48
Numărul de conferințe de presă organizate	18	6	2
Numărul de comunicate de presă	20	34	19
Numărul de articole elaborate de AM pentru a fi tipărite în ziare/reviste specializate etc.	12	0	-
Numărul de spoturi publicitare produse	2 (unul radio, unul TV)	7 radio	-
Numărul de campanii TV/radio	1	1	-
Număr de difuzări	2407 spoturi TV 331 spoturi radio	- 4304 spoturi difuzate în limba maghiară în 13 județe; - 142 spoturi difuzate în limba română în 4 județe ale țării; - 353 spoturi difuzate în limba germană în 8 județe ale țării; - 424 spoturi difuzate în limba ucraineană în 7 județe ale țării; - 1 spot difuzat în limba rusă; - 4 spoturi difuzate în limba turcă într-un județ; - 3 spoturi difuzate în limba sârbă în 3 județe ale țării. TOTAL – 5.231	-

Numărul de help desk-uri stabilite (la nivelul OI POS Mediu)	351	184	200
Numărul de cereri de informații primite (și la care s-a răspuns)	328	367	120
Numărul de târguri / conferințe la care s-a participat	4	187	20
Număr de materiale distribuite în cadrul acestora	992	7.151	3.256
Număr afișe de mari dimensiuni produse și dispuse	2.172	0	-
Număr anunțuri media publicate (anunțuri publicitare)	80	- 171 apariții în limba maghiară; - 25 apariții în limba germană; - 59 apariții în limba ucraineană; - 10 apariții în limba rromanes; - 22 apariții în limba rusă; - 15 apariții în limba turcă; - 10 apariții în limba sârbă	2
Rapoarte privind vizibilitatea POS Mediu	1	0	-
Pagini web realizate	0	0	-

Concluzii/Evaluarea rezultatelor/Lecții învățate

În perioada imediat următoare se vor finaliza din ce în ce mai multe proiecte POS Mediu, și din acest motiv, e un moment oportun pentru promovarea rezultatelor muncii tuturor factorilor implicați în implementarea proiectelor.

Cea mai eficientă formă de comunicare continuă să fie inițierea și organizarea unor acțiuni destinate grupurilor țintă, pentru a permite transmiterea și recepționarea mesajului și a feed-back-ului obținut de la invitați/participanți.

Titlul programului: Programul Operațional Sectorial “Mediu”

Editorul materialului: Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice

Data publicării: iunie 2014

Publicarea acestui material a fost co-finanțată din Fondul European de Dezvoltare Regională.
Pentru realizarea acestui material a fost utilizată hârtie reciclată.